

REFERAT Økonomiudvalget d. 20-04-2026

Mødedato Mandag d. 20. april 2026 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Lukket: Udkast til delingsaftale ifm. sundhedsreform.....	4
Skema A og projektforslag for etablering af botilbud i Asferg med 24 boliger og servicearealer.....	5
Lukket: Bilag vedrørende skema A for etablering af et botilbud i Asferg.....	12
Godkendelse af anlægsbevilling til ombygning af Autismecenteret på socialområdet.....	13
Anlægsregnskab for ombygning af botilbuddene Kastanievej 12 og Kastaniebo på socialområdet....	15
Revideret økonomisk plan for socialområdet 2026.....	17
Beslutning om udviklingsinitiativer på døgnaflastningstilbuddet Spiren.....	24
Beslutning om tilpasning af indsatser til udsatte familier.....	28
Handicapsagsbarometret 2025.....	31
Analyse af juniorklubber - fase 1.....	33
Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025 - erhvervs- og planudvalget.....	37
Status for udsatte boligområder 2025.....	39
Godkendelse af rammeaftale samt udlejnings- og anvisningsaftaler for udsatte boligområder.....	41
Godkendelse af renovering og finansiering heraf i to afdelinger i almen boligorganisation.....	47
Proces for Planstrategi 2027.....	49
Klimabroen - status på tidsplan, anlægsøkonomi og finansiering.....	52
Opstart af projekt Fremtidens Fjernvarme.....	55
Indkaldelse af ideer og forslag til tematillæg om Vedvarende Energi (VE).....	58
For-debat for og igangsætning af planlægning for vedvarende energianlæg ved Overgaard og Sødri	61
Overordnet politisk stillingtagen til, om vedvarende energiprojekter ved Purhus og Dalbyneder fort	65
Igangsætning af planlægning for en badesø på Nordre Fælled.....	67
Byudvikling nord for Nordskellet - behandling af høringssvar til forslag til Kommuneplan 2025.....	70
Etablering og placering af ny brandstation i Randers Syd.....	76
Lukket: Salg af fast ejendom.....	84
Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025 - miljø- og teknikudvalget.....	85
Principper for nødforsyning mellem vandværker.....	87
Orientering vedr. henvendelse fra Ankestyrelsen omkring status for BNBO påbud.....	89
Endelig vedtagelse af tillæg nr. 51 til spildevandsplanen for Boligområde ved Skovparken, Stevnstr	92
Administrationsgrundlag for fremtidige græsningsaftaler.....	95
Takst for miljøtilsyn og -godkendelser 2026.....	98
Årsberetning for Bygningsforbedringsudvalgets arbejde i 2024 og 2025.....	99
Mellefinansiering – Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening.....	100
Fremlæggelse af Randers Kommunes årsregnskab 2025 og overførsel af uforbrugte bevillinger til 2	102
Randers Havn, årsregnskab 2025.....	109
Forslag til ny styringsmodel.....	111
Beredskab og Sikkerhed - Godkendelse af ny revisor.....	114
Beredskab og Sikkerhed - Godkendelse af Budgetforslag 2027 samt flerårigt budgetoverslag 2027-/	115
Befolkningsprognose 2027-2039.....	117

Digital godkendelse af tilstedeværelse.....	119
Procedurer til forenkling af kommune- og lokalplanlægning.....	120

Punkt 46: Godkendelse af dagsorden

00.01.10-P20-20-25

Beslutning

Godkendt.

Sag 86 udsat til den 18. maj 2026.

Punkt 47: Lukket: Udkast til delingsaftale ifm. sundhedsreform

29.00.00-G01-24-25

Punkt 48: Skema A og projektforslag for etablering af botilbud i Asferg med 24 boliger og servicearealer

27.00.00-A00-10-24

Resumé

Som led i socialområdets økonomiske plan skal botilbudskapaciteten for borgere med særlige behov i Randers Kommune udvides. En væsentlig forudsætning i denne plan er etableringen af et botilbud i Asferg med plads til 24 borgere.

Det tidligere socialudvalg godkendte den 4. juni 2025 (sag 69) et dispositionsforslag for et kommende alment botilbud i Asferg. Forslaget har været i høring i Udsatterrådet og Handicaprådet. Derudover blev der den 18. februar 2026 afholdt borgermøde i Asferg om et muligt kommende botilbud.

Endelig er der forhandlet en betinget købsaftale på plads, som byrådet tiltrådte den 23. marts (sag 121). På den baggrund fremsendes skema A og projektforslag til politisk godkendelse.

På social- og arbejdsmarkedsudvalgets møde deltager bygningskonstruktør Peter Ødum fra Randers Kommunes Ejendomsservice.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via social- og arbejdsmarkedsudvalget og økonomiudvalget,

1. at skema A for etablering af 24 almene boliger med en anskaffelsessum på 45,521 mio. kr. inkl. moms godkendes, og at skema A for etablering af tilknyttede servicearealer med en anskaffelsessum på 5,559 mio. kr. inkl. moms, svarende til 4,500 mio. kr. ekskl. moms, godkendes
2. at der til de 24 almene boliger afsættes rådighedsbeløb på 45,521 mio. kr. inkl. moms, og at der til servicearealer afsættes rådighedsbeløb på 4,500 mio. kr. ekskl. moms i årene 2026-2028
3. at anlægsudgiftsbevillinger svarende til de afsatte rådighedsbeløb godkendes
4. at anlægsindtægtsbevillinger på henholdsvis 0,910 mio. kr. vedr. beboerinskuddet og 0,960 mio. kr. vedr. servicearealtilskud fra staten godkendes
5. at boligbyggeriet finansieres med lånoptagelse i KommuneKredit på 40,058 mio. kr. svarende til 88 % af anskaffelsessummen for boligerne
6. at der på statens vegne meddeles tilsagn om ydelsesstøtte til 24 almene boliger, og tilsagn om servicearealtilskud på 0,960 mio. kr.
7. at godkende, at Randers Kommunes nettoudgift til byggeriet på 8,092 mio. kr. finansieres af rammen for Boligplan II med 6,292 mio. kr. og af socialområdets driftsbevilling tilbud til Unge og Voksne med særlige behov i 2026 med 1,800 mio. kr.
8. at den foreløbige bruttohusleje på 7.627 kr. pr. måned for en boligstørrelse på 65 m² godkendes
9. at projektforslag godkendes
10. at godkende, at der gives dispensation for kravet om DGNB-certificering
11. at orientering om forventningsafstemning om oprettelse af det nye botilbud tages til efterretning
12. at godkende at byggeriet udbydes i en hovedentreprise med totalrådgivning

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget, den 14. april 2026, punkt 38:

1-12 at indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 26. juni 2023 socialområdets Boligplan II (sag 211). I planen fremgår det, hvorledes en øget selvforsyningsgrad via udbygning af botilbudskapaciteten i Randers Kommune kan medvirke til at løse nogle af de økonomiske udfordringer, som Randers Kommune har på socialområdet.

Den 16. december 2024 godkendte byrådet en revision af Boligplan II på socialområdet.

Et botilbud i Asferg med plads til 24 borgere er en væsentlig forudsætning for at realisere boligplanen og dermed bidrage til økonomisk balance på socialområdet. Hvis 24 borgere kan tilbydes en plads i et botilbud i Asferg fremfor i et alternativt eksternt tilbud udenfor Randers Kommune, vil Randers Kommunes økonomi forbedre sig med op mod 9,6 mio. kr. årligt i bloktilskud, overhead mv.

Byrådet har den 28. april 2025 (sag 92) godkendt en endelig lokalplan, der omfatter mulighed for etablering af et bosted i Asferg ved Søndermarken.

Den 4. juni 2025 godkendte og fremsendte socialudvalget et dispositionsforslag for et botilbud med 24 pladser i Asferg i høring i Udsatterrådet og Handicaprådet.

Siden har forvaltningen indgået en betinget købsaftale for den grund, som botilbuddet skal etableres på, og der er afholdt borgermøde i Asferg. Senest er den betingede købsaftale tiltrådt i byrådet den 23. marts 2026 (sag 121), og forvaltningen har forberedt budget og skema A for det almene boligbyggeri i Asferg.

Borgermøde

Den 18. februar 2026 afholdte Randers Kommune et borgermøde i Asferg om et muligt kommende botilbud. Input fra borgermødet indgår i den sag, hvor den betingede købsaftale blev behandlet og tiltrådt på Erhvervs- og Planudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet i marts måned, og fremgår som bilag 1 til denne sag.

På borgermødet var der ca. 70 fremmødte borgere, og mødet bar præg af en imødekommende og konstruktiv stemning blandt de fremmødte. Flere af de fremmødte gav udtryk for, at Randers Kommune var velkommen til at etablere et botilbud i Asferg, og så gode muligheder for udvikling, liv, aktiviteter samt nye lokale samarbejder og lokale arbejdspladser mv. Der blev stillet spørgsmål og fremsat bemærkninger, der bl.a. omhandlede målgruppen af borgere på et botilbud i Asferg. Et af omdrejningspunkterne omhandlede, hvorvidt en eventuel senere ændring i målgruppen vil medføre en høring af borgerne i Asferg. Forvaltningen vil i tilfælde af en markant ændring i målgruppen sikre inddragelse og dialog lokalt.

Målgruppen i botilbuddet

Målgruppen er borgere fra 18 år og opefter, der har brug for et længerevarende botilbud, idet det vurderes, at de ikke vil kunne mestre hverdagen i egen bolig med støtte, eller kunne udvikle disse færdigheder på kort sigt. Beboerne har behov for, at der er personale til stede døgnet rundt, og der vil være tale om en individuelt tilrettelagt indsats for hver beboer. Beboerne vil have en kombination af diagnoser på tværs af fagspecialer, hvilket typisk kan omfatte en lavere begavelse i kombination med autisme og/eller særlig psykisk sårbarhed. Beboerne vil have et omfattende støttebehov ift. praktiske opgaver, samfundsliv, relationer og/eller kommunikation. Målgruppen for botilbuddet i Asferg er ikke borgere med dom eller borgere med en kriminel eller misbrugende adfærd.

For yderligere information om målgruppens karakteristika henvises til beskrivelse af målgruppen i sag 69 på socialudvalgets møde den 4. juni 2025.

Botilbuddet vil være underlagt tilsyn fra flere myndigheder, herunder Socialtilsynets godkendelse af målgruppen. Godkendelse og opretholdelse af denne fordrer et kontinuerligt match mellem en konkret beboer og botilbuddets målgruppe.

Randers Kommune har ingen interesse i et botilbud med en målgruppe, som ikke matcher det omgivende samfunds muligheder og begrænsninger, da det vil gøre det vanskeligt at løfte den pædagogiske opgave. Forvaltningen vil i visitationen gøre sig umage med at foretage et match mellem borger og botilbud. Det er af stor betydning for tilbuddet og dets beboere, da det for mange af beboerne vil være en blivende bolig, som de ikke fraflytter.

Botilbuddets anlægsøkonomi i skema A og foreløbig husleje

Med denne sag fremlægger forvaltningen Skema A for et kommende botilbud med 24 ældre-/handicapboliger efter almenboliglovens § 105 og med tilhørende servicearealer. Skema A er den indledende ansøgning om tilsagn til et alment byggeprojekt. Det markerer det første af tre formelle godkendelsestrin (skema A, B og C), som sikrer, at byggeriet overholder de lovmæssige og økonomiske rammer.

Bilagene, der vedrører skema A og dermed projektets anlægsøkonomi, indeholder oplysninger om grundværdien, fastlagt i den betingede købsaftale for grundkøbet. Bilagene kan derfor findes under det efterfølgende lukkede punkt "Bilag vedrørende skema A for etablering af et botilbud i Asferg". Dette sker i henhold til byrådets vedtagne retningslinjer for behandling af sager på den lukkede dagsorden, hvor sager om køb og salg af faste ejendomme som udgangspunkt

behandles for lukkede døre. Et køb af en ejendom på vilkår, som kan påvirke markedsværdien, gør det nødvendigt at sikre kommunens mulighed for at disponere økonomisk hensigtsmæssigt.

Boligerne forudsættes at være 65 m2 inkl. fælles boligareal, hvilket vil sige, at der i skema A søges støtte i medfør af almenboliglovgivningen til et totalt boligareal på 1.560 m2.

Der søges om et maksimalt rammebeløb for ældre-/handicapbyggeri i Randers Kommune på 29.180 kr. pr. m2 inkl. moms. For 24 boliger andrager byggeriet i alt 45,521 mio. kr. inkl. moms. Ved etablering af almene boliger kan kommunen ikke afløfte moms. Byggeriet etableres på en grund, der er erhvervet og byggemodnet til formålet. Skema A vedrørende boligerne er vedlagt som bilag 1 til den lukkede sag.

Forvaltningen gør opmærksom på, at der fra 2026 er indført kvartalsvise reguleringer af den maksimale anskaffelsessum for alment ældreboligbyggeri. Hvis der foretages en senere regulering på baggrund af et forøget rammebeløb, vil det afstedkomme en fornyet politisk behandling ved skema B og en forøgelse af den afsatte anlægsbevilling, hvilket ikke er indarbejdet i tidsplanen for byggeriet.

Den foreløbige månedlige husleje er af BDO beregnet til 7.627 kr. for en bolig på 65 m2. Hvis der er tale om en borger med førtidspension efter 2003, viser en indledende standardberegning, at der kan ydes en boligstøtte på 3.294 kr. pr. måned. Borgerens nettoudgift anslås derfor til cirka at blive 4.330 kr. ekskl. forbrug mv. Det forventes, at borgere i botilbuddet som udgangspunkt vil modtage offentlig forsørgelse i form af førtidspension. Det kan dog ikke udelukkes, at der helt undtagelsesvist kan forekomme tilfælde, hvor borgerens forsørgelsesgrundlag (i en periode) er kontanthjælp. Det må antages, at borgeren i dette tilfælde er under 30 år. I dette tilfælde viser en vejledende standardberegning, at vedkommende vil modtage ca. 1.173 kr. i boligstøtte. Eftersom kontanthjælpssatsen også er lavere end satsen for førtidspension, vil borgere i et sådan tilfælde opleve at have et lavere rådighedsbeløb.

I botilbuddet vil der være servicearealer på ca. 171 m2, og der er afsat en udgiftsbevilling på 4,5 mio. kr. ekskl. moms til etablering. Det er en forøgelse i forhold til tidligere afsatte beløb i Boligplan II. Servicearealerne afspejler de behov, der er for toiletter til personale, modtagelse af mad, kontor, rengøringsrum, mødefaciliteter til personale- og borgermøder samt andel af gangarealer/teknik mv. Der er decentralt placeret personalefaciliteter i flere af enhederne, så personalet kan opholde sig i nærheden af borgerne i det daglige, og ikke er tvunget til at gå på toilet eller foretage social- eller sundhedsfaglig dokumentation i den anden ende af bygningen, hvor borgerne ikke befinder sig. Det vurderes som centralt for at udbygge socialområdets tilbud til at kunne varetage disse målgrupper, at personalet har sådanne faciliteter tæt på de enkelte enheder, ligesom det er essentielt, at personalet ikke skal forlade botilbuddet ved afholdelse af f.eks. personalemøder. Derfor anses den højere udgift til servicearealet som en nødvendig investering i at realisere hensigten i Boligplan II om øget selvforsyningsgrad samt indfri intentionerne bag den økonomiske plan på socialområdet.

Kommunen kan afløfte moms på udgifter til servicearealer i lighed med andre anlægsudgifter, som finansieres 100 % af kommunen. For hver bolig der etableres i botilbuddet, gives der et statsligt engangstilskud til servicearealerne på 40.000 kr. På den baggrund søges der om indtægtsbevilling i form af servicearealtilskud ved staten på i alt 0,96 mio. kr. Skema A vedrørende servicearealer er vedlagt som bilag 2 til den lukkede sag.

De samlede økonomiske konsekvenser for Randers Kommune fremgår af bilag 3 til den lukkede sag og gennemgås i afsnittet 'Økonomi'.

Høring af dispositionsforslag

På baggrund af socialudvalgets behandling af dispositionsforslaget den 4. juni 2025 blev forslaget sendt i høring i Handicaprådet og Udsatterrådet. Begge råd har afgivet høringssvar, jf. bilag 2 og 3 til denne sag. De primære bemærkninger har omhandlet placering/transportmuligheder, og herudover har Handicaprådet bemærkninger til bl.a. byggeriet. Handicaprådet vurderer, at bygningen ikke vil leve op til fremtidens boligstandarder og anbefaler færre boliger på grunden end de foreslåede 24, med henblik på afinstitutionisering.

Udsatterrådet finder, at bygningsmassen nu fremstår mindre institutionel.

I bilag 4 til denne sag fremgår forvaltningens bemærkninger til de to høringssvar.

I forhold til offentlige transportmuligheder gør forvaltningen for Udvikling, Miljø og Teknik opmærksom på, at der også er oprettet en flexbusrute sammen med Midttrafik, med afgang aften og weekend. Aktuelt er der således betjening alle ugens dage, og servicemålene fra kommunens kollektive trafikplan er imødekommet i Asferg.

Udvikling, Miljø og Teknik har allerede på nuværende tidspunkt kontaktet Midttrafik med en forespørgsel om et ekstra sæt stoppesteder i den sydlige del af nær Træningshuset, og Midttrafik har meddelt, at de gerne vil imødekomme dette.

Hertil kan Randers Kommune vælge også at oprette et ekstra flextur-knudepunkt samme sted.

Det gøres opmærksom på, at hovedparten af beboerne ikke forventes at tage offentlig transport på daglig basis på egen hånd.

I henhold til Handicaprådets bemærkninger vedrørende byggeriet ser forvaltningen derimod ikke nødvendigvis direkte lighedstegn mellem afinstitutionalisering og bosteder med få borgere.

Forvaltningens erfaring er, at flere målgrupper har gavn af mindre, helt nære miljøer, hvilket taler for at bygge mindre enheder i fremtidens sociale byggerier. Samtidig ses for målgrupperne også et behov for større miljøer, som de kan tilvælge, og få mulighed for at indgå i et fællesskab i. Afinstitutionalisering handler om andre forhold end størrelse; det handler om at skabe bevægelsesfrihed for borgerne, se det enkelte menneske, relationer, miljø, pædagogisk udvikling mod mestring. Så det handler ikke alene om bygningens størrelse, men om, hvordan bygningen ser ud indvendigt og bidrager til det enkelte menneskes udviklingsmuligheder og trivsel.

Forvaltningen har derfor, i dispositionsforslaget, også ladet sig inspirere af den pjece og konference Lev Odense har afholdt om "at bo for sig selv sammen med andre". I pjecen står der blandt andet følgende om botilbudsstørrelse: *"Botilbuddet kan med fordel opdeles i mindre levestørrelser for at skabe tryghed og nærhed. Her bør antallet af beboere i hvert levestørrelse holdes lavt, da der er indikationer om, at stressniveauet stiger for både beboere og personale i større enheder. Modsat bør levestørrelserne ikke være for små, da erfaring fra tidligere projekter viser, at fællesskaber med 6 beboere eller færre er mere skrøbelige. Skrøbeligheden opstår i, at hvis der er mandefald i den lille gruppe, opløses fællesskabet og det kan være svært at genfinde for de beboere der ønsker samvær. Ligeledes er fællesskaber på botilbud ofte faciliteret af personale, men er beboerantallet for småt, vil normeringen til personale ligeledes være mindre. Dette kan betyde at personale ikke har tid eller mulighed for at initiere samvær blandt beboere. Derfor anbefales det, at hvert levestørrelse består af mellem 7-8 boliger."*

Det forsøger forvaltningen at imødekomme i byggeriet i Asferg ved at bygge afgrænsede enheder af 5 boliger omkring et fællesrum, som det nære miljø. Det samlede tilbud består af flere enheder med i alt 24 boliger, så beboerne kan vælge et andet fællesskab og andre relationer til, eller trække sig tilbage til det lille, nære miljø eller til deres egen bolig, hvis samvær og fællesskabet bliver for meget eller de har brug for en pause.

I tillæg til denne høring er der også foretaget en forhøring vedrørende placering af botilbud på socialområdet samt en høring i forbindelse med godkendelse af lokalplan i Asferg. For høringssvar og opsamling herpå henvises til sagerne 119 den 2. oktober 2024 på socialudvalgets møde og 92 den 28. april 2025 på byrådets møde.

Projektforslag

Projektforslaget fremgår af bilag 5 til denne sag og bygger videre på det dispositionsforslag, som socialudvalget godkendte på mødet den 4. juni 2025.

Forvaltningen har indhentet inspiration fra andre tilbud, såvel kommunale som regionale og private, og der har samtidig været en involverende proces med bruger- og interessentinddragelse i den indledende fase. Blandt andet er der afholdt offentlige inspirationsmøder, der har omhandlet fremtidens boligbyggeri på socialområdet generelt. På møderne deltog flere brugere, pårørende og repræsentanter fra råd og interesseorganisationer i dialogen om indretning af og funktionalitet i fremtidens botilbud. Hertil kommer, at der er nedsat en følgegruppe til nybyggeri på socialområdet, der også involverer interessenter på socialområdet og som mødes, og får information om bl.a. byggeriet i Asferg samt har til formål løbende at sparre i processen omkring nybyggeri.

Der er også afholdt borgermøder i Asferg, senest i februar 2026, hvor fokus har været på gensidig dialog med og information til lokalområdet om det planlagte byggeri.

Dispositions- og projektforslaget for byggeriet i Asferg er i videst muligt omfang udarbejdet med målgruppen for øje gennem inddragelse af perspektiver fra såvel borgere og pårørende som fra fagfolk og tilsynsansvarlige. Forslaget er samtidig udarbejdet under hensyn til regler for alment boligbyggeri samt indenfor rammerne af den vedtagne lokalplan for området.

Forslaget rummer 24 boliger samt fælles- og servicearealer. Boligerne er fordelt på 4 klynger af 5 lejligheder i tilknytning til et fællesareal og 4 rækkehuse. Klyngerne er selvstændige enheder med egen indgang, men har en fysisk forbundet bygningskrop.

Antallet af boliger og den samlede bygningskrop afspejler anvendelsen af de muligheder, der er på arealet og i økonomien for det almene boligbyggeri i Asferg samt den efterfølgende drift af botilbuddet. I forslaget er der et ønske om at afinstitutionalisere og indrette botilbuddet i fleksible mindre enheder, der kan tilpasses forskellige målgrupper i botilbuddet over tid og borgernes behov i forskellige faser af livet, og hvor der samtidig kan opretholdes en funktionel og

kompetent personalegruppe.

De mindre enheder giver mulighed for, at målgrupper med forskellige diagnoser kan bo på samme matrikel, og samtidigt have en oplevelse af et tilhørsforhold blandt ligestillede i mindre fællesskaber, tilpasset borgernes behov. I de selvstændige mindre enheder undgås lange gangarealer, som det kendes fra traditionelle institutioner og plejehjem, så der er en ramme for en mere hjemlig boform, samtidig med at et højt støtte- og omsorgsbehov, personaletilstedeværelse og skærpningsmæssige behov kan imødekommes.

De forskellige klynger giver muligheder for varierende grad af skærmning, fællesskab og privatliv. Byggeriet giver som helhed mulighed for, at personalet har overblik over de forskellige enheder. I den atriumlignende gård skabes der mulighed for et trygt og åbent udemiljø for de beboere, der har behov herfor, imens der planlægges med både mere åbne og mere lukkede udearealer andre steder i tilknytning til botilbuddet således, at de også tilpasses varierende behov. I både uderum og fællesarealer vil der længere henne i projektet, og på sigt som en del af de pædagogiske tiltag med beboernes og deres pårørendes inddragelse, blive skabt rum for såvel ro og hygge som sanseindtryk, aktiviteter og stimuli alt efter ønsker, behov og formåen.

Der kan komme ændringer i byggeprojektet, når der tilknyttes ingeniørrådgivning, og i takt med at forslaget udfoldes i et myndigheds-, udbuds- og/eller udførelsesprojekt, eller hvis det ved licitation er nødvendigt at spare tiltag væk. Besparelserne vil foregå indenfor rammerne af skema A, så besparelserne vil ikke have indflydelse på antallet af boliger, eller ændre væsentligt ved botilbuddets overordnede indretning og volumen. Men det kan, hvis licitationsresultatet overskrides, blive aktuelt at gå i dialog med entreprenøren om f.eks. at vælge andre materialer, reducere vinduespartier, ovenlysvinduer eller at undlade at opføre udendørs tiltag som orangeri, beplantning mv. Eventuelle besparelser gennemføres med målgruppen for øje, og under hensyn til rammer, der er for denne type byggeri, herunder bygningsreglementet mv.

Hertil skal bemærkes, at der er lavet indledende CO₂-beregninger i projektforslagsfasen, og disse beregninger giver anledning til, at der i den videre proces skal arbejdes med projektets CO₂-aftryk, hvorfor der også kan ske ændringer i materialer og facadeudtryk mv. som følge heraf.

I forbindelse med byrådets vedtagelse af "Klimaplan 2050" på mødet den 25. maj 2021 (sag 252) har byrådet besluttet, at Randers Kommune skal fremme bæredygtige byggerier, restaureringer og anlæg ved at anvende DGNB-certificering ved nybygge- og restaureringsprojekter med et byggebudget på 20 mio. kr. eller derover. DGNB-certificering er en helhedsorienteret standard for bæredygtigt byggeri og byområder, der måler miljømæssig, økonomisk, social, teknisk og procesmæssig kvalitet. Certificeringen skal være til mindst DGNB Guld-certificering for nybyggeri, og mindst DGNB-sølv certificering for restaureringer. Erfaringer fra tidligere sag med ny daginstitution er imidlertid, at DGNB-certificering fordyrer projektet. Da byggeprojektet i Asferg er begrænset af de økonomiske rammer for støttet byggeri, vurderes det svært at kunne holde rammen og samtidig certificere byggeriet. Det indstilles, at botilbuddet ikke certificeres. Selvom byggeriet ikke certificeres, foretages der livscyklusberegninger blandt andet af CO₂-aftrykket, hvor byggeriet skal leve op til de nye og strengere krav, der blev vedtaget den 1. juli 2025.

Forventningsafstemning ved nybyggeri

Med budget 2022 vedtog byrådet, at der som led i etableringen af nye botilbud skal ske en forventningsafstemning mellem byrådet og forvaltningen om risikoelementer ved driften af det konkrete tilbud. Socialudvalget vedtog på sit møde den 3. marts 2022 (sag 28) modellen for forventningsafstemning ved de konkrete nybyggerier fremover. Modellen blev godkendt af byrådet på møde den 21. marts 2022 (sag 121).

Modellen samler op på mange forskellige opmærksomhedspunkter, som forvaltningen iagttager, hver gang der skal bygges nyt, og som herefter præsenteres for udvalget og byrådet. I vedlagte forventningsafstemningsnotat i bilag 6 til denne sag er der en gennemgang af opmærksomhedspunkter til det konkrete byggeri i Asferg.

I forventningsafstemningsnotatet er der et gennemgående fokus på målgruppen og idriftsættelsen af botilbuddet. Her vil forvaltningen bl.a. have en særlig opmærksomhed på socialtilsynets godkendelse af byggeriet til den tiltænkte målgruppe, kommunikation, bl.a. via offentlige arrangementer og inddragelse af lokalområdet, borgere/pårørende og andre interessenter via en sparringsgruppe/følgegruppe, økonomien, rekruttering/ledelse, sikkerhed mv., og at borgerne i botilbuddet får det rette dagtilbud/beskæftigelse.

Økonomi

Ud af den samlede anskaffelsessum for de 24 almene boliger på 45,521 mio. kr. inkl. moms skal Randers Kommune betale 10 % i kommunal grundkapital (4,552 mio. kr.), imens 2 % betales via beboerindskuddet (0,910 mio. kr.) og 88 % finansieres af lån med ydelsesstøtte ved KommuneKredit (40,058 mio. kr.). Randers Kommune bærer således kun en del

af udgifterne til boligarealerne. Økonomien for de almene boliger og servicearealerne kan ses i bilag 4 og 5 til den lukkede sag.

I byggeperioden benyttes en byggekredit til at mellemfinansiere byggeriet.

Udgiften til servicearealerne finansieres af Randers Kommune. Der er tale om 4,500 mio. kr. ekskl. moms, som skal fratrækkes servicearealtilskud på 40.000 kr. pr. bolig. Herefter vil servicearealerne andrage netto 3,54 mio. kr.

Af bilag 3 til den lukkede sag fremgår de økonomiske konsekvenser for Randers Kommune for etablering af botilbuddet i Asferg, der også er opsummeret i denne tabel:

Udgift/indtægt Randers Kommune	Mio. kr.
Kommunal grundkapital	4,552
Etablering af servicearealer	4,500
Servicearealtilskud for 24 boliger	-0,960
Randers Kommunes nettoudgift	8,092

Det foreslås, at Randers Kommunes nettoudgift til byggeriet på 8,092 mio. kr. foreløbigt finansieres delvist af rammen for Boligplan II med 6,292 mio. kr. og delvist af socialområdets driftsbevilling til tilbud til Unge og Voksne med særlige behov i 2026 med 1,8 mio. kr.

Tidligere er der i forbindelse med revision af socialområdets Boligplan II (sag 460 på byrådets møde den 16. december 2024) disponeret 4,049 mio. kr. til et botilbud med plads til 20 boliger fra rammen for Boligplan II.

Det skal bemærkes, at den ekstra finansiering, der fragår rammen for socialområdets Boligplan II, betyder, at der ikke er tilstrækkelig finansiering til de øvrige planlagte projekter, der afventer igangsættelse i Boligplan II. Hertil skal det også bemærkes, at der tidligere er beskrevet et merforbrug i boligplanen II på godt 1 mio. kr. (jf. sag 460 den 16. december 2024 på byrådets møde). Da der har været flere større ændringer i boligplanen, arbejder forvaltningen med flere tiltag for at sikre økonomisk balance i boligplanen. Blandt andet blev det besluttet, at det mindre almene botilbud Nordstjernen, grundet tomgang, skulle nedlægges og sælges (sag 318 på byrådets møde den 15. december 2025). Salget skulle ske med henblik på, at midlerne kunne tilføres rammen for Boligplan II.

Hertil kommer, at forvaltningen vil arbejde med en anden finansiering af ombygning af aktivitetstilbud til boliger på Marienborgvej. I stedet for etablering af seks § 107-boliger på Marienborgvej arbejdes der med en plan for at etablere ca. 3-5 almene boliger. Når der er tale om støttet alment byggeri, er Randers Kommunes andel af finansieringen lavere end, hvis det er kommunale § 107-boliger efter serviceloven. Hertil kommer, at det kommunale areal på Marienborgvej, der nedlægges som serviceareal og anvendes til almene boliger, skal finansieres af det almene anlægsprojekt, hvorfor dette også giver en økonomisk gevinst, som kan tilføres boligplanen.

Når botilbuddet tages i brug, dækkes driftsudgifter for boligerne (jf. bilag 7 til denne sag) af huslejen. Til drift af servicearealerne vil der på en senere budgetopfølgning blive ansøgt om midler fra puljen til afledt drift, når projektet nærmer sig ibrugtagning.

Videre proces

Byggeriet indstilles udbudt af Randers Kommune som bygherre i en hovedentreprise med totalrådgivning. Der vil være tale om, at Ejendomsservice i Randers Kommune er totalrådgiver på projektet, og står for at indkøbe ekstern ingeniørbistand. Hvis licitationen holder sig indenfor den godkendte anlægsbevilling, og der ikke er ændringer i antal boliger, væsentlige ændringer i indretning eller ændret finansiering i forhold til skema A, er forvaltningen jf. byrådets kompetenceplan bemyndiget til at acceptere det vindende tilbud ved licitation og godkende skema B.

I fjerde kvartal 2026 behandles byggetilladelsen, der afholdes forventeligt licitation på hovedentreprisen og skema B kan godkendes af forvaltningen i december 2026.

Byggeperioden forventes at finde sted fra februar 2027 til april 2028, hvor byggeriet er klar til ibrugtagning.

Tidsplanen er foreløbig og er under forudsætning af, at alt forløber planmæssigt samt med forbehold for entreprenørens tidsplan for udførelsen. Der kan således ske ændringer. Hvis der er ændringer i de økonomiske forudsætninger, antal

pladser mv. eller udfordringer med byggeprojektet, vil det være nødvendigt at fremlægge en ny sag til politisk behandling.

Igennem processen vil der være fokus på information til og dialog med lokalområdet i Asferg samt relevante brugere og organisationer. Som opfølgning på borgermødet den 18. februar 2026 vil der fortsat blive informeret til borgerne i Asferg om status på etableringen af det kommende botilbud. Hertil vil følgegruppen til nybyggeri på socialområdet dels modtage information løbende, og dels få mulighed for at bringe spørgsmål og idéer op på møder. Følgegruppen får ligeledes til opgave løbende at give sparring på samarbejdet og processen, så erfaringer viderebringes til fremtidens byggerier på socialområdet.

Bilag

Punkt_38_Bilag_5_Bilag 5 Projektforslag for botilbud i Asferg

Bilag 1: Opsamling på borgermøde I Asferg 18.02.2026

Bilag 2: Udsatterådets høringssvar vedrørende botilbud i Asferg

Bilag 3: Handicaprådets høringssvar vedrørende botilbud i Asferg

Bilag 4: Opsamlingsnotat høring i Handicaprådet og Udsatterådet af dispositionsforslag

Bilag 5: Projektforslag for botilbud i Asferg

Bilag 6: Forventningsafstemningsnotat

Bilag 7: Foreløbigt driftsbudget boliger

Punkt 49: Lukket: Bilag vedrørende skema A for etablering af et botilbud i Asferg

27.00.00-A00-10-24

Punkt 50: Godkendelse af anlægsbevilling til ombygning af Autismecenteret på socialområdet

27.00.00-G01-117-25

Resumé

Byrådet godkendte den 28. oktober (sag 257) etablering af et nyt botilbud med 12 boliger på socialområdet på Gl. Stationsvej 11 nær Autismecenteret, der er beliggende på Gl. Stationsvej 3. Der blev indgået en lejeaftale med en privat udlejer om 12 boliger, og indflytningen i boligerne i botilbuddet Gudenådalen er påbegyndt i starten af 2026.

I forlængelse heraf er det nødvendigt, at der foretages en ombygning af de eksisterende lokaler i det nærliggende Autismecenter for at realisere de synergier, der ligger i samlokaliseringen af botilbuddet Gudenådalen og Autismecenteret. Det indstilles, at der gives en anlægsbevilling til formålet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via social- og arbejdsmarkedsudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til ombygning af Autismecenteret afsættes et rådighedsbeløb på 1,030 mio. kr. i 2026, finansieret af socialområdets Boligplan II
2. at der til ombygning af Autismecenteret gives en anlægsbevilling svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget , den 14. april 2026, punkt 40:

1. at indstilles godkendt.
2. at indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

I medfør af socialområdets Boligplan II, der er godkendt af byrådet den 26. juni 2023 (sag 211) og senest godkendt i en revideret udgave af byrådet den 16. december 2024 (sag 460), arbejder Randers Kommune på at etablere flere sociale botilbud inden for kommunegrænsen. Det er et vigtigt element i at skabe et socialområde i økonomisk balance, ligesom flere borgere får mulighed for at bo tæt på familie og andre pårørende.

Den 28. oktober 2025 godkendte byrådet, at der etableres et botilbud med 12 boliger på Gl. Stationsvej 11 ved at indgå en lejeaftale med en privat udlejer, samt at det eksisterende mindre botilbud i Markedsgade blev afviklet (sag 257). Placeringen af det nye botilbud på Gl. Stationsvej 11 var af særlig betydning, da botilbuddet dermed ville ligge i umiddelbar nærhed af Autismecenteret på Gl. Stationsvej 3.

Der er flere synergieffekter mellem det nye botilbud og Autismecenteret, blandt andet i forhold til målgruppen af borgere, der er tiltænkt botilbuddet Gudenådalen, og samtidig færdes i Autismecenteret. Autismecenteret omfatter mestringsvejledning og Autisme Caféen med flere tilhørende aktiviteter.

I forbindelse med behandlingen af sagen om oprettelse af et kommende botilbud på Gl. Stationsvej afgav Handicaprådet høringssvar. Heri påpegede rådet blandt andet et behov for at gentænke lokaler og adgangsforhold i Autismecenteret.

Forvaltningen anerkender Handicaprådets perspektiv på sagen og vurderer også, at der er behov for en nyindretning af flere lokaler i Autismecenteret. Dette er foranlediget af, at flere aktiviteter nu foregår i Autismecenteret end tidligere, idet Markedsgade er afviklet. Samtidig er der med etablering af det nye botilbud Gudenådalen på Gl. Stationsvej 11 sket en udvidelse med seks § 107-pladser efter serviceloven (dvs. midlertidige botilbud), hvorfor der er et større behov for at benytte faciliteterne i Autismecenteret.

Nyindretningen af Autismecenteret er af væsentlig betydning for at kunne realisere synergieffekterne mellem det nye botilbud Gudenådalen og Autismecenteret. Den valgte placering af botilbuddets fællesarealer betyder, at beboerne i botilbuddet har let visuel og fysisk adgang til fællesarealerne, hvilket har stor betydning for målgruppens brug af

lokalerne. Lokalerne, som rummer spise- og opholdsstue samt køkken, ligger i stueetagen i forbindelse med Autismecentrets øvrige fællesarealer. Placeringen giver flere muligheder for botilbuddets borgere. Borgerne vil have mulighed for at være sammen, spise sammen og deltage i fælles aktiviteter med et mestringsperspektiv for øje. Fælles madlavning og spisning er en kendt og effektiv indsats, som er meningsgivende for borgerne.

Samtidig har borgerne mulighed for at deltage og spejle sig i andre borgere, der bor i egen bolig og bruger Autismecentret. Dette gælder særligt for borgere i det korterevarende botilbud efter § 107, som har et trænings- og mestringsperspektiv. Det vil sige, at borgerne i Autismecentret vil kunne fungere som rollemodeller for borgerne i det nye korterevarende botilbud. Personalet i botilbuddet og i Autismecentret vil begge have deres gang i Autismecentret, og overgangen til egen bolig vil dermed blive lettet, idet personalet også vil kunne give støtte på centret, når borgerne er fraflyttet. Derudover har de frivillige foreninger til huse i stueetagen, hvilket gør dem lettilgængelige for botilbuddets borgere.

På den baggrund foreslås det, at der foretages en ombygning af køkkenfaciliteterne samt spise- og opholdsstue i stueetagen.

Faciliteterne på 2. sal ombygges ikke, og er allerede fuldt udnyttet.

Den private udlejer forestår ombygningen på vegne af Randers Kommune. Da udlejer på nuværende tidspunkt har håndværkere i nærliggende ejendomme, forventes ombygningen at kunne igangsættes hurtigt.

Økonomi

Udlejer har fremsendt et prisoverslag på 1,030 mio. kr. ekskl. moms for ombygningen. Ejendomsservice har foretaget en besigtigelse og gennemgang af prisoverslaget og vurderer, at det er prissvarende.

Det indstilles, at udgifterne til ombygningen på i alt 1,030 mio. kr. ekskl. moms finansieres foreløbigt af rammen for Boligplan II.

Projektet vedrørende ombygningen var ikke indeholdt i boligplanens oprindelige økonomi, idet boligplanen på daværende tidspunkt i stedet for en lejeløsning på Gl. Stationsvej indeholdt nyetablering af flere boliger, herunder blandt andet 8 boliger til borgere med autismespektrumforstyrrelser. Da der har været flere større ændringer i boligplanen, arbejder forvaltningen med flere tiltag for at sikre økonomisk balance i boligplanen. Blandt andet blev det besluttet, at det mindre almene botilbud Nordstjernen, grundet tomgang, skulle nedlægges og sælges (sag 318 på byrådets møde den 15. december 2025). Salget skulle ske med henblik på, at midlerne kunne tilføres rammen for Boligplan II.

Hertil kommer, at forvaltningen vil arbejde med en anden finansiering af ombygning af aktivitetstilbud til boliger på Marienborgvej. I stedet for etablering af seks § 107-boliger på Marienborgvej arbejdes der med en plan for at etablere ca. 3-5 almene boliger. Når der er tale om støttet alment byggeri, er Randers Kommunes andel af finansieringen lavere end, hvis det er kommunale § 107-boliger efter serviceloven. Hertil kommer, at det kommunale areal på Marienborgvej, der nedlægges som serviceareal og anvendes til almene boliger, skal finansieres af det almene anlægsprojekt, hvorfor dette også giver en økonomisk gevinst, som kan tilføres boligplanen.

Videre proces

Hvis ombygningen af Autismecenteret godkendes, skal den projekteres, og der skal meddeles byggetilladelse, inden udførelsen kan finde sted. Aktuelt forventer den private udlejer, at ombygning vil tage ca. otte uger. Det nærmere tidsperspektiv afhænger også af behandling af byggetilladelse og om udførelsen strækker sig over sommerferien.

Punkt 51: Anlægsregnskab for ombygning af botilbuddene Kastanievej 12 og Kastaniebo på socialområdet

27.00.00-A00-39-23

Resumé

På socialområdet er der i forlængelse af Boligplan II gennemført frikøb og ombygning af 7 almene ældreboliger på Kastanievej 12 til et botilbud, og der er foretaget en ombygning af kontorfaciliteter på det nærliggende botilbud Kastaniebo.

Det indstilles, at anlægsregnskabet godkendes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via social- og arbejdsmarkedsudvalget og økonomiudvalget,

1. at anlægsregnskabet for Kastanievej 12 og Kastaniebo godkendes

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget , den 14. april 2026, punkt 41:

1. at indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 26. juni 2023 socialrådets Boligplan II (sag 211). I planen fremgår det, hvorledes en øget selvforsyningsgrad via udbygning af botilbudskapaciteten i Randers Kommune kan medvirke til at løse nogle af de økonomiske udfordringer, som Randers Kommune har på socialområdet.

I forlængelse af boligplanen godkendte byrådet, at 7 almene ældreboliger på Kastanievej 12 i Harridslev skulle omdannes til et botilbud på socialområdet, og at der skulle foretages ombygning og udvidelse af kontorfaciliteter på det nærliggende botilbud Kastaniebo.

Byrådet godkendte den 26. juni 2023 anlægsbevilling til Kastaniebo (sag 213), og den 18. december 2023 godkendte byrådet en anlægsbevilling til frikøb og ombygning af de 7 boliger på Kastanievej 12, samt at de to ombygninger blev samlet i ét anlægsprojekt (sag 398).

På baggrund af licitationsresultatet, og for at tage højde for ekstra udgifter til indfrielse af lån ifm. frikøbet, godkendte byrådet en tillægsbevilling den 28. oktober 2024 (sag 401). I forbindelse med indfrielse af lån blev et rådighedsbeløb flyttet til en finansiel konto, og byrådet godkendte derfor en reduktion af anlægsbevillingen på en budgetopfølgning den 15. december 2025 (sag 345).

Den samlede anlægsbevilling var herefter netto 3,165 mio. kr.

Kontorfaciliteterne på Kastaniebo er nu ombygget, og på Kastanievej 12 er der etableret et botilbud, hvor de 7 almene boliger er blevet ombygget til et botilbud efter servicelovens §§ 107/108 med 6 boliger samt tilhørende servicearealer.

Tabellen viser en opsummering af bevillinger og forbrug vedrørende ombygning af Kastanievej og Kastaniebo:

Balance (1.000)	Udgifter	Indtægter	Netto
Anlægsbevilling godkendt i byrådet 26-06-2023 (sag 213)	1.000		1.000
Anlægsbevilling godkendt i byrådet 18-12-2023 (sag 398)	3.553	-235	3.318

Anlægsbevilling godkendt i byrådet 28-10-2024 (sag 401)	1.910		1.910
Anlægsbevilling godkendt i byrådet 15-12-2025 (sag 345)	-3.063		-3.063
Anlægsbevillinger i alt	3.400	-235	3.165
Forbrug i alt	3.405	-235	3.170
Afvigelse	-5	0	-5
Procentafvigelse	0%	0%	0%

Der er forbrugt i alt netto 3,170 mio. kr. Det betyder, at anlægsprojektet har et lille merforbrug på 5.000 kr.

På Kastanievej 12 er det i medfør af socialområdets Boligplan II forventningen, at der skal ske frikøb og ombygning af yderligere 3 almene ældreboliger. Der fremsendes særskilt sag om godkendelse af anlægsbevilling hertil, når disse boliger er ledige.

Økonomi

Økonomien fremgår af sagsfremstillingen. Der er ingen bevillingsmæssige konsekvenser ved sagen.

Punkt 52: Revideret økonomisk plan for socialområdet 2026

27.00.00-G01-20-26

Resumé

Forvaltningen har på baggrund af regnskabsresultatet for 2025 udarbejdet et oplæg til en revideret økonomisk plan for socialområdet. Planen skal dæmme op for de fortsatte udgiftsstigninger, sikre balance i forhold til budgettet og på sigt sikre, at merforbruget for 2025 afdrages. Handleplanen indeholder allerede vedtagne initiativer fra de seneste års økonomiske handleplaner, der forventes at medføre yderligere økonomiske effekter i de kommende år. Desuden foreslås planen suppleret af nye initiativer, hvoraf fire kan realiseres relativt hurtigt, mens en række initiativer kræver flere undersøgelser og analyser. De allerede vedtagne initiativer samt nye initiativer foreslås samlet i en ny revideret økonomisk plan for socialområdet 2026-29.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og social- og arbejdsmarkedsudvalget,

1. at to nye forslag vedr. bruger og pårørendeundersøgelsen samt overdragelse af opgaver på Strømmen sendes i høring i MED-systemet, Handicaprådet og Udsatterrådet, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg.
2. at to tidligere fremsatte forslag vedr. Hjørnestenen og Klub 85 sendes i høring i MED-systemet, Handicaprådet og Udsatterrådet, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg.
3. at syv initiativer, der alle kræver, at der undersøges en lang række forhold bl.a. af faglig og økonomisk karakter i forhold til forventet effekt og risici, undersøges nærmere og at forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg samt at udvalget, inden der træffes beslutning, holder et fælles dialogmøde med Udsatteråd og Handicapråd.
4. at allerede vedtagne initiativer i socialområdets økonomiske plan samt kommende nye initiativer samles i socialområdets økonomiske plan og grupperes i fem spor.
5. at status på mål og effekter samlet for initiativerne for hvert af de fem spor forelægges udvalget til de tre årlige budgetopfølgninger og ved regnskabet.

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget, den 10. marts 2026, punkt 26:

Ændringsforslag fra socialdemokratiet om, at sagen udsættes indtil der har været afholdt et temamøde for byrådet. Et enig udvalg godkendte dette ændringsforslag.

Herudover blev der fremsat to ændringsforslag på mødet. Ét ændringsforslag fra Radikale Venstre og ét ændringsforslag Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti og Velfærdslisten. Ændringsforslagene vedlægges sagen som bilag.

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget, den 14. april 2026, punkt 42:

Et enig udvalg besluttede at stille et nyt samlet ændringsforslag, der indebærer en sammenlægning af ændringsforslaget i bilag nr. 15 og ændringsforslag i bilag nr. 16. Ændringsforslaget blev indstillet godkendt.

Beslutning

Ændringsforslag fra Venstre om, at sagen sendes retur til forvaltningen med henblik på flere konkrete forslag. Ændringsforslaget forkastet med 2 stemmer for og 7 stemmer imod. For stemte Venstre. Socialdemokratiet undlod at stemme.

Social- og arbejdsmarkedsudvalgets indstilling indstilles godkendt med 9 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Venstre.

Sagsfremstilling

Socialområderne i landets kommuner har i de seneste 5-6 år været økonomisk udfordret - også socialområdet i Randers Kommune, hvilket har medført store driftsmæssige ubalancer og stigende gæld på området. Udfordringerne skyldes primært, at der har været og stadig er markant stigende udgifter til køb af pladser til unge og voksne med særlige behov. Der har samtidig været en stor vækst i antallet af og udgifterne til særligt dyre enkeltsager, og der ses fortsat en tilgang af nye dyre sager og fordyrelse i eksisterende sager.

Initiativerne i socialområdets nuværende økonomiske plan har haft en udgiftsdæmpende effekt på ca. 71 mio. kr. i perioden 2023-2025. Initiativerne samt det af byrådet tildelte budgetløft har imidlertid ikke i fuldt omfang opvejet udgiftsstigningen på området og der ses derfor også et merforbrug i 2025. Regnskabsresultatet på socialområdet for 2025 viser et merforbrug på service ekskl. projekter på 19,3 mio. kr. Resultatet er inkl. de opnåede effekter af socialområdets økonomiske plan i 2025 og merindtægter vedr. refusion for særligt dyre enkeltsager og Housing First indsatser.

I sagen vedr. målgrupper og økonomi på socialområdet (sag nr. 25), der blev behandlet på social- og arbejdsmarkedsudvalgets møde den 10. marts 2026, ses en nærmere beskrivelse af de vigtigste udfordringer og årsagerne til ubalancen på socialområdet samt hvordan de både lokalt og på nationalt plan er håndteret.

Byrådet besluttede i forbindelse med budget 2026-29 at eftergive socialområdets oparbejdede gæld på 152,0 mio. kr. Samtidig skulle der via de økonomiske handleplaner fortsat være fokus på at skabe balance i socialområdets økonomi – herunder afvikling af nyt merforbrug fra 2025 og frem. De iværksatte initiativer i 2025 er beskrevet i den tidligere sag (sag 25).

Forvaltningen fremlægger på baggrund af regnskabsresultatet for 2025 forslag til revurdering af den økonomiske plan med det formål at imødegå udgiftsudviklingen og at afvikle merforbruget i 2025. Den reviderede økonomiske plan har også til formål at samle de foregående års handleplaner i en ny opdateret plan, som udover sporene med fokus på kort- og langsigtede økonomiske og faglige effekter også rummer et rent besparelsesspor. Planen består for det første af allerede igangsatte initiativer i socialområdets plan, der forventes at rumme yderligere økonomisk potentiale i de kommende år og for det andet en række nye forslag, der forventes at bidrage til at opnå drift i balance. Med den samlede plan dvs. både igangværende tiltag og forslag til nye initiativer forventes en udgiftsdæmpende effekt på 16,6 mio. kr. i 2026 stigende til ca. 67-68 mio. kr. i 2029. Hertil kan der være yderligere effekter i forslag, der kan undersøges nærmere, hvis byrådet beslutter det. Forvaltningen anbefaler at der findes et råderum på mellem 10-15 mio. kr., sådan at der skabes plads til den udgiftsudvikling, der årligt har været de seneste år på trods af mærkbare effekter af de økonomiske planer. Med det yderligere provenu i overslagsårene forventes det, at gældsafvikling kan påbegyndes i 2027.

De økonomiske effekter af boligplanen indgår i socialområdets økonomiske plan i form af forventede merindtægter på bloktilskuddet ved flere borgere i interne botilbud. I forbindelse med revidering af planen, er der foretaget en genberegning af yderligere forventede effekter af boligplanen udover de effekter, der allerede er opnået via gennemførte boligplansprojekter. Genberegningen viser, at der vil være en forskydning af yderligere effekter af boligplanen i 2026 og 2027 til 2028 og 2029 som følge af forsinkelser i realiseringen af planen. Forsinkelsen i 2026 indebærer en reduceret forventet effekt af boligplanen på ca. 4 mio. kr. i 2026 og ca. 12 mio. kr. i 2027.

Den reviderede økonomiske plan omfatter 29 initiativer jf. vedlagte bilag til notatet, bl.a. forhandlingsinitiativer, omlægning af indsatser, besparelser og ikke mindst initiativer der understøtter, at borgerne i øget omfang får mulighed for at benytte Randers Kommunes egne tilbud frem for eksterne tilbud.

Boligplanen på området skal sikre, at der på socialområdet opnås en selvforsyningsgrad på 70% ift. borgernes anvendelse af botilbud. Det er et afgørende element for at styre udgiftsudviklingen og komme i balance, at Randers Kommune i højere grad selv har pladserne til Randers-borgere med særlige behov. Kommunen kan på den måde styre serviceniveau, prisudvikling og skabe sammenhæng på tværs af tilbuddene. Samtidig betyder et stigende antal borgere i tilbud i Randers Kommune alt andet lige at der tilfalder kommunen merindtægter på udligningen svarende til ca. 400 t. kr. årligt pr. borger. Det er en grundlæggende forudsætning i socialområdets økonomiske plan om drift i balance, at disse merindtægter efterhånden som de opnås, fortsat udmøntes som merbudget til socialområdet.

Initiativerne i planen er inddelt i følgende kategorier og de forventede økonomiske effekter fremgår af nedenstående oversigt.

1. Eksisterende initiativer i den økonomiske plan, hvor der forventes yderligere effekter i 2026 og frem
2. To nye forslag til budget i balance
3. To tidligere fremsatte men ikke vedtagne forslag
4. Syv yderligere forslag, der forudsætter nærmere undersøgelse af faglige og økonomiske effekter.

Forvaltningen har ikke medtaget muligt kortsigtede besparelser som vurderes på længere sigt at være udgiftsdrivende. Det drejer sig bl.a. om ferie på døgntilbud samt et ændret ledelsesspænd.

Kategorier af forslag (Beløb anført i 1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029

1) Eksisterende initiativer i socialområdets økonomiske plan, der forventes at have yderligere økonomiske effekter i 2026 og frem	-16.500	-29.850	-44.920	-66.310
2) Nye forslag til budget i balance (Sum)	-135	-475	-475	-475
<i>Bruger og pårørendeundersøgelse</i>	-25	-25	-25	-25
<i>Hjemtagelse af opgave vedr. § 85 støtte fra Strømmen</i>	-110	-450	-450	-450
3) Tidligere fremsatte men ikke vedtagne forslag (Sum)		-468/-1.600	-470/-1.600	-470/-1.600
<i>Tilpasning af kapaciteten på Hjørnestenen - nedlægge to eksterne ungepladser *</i>		-368	-368	-368
<i>Klub 85 - øget fokus på samarbejde med civilsamfundet om relevante tilbud og aktiviteter**</i>		-100/-1.240	-100/-1.240	-100/-1.240
4) Forslag der forudsætter nærmere undersøgelse af økonomi og effekt				
<i>Undersøgelse af mulig kapacitetstilpasning på forsorgshjemsområdet</i>				
<i>En undersøgelse af kapacitetsbehov for væresteder til socialt udsatte borgere</i>				
<i>Tilskud til frivillige indsatser til socialt udsatte i Randers</i>				
<i>Potentialet ved etablering af enkeltmandstilbud</i>				
<i>Serviceniveau i den opsøgende indsats (SKP)</i>				

Potentiale ved beskæftigelsesreform/et samlet udvalg				
Potentiale ved styrket fokus på velfærds kriminalitet				
Forventet økonomisk effekt i alt	-16.635	-30.793/-31.933	-45.863/-47.003	-67.253/-68.393

*Hjørnestenen har ikke haft mulighed for at disponere over boligerne, som foreslås nedlagt.

**Beløbet afhænger af besparelsens omfang jf. vedlagte bilag med beskrivelse af forslaget vedr. Klub 85.

Kategori 1

Der er en del initiativer i den nuværende økonomiske plan på socialområdet, hvor der forventes yderligere økonomiske effekter i 2026 og frem. Effekterne af de eksisterende initiativer forventes at udgøre ca. 16 mio. kr. i 2026 stigende til 66 mio. kr. i 2029.

Kategori 2

Forvaltningen har undersøgt yderligere muligheder for at sikre drift i balance og fremlægger to nye forslag, der kan påbegyndes relativt hurtigt. De to initiativer omhandler bruger- og pårørendeundersøgelsen og hjemtagelse af opgaver, der i dag løses på Strømmen. Den økonomiske effekt af de to forslag udgør 135 t. kr. i 2026 stigende til 475 t. kr. i 2027 og frem.

- *Bruger og pårørendeundersøgelse*

Det foreslås at afskaffe bruger- og pårørende undersøgelsen som koncept, hvor forvaltningen hvert fjerde år gennemfører en række interviews på socialrådets botilbud, aktivitetstilbud og vejledningstilbud.

- *Hjemtagelse af opgave vedr. § 85 støtte fra Strømmen*

Reduceret pris til køb af §85 mestringsvejledning ved hjemtagelse af opgaven fra Strømmen.

Kategori 3

Hertil har forvaltningen genbesøgt to tidligere ikke vedtagne forslag vedr. Hjørnestenen og Klub 85, der foreslås genbehandlet af byrådet. Den økonomiske effekt af de to tidligere fremsatte forslag udgør 0,5-1,6 mio. kr. i 2027 og frem.

- *Tilpasning af kapaciteten på Hjørnestenen - nedlægge to eksterne ungepladser*

Der foreslås en tilpasning af kapaciteten på forsorgshjemmet Hjørnestenen i form af en nedlæggelse af de 2 resterende herbergspladser i eksterne lejemaal. Hjørnestenen har ikke haft de to pladser til disposition i 2024 og 2025. Lukning af pladserne i eksterne lejemaal vil indebære en besparelse på Hjørnestenens ramme på 368 t. kr. årligt i 2027 og frem.

- *Klub 85 - øget fokus på samarbejde med civilsamfundet om relevante tilbud og aktiviteter*

Forslaget indebærer yderligere at styrke brobygning fra Klub 85 til aktiviteter i civilsamfundet og med inddragelse af frivillige kræfter. Gennem øget samarbejde med civilsamfundet om at skabe relevante tilbud og aktiviteter forventes det, at den økonomiske ramme for Klub 85 og koordination af aktiviteter kan reduceres i et beløbsspænd på 0,1 -1,2 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.

Kategori 4

Desuden er der syv initiativer, der alle kræver, at der undersøges en lang række forhold bl.a. af faglig og økonomisk karakter i forhold til forventet effekt og risici. Det drejer sig om følgende forslag:

- *Undersøgelse af mulig kapacitetstilpasning på forsorgshjemsområdet*

I takt med at flere hjemløse Randers-borgere kommer i egen bolig, forventes behovet for forsorgshjemspladser at falde. Dels fordi flere borgere fastholder en tilværelse i eget hjem, og dels fordi indsatsen i forhold til tildeling af bolig og støtte kan reducere opholdstiden på forsorgshjem. På den baggrund foreslås en undersøgelse af mulighederne for på sigt at tilpasse kapaciteten på forsorgshjemsområdet i Randers Kommune.

- *Undersøgelse af kapacitetsbehov vedr. væresteder for socialt udsatte*

Væresteder for socialt udsatte borgere er tilbud, som man skal visiteres til. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at undersøge om kapaciteten står i passende forhold til udviklingen i målgruppen og dens behov for aktiviteter og mødesteder. Forvaltningen fremlægger forslag til mulige justeringer.

- *Socialområdets tilskud til frivillige foreninger*

Der ydes årligt et samlet tilskud på ca. 1,4 mio. kr. til Selvhjælp Randers og Frivilligværket. Det kan undersøges, om der er mulighed for at reducere tilskud på området i de kommende år.

- *Etablering og drift af interne enkeltmandstilbud som erstatning for eksternt køb*

Det kan undersøges, om der kan være et potentiale ved at etablere mindre, separate boliger/enkeltmandstilbud for borgere med særlige komplekse behov, hvis adfærd påkræver at de bor alene som alternativ til eksternt køb.

- *Serviceniveau på den opsøgende indsats (SKP)*

En undersøgelse af serviceniveau i den opsøgende indsats (støttekontaktpersonordningen - SKP)

- *Potentialer ifm. beskæftigelsesreformen/ ét udvalg*

Undersøgelse af mulige potentialer ved beskæftigelsesreformen / ét udvalg der indebærer, at der kan opnås reduktioner på beskæftigelsesområdet, der kan hjælpe på socialområdet

- *Potentiale ved styrket fokus på velfærds kriminalitet*

Undersøgelse af socialområdets egne muligheder for at undersøge private tilbud mhp. at forebygge velfærds kriminalitet i form af snyd med offentlige midler.

I bilagene til sagen ses en samlet oversigt over alle forslag med korte beskrivelser af forslagene samt nærmere uddybning af de nye forslag i særskilte beskrivelser.

Forslag i kategori 2 og 3 kan ved beslutning herom sendes i høring med henblik på politisk behandling efter høringen. Vedrørende forslag i kategori 4 skal det besluttes, om forvaltningen skal undersøge dem nærmere, hvorefter de igen kommer til politisk behandling og derefter eventuel høring og endelig politisk behandling.

Forvaltningen er kontinuerligt opmærksom på at undersøge mulighederne for at gøre noget anderledes og billigere og vil derfor løbende have fokus på at udvikle yderligere forslag til budget i balance. Forslagene vil blive forelagt social- og arbejdsmarkedsudvalget efterhånden som de udvikles.

Socialområdets økonomiske plan i fem spor

Det foreslås at allerede vedtagne initiativer i socialområdets økonomiske plan samt kommende nye initiativer samles i socialområdets økonomiske plan og grupperes i følgende fem spor. Fire af de fem spor blev vedtaget som en del af Fingerplanen i budget 2024-27 og udvides i denne sag med et ekstra spor omkring besparelser, der bl.a. indeholder initiativer fra kataloget budget i balance, der blev vedtaget i budget 2024-27 ligesom sporet vil blive suppleret af kommende nye initiativer.

Spor 1 Forebyggelse og samarbejde med borgeren

Målet med dette spor er at styrke borgernes mestring så færre får behov for kommunens hjælp og at indsats og takst løbende tilpasses i takt med at borgerens behov ændrer sig. Det indebærer bl.a. styrkelse af myndighed,

kompetenceudvikling og nye arbejdsformer samt udvikling af mødet med borgere, familier og netværk.

Spor 2 Et godt liv i egen bolig

Sporet samler initiativer, hvor målet er, at flere kan bo i egen bolig gennem støtte til borgernes mestring af et selvstændigt liv og med mindre behov for kommunal hjælp. Dette gør vi ved at udvikle og udvide tilbudsviften i mestringsvejledningen og ved at skabe flere alternativer til botilbud.

Spor 3 Flere borgere i botilbud i Randers Kommune

Flere borgere med behov for botilbud skal tilbydes et botilbud i Randers Kommune. Derfor skal vi etablere flere fagligt stærke botilbud indenfor kommunegrænsen, så flere borgere bor tæt på deres nærmiljø. Det indebærer bl.a. udvikling og udbygning af kommunens egne botilbud – i både mursten og faglighed, sådan at kommunen selv kan skabe løsninger for borgernes behov.

Spor 4 Lovændringer og andre initiativer

Den oprindelige fingerplan omfattede sporet ”Forbedring af rammer og vilkår” med fokus på bl.a. dialog med eksterne interessenter om lovgivning, tilsyn og takster. Det foreslås, at sporet i højere grad får til formål at synliggøre effekten af nationale tiltag og lovændringer, der har betydning for socialområdets økonomi. Sporet foreslås derfor omdøbt ”Lovændringer og andre initiativer”.

Spor 5 Besparelsetiltag

Initiativer fra kataloget budget i balance på socialområdet fra 2025 samt alle kommende mulige nye besparelsesforslag samles i dette spor.

Understøttende initiativer med indirekte økonomisk effekt

Fingerplanens tidligere spor 4 vedr. organisatorisk forandringskraft indgår ikke som et decideret spor i forslaget til den reviderede økonomiske plan. Sporet omfatter bl.a. Team God Arbejdsplads, rekrutteringsstrategi og styrkelse af myndighed. Initiativerne er vigtige understøttende tiltag med indirekte økonomisk effekt på socialområdets økonomi, idet de styrker rammerne for at socialområdet kan løfte flere opgaver internt med en høj faglig kvalitet. Initiativerne er i god gænge og forvaltningen følger fortsat op på disse, som en del af den kvartalsvise status på den økonomiske plan.

Socialområdets økonomiske plan – opfølgning på effekter

Der vil fortsat løbende ske opfølgning på effekten af planens initiativer via fire årlige opfølgninger. Disse afrapporteres politisk samlet for de enkelte spor, men det bliver også muligt at dykke ned i status på de enkelte initiativer, når der er behov for det. Et grafisk eksempel på en overordnet status ses i bilag til sagsfremstillingen. Det foreslås, at status forelægges social- og arbejdsmarkedsudvalget i forbindelse med de tre årlige budgetopfølgninger og regnskabet.

Økonomi

De økonomiske forhold er beskrevet i sagen.

Bilag

Besvarelser vedr. revideret handleplan social_SAU

Overblik vedr. nye forslag og igangværende initiativer

Bruger- og pårørendeundersøgelse på socialområdet

Hjemtagelse af § 85 bostøtte ved Strømmen

Tilpasning af kapacitet på Hjørnестenen (tidligere fremsat)

Klub 85 (tidligere fremsat)

Undersøgelse af kapacitetsbehov på forsorgshjemsområdet

Undersøgelse af kapacitetsbehov på væresteder for udsatte borgere

Undersøgelse af tilskud til frivillige foreninger på socialområdet

Undersøgelse af potentiale ved etablering af enkeltmandstilbud

Undersøgelse af serviceniveau på den opsøgende indsats (SKP)

Undersøgelse af potentiale vedr. beskæftigelsesreform og et samlet udvalg

Undersøgelse af potentiale ved styrket fokus på velfærds kriminalitet

Handleplanen i et grafisk overblik

Slides til sag om økonomisk handleplan

Ændringsforslag fra SF, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Velfærdslisten

Ændringsforslag fra Radikale Venstre

Punkt 53: Beslutning om udviklingsinitiativer på døgnaflastningstilbuddet Spiren

27.00.00-G01-11-26

Resumé

Døgnaflastningstilbuddet Spiren har igennem en længere periode haft driftsudfordringer. Driftsudfordringerne medførte i 2025 et merforbrug på 2,8 mio. kr. Forvaltningen foreslår derfor at indføre et modulkoncept for døgnaflastningen på Spiren. Modulkonceptet øger genkendeligheden, stabiliteten og trygheden for børnene og de unge i døgnaflastning, samtidig med at det medvirker til at løse driftsudfordringerne.

Med denne sag foreslår forvaltningen endvidere at igangsætte en proces med at afsøge mulighederne for at udvide målgruppen til døgnaflastning på Spiren.

Sagen har været behandlet i Handicaprådet den 18. marts 2026.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via børne- og skoleudvalget og økonomiudvalget,

1. at det godkendes, at det nye modulkoncept for døgnaflastningen på Spiren indføres med de justeringer af åbningstiden, som fremgår af sagen, og med senest virkning fra udgangen af 2026.
2. at det godkendes, at forvaltningen igangsætter en proces omkring at øge mulighederne for døgnaflastning på Spiren ved at udvide målgruppen.

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalget, den 13. april 2026, punkt 42:

1. Indstilles godkendt
2. Indstilles godkendt

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Spiren er et aflastningstilbud for børn og unge i alderen 0-17 år beliggende i Mellerup. På Spiren aflastes forældre eller andre nære pårørende, som er de primære omsorgsgivere for hjemmeboende børn og unge, og som i dagligdagen varetager barnets/den unges støttebehov.

Målgruppen er børn og unge, der har en fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, som vurderes af betydelig og vedvarende karakter. Det kognitive niveau spænder fra børn med dyb udviklingshæmning (IQ under 20) til den lavere del af normalområdet.

Spiren er således et tilbud for børn og unge, der kognitivt ligger i den lavere del af normalområdet. Dvs. at de vurderes at falde udenfor kriterierne for udviklingshæmning, men at de har flere af symptomerne, som gør sig gældende i forhold til udviklingshæmning. Derudover varetager Spiren også aflastning af børn og unge, der er under udredning.

Spiren er godkendt til 11 fuldtidspladser i alt. Der er løbende tilknyttet 24 børn i døgnaflastning i et vist antal døgn pr. måned. Samlet set er i gennemsnit 5 af de 11 pladser fyldt op.

Ved seneste tilsyn fra Socialtilsyn Midt i starten af 2024 scorede Spiren et gennemsnit på 4,2 på en skala fra 1-5 (1 = laveste, 5 = højeste) på tværs af syv kvalitetstemaer i tilsynets kvalitetsmodel. Spiren er altså ifølge Socialtilsyn Midt et fagligt veldrevet døgnaflastningstilbud.

Spirens udfordringer

Der er imidlertid betydelige driftsudfordringer forbundet med Spiren, der skyldes den lave belægningsprocent. I 2023 og 2024 bidrog den lave belægningsgrad til et merforbrug, og i 2025 udgør merforbruget 2,8 mio. kr.

Det er forvaltningens vurdering, at det er muligt at løse driftsudfordringerne ved at udvikle på Spirens tilbud for døgnaflastning. Nedenfor præsenteres forvaltningens bud på et modulkoncept, der øger genkendeligheden, stabiliteten og trygheden for børnene og de unge i døgnaflastning, og som samtidig vil medvirke til at løse Spirens aktuelle driftsudfordringer.

Forslag om indførelse af et modulkoncept

Udviklingen af Spiren kan deles op i 2 sideløbende trin.

Trin 1 vedrører et modulkoncept med faste døgnaflastningsrul og faste lukketidspunkter, der kan iværksættes med virkning fra ultimo 2026.

Trin 2 vedrører en proces i samarbejde med Socialtilsyn Midt omkring at øge mulighederne for døgnaflastning på Spiren ved at udvide målgruppen. En udvidelse af målgruppen understøtter og styrker kommunens døgnaflastningstilbud, fordi flere børn og unge med behov for særlig støtte kan komme i døgnaflastning. Det øger hjælpen til flere familier, hvilket også kan bidrage til at fastholde kommunens plejefamilier, idet de også har behov for, at deres barn/plejebarn i perioder kan komme i døgnaflastning på Spiren. Desuden vil børn og unge, der i dag døgnaflastes i et eksternt døgnaflastningstilbud, kunne komme i døgnaflastning i et af kommunens egne tilbud.

Aktuelt er der krav om, at barnet/den unge som minimum har flere af de symptomer, man definerer gældende i forhold til udviklingshæmning. Ved at udvide målgruppen kan andre børn og unge, der ikke nødvendigvis opfylder disse krav, også døgnaflastes på Spiren. Rammen for døgnaflastningen vil derved blive tilpasset, så der kan rummes en bredere målgruppe. Dette kan f.eks. gøres ved at lave målgruppeopdelt døgnaflastning, og vil ske under hensyntagen til de enkelte børns individuelle behov.

Processen omkring en udvidelse af målgruppen er en længerevarende proces på typisk seks måneder, og forvaltningen har derfor et ønske om, at den igangsættes hurtigst muligt.

Trin 1 vedrørende indførelse af et modulkoncept

Arbejdet med indførelsen af et modulkoncept er todelt.

Del 1

Den ene del omhandler at lave forskellige pakkeløsninger for de tilbudte døgnaflastningstilbud.

I dag har familien stor valgfrihed og medbestemmelse i forhold til at vælge tidspunktet for det bevilgede antal døgn. Det har u hensigtsmæssige konsekvenser for driften af Spiren, fordi det sætter store krav til personalets fleksibilitet, og det kan medføre sene aflysninger i tilfælde, hvor familien foretrækker at vælge et andet tidspunkt end det planlagte for døgnaflastningen.

Spiren modtager aktuelt finansiering for barnets/den unges afholdte døgnaflastning. En aflysning eller ændring af døgn i sidste øjeblik, eller hvis barnet/den unge bare udebliver, betyder, at personalet er kaldt på arbejde, og at der derfor er udgifter til et barn/en ung, der ikke benytter døgnaflastning den pågældende dag.

Finansieringen vil fremadrettet være knyttet til et samlet tilbud om døgnaflastning i faste rul. Det vil sige, at Spiren modtager finansiering for personaledekningen til det samlede antal døgn, som barnet/den unge er visiteret til, uanset om døgnaflastningen afholdes eller ej. Benyttes det visiterede antal døgn ikke på de givne tidspunkter, frafalder døgnnet, og der gives ikke erstatningsdøgn.

Forvaltningen foreslår, at der fremover tilbydes følgende pakkeløsninger for døgnaflastning i faste rul:

Pakkeløsning	Indhold	Antal med aktuel bevilling
1: 3 døgn (weekend) over periode på 4 uger	3 døgn (torsdag-søndag) i 1 weekend hver 4. uge	6
2:	1 weekend (torsdag- søndag) hver 4. uge + 3 hverdagsdøgn hver 4. uge	6

6 døgn (både hverdag og weekend) over periode på 4 uger	ELLER 2 weekender (torsdag-søndag) hver 4. uge	
3: 8 døgn (hverdage) over periode på 4 uger	8 døgn (kun hverdage) fordelt som 4x2 hverdage hver uge	4
4: 10 døgn over en periode på 4 uger	2 weekender (torsdag-søndag) hver 4. uge + 2x2 hverdagsdøgn hver 4. uge	4

Serviceniveauet for disse pakkeløsninger vil som minimum være det samme, som det tilbud familien hidtil har fået. Proceduren med pakkeløsninger og faste aflastningstidspunkter matcher i øvrigt proceduren på andre lignende tilbud i andre kommuner eller i det private. Fokus for pakkeløsningerne vil fortsat være at tilgodese familiens, herunder barnets/den unges, behov bedst muligt. Den eneste forskel er, at aflastningsdagene blot vil ligge på faste tidspunkter i forhold til tidligere.

Modulkonceptet med pakkeløsninger vil, udover at levere samme serviceniveau, også have flere gavnlige effekter.

Det muliggør at lave faste sammensætninger af personale og børn/unge til de givne døgn. Det skaber genkendelighed, stabilitet og tryghed, og det vil give og opretholde et fællesskab for børnene/de unge, fordi de i overvejende grad vil møde det samme personale og de samme børn/unge hver gang. Derudover vil Spiren blive en mere attraktiv arbejdsplads, og det vil dermed både være nemmere at tiltrække og fastholde kvalificeret personale, hvilket bidrager til at opretholde en høj faglig kvalitet. Endeligt vil det være medvirkende til at løse de driftsmæssige udfordringer grundet fleksibiliteten i familiernes placering af døgn samt aflysninger.

Del 2

Den anden del omhandler at indføre reduceret åbningstider på Spiren. I dag er der ingen faste lukketids-punkter udover uge 29 og 30. Fremover kan man derfor justere Spirens åbningstider ved at holde lukket følgende dage og perioder:

Dag/periode	Forventet besparelse (årligt)
Søndag (børnene skal være hentet senest søndag kl. 13:00)	677.000 kr.
Alle dage mellem jul og nytår	40.000 kr.
Påske og pinsen	103.000 kr.
Reduceret åbningstid i vinter- og efterårsferien fra onsdag til søndag kl. 13:00	31.000 kr.
Total	851.000 kr.

Note: 2026-priser. Der er regnet ud fra 46 søndage, hvoraf de to søndage ligger i vinter- og efterårsferien.

Det betyder, at der bliver faste lukketidspunkter, hvilket vil det medføre en økonomisk besparelse på anslået 0,85 mio. kr. årligt. Forvaltningen vurderer, at reduktionen i åbningstiderne ikke vil få store negative konsekvenser for familierne, og at det desuden kan have en positiv effekt på rekruttering og fastholdelse af medarbejdere.

Opsummering

Forvaltningen foreslår, at der indføres et nyt modulkoncept for aflastningen på Spiren og at der sker en reduktion i åbningstiden med virkning fra senest medio 2026, samt at der igangsættes en proces omkring at udvide målgruppen for

døgnaflastning på Spiren. Gennemførelsen af ovenstående vil ske i tæt samarbejde med ledelsen, og der vil blive lagt vægt på kommunikationen og dialogen med forældrene.

Modulkonceptet sikrer at:

- der skabes faste aflastningsrul og faste lukketider
- der kan arbejdes med mere harmoniske børnegrupper
- serviceniveauet for døgnaflastning på Spiren minimum forbliver som hidtil
- de aktuelle driftsudfordringer løses og at det dermed bidrager til at reducere Spirens merforbrug.

Målgruppeudvidelsen sikrer at:

- flere børn og unge med behov for særlig støtte, herunder dem der i dag er i et eksternt døgnaflastningstilbud, kan komme i døgnaflastning i et af kommunens egne tilbud
- flere familier hjælpes og understøttes, hvilket endvidere også kan bidrage til at fastholde plejefamilier.

Høring i Handicaprådet

Sagen har været behandlet i Handicaprådet den 18. marts 2026 og rådet har på baggrund heraf afgivet et høringssvar, der er vedhæftet som bilag. Her fremhæves Handicaprådets vigtigste pointer:

Handicaprådet gør opmærksom på, at familier med aktuelle tilbud kommer til at opleve mindre fleksibilitet, og at dette kan være uhensigtsmæssigt for familielivet. Handicaprådet er desuden bekymret for, om vagtplanerne kan lægges, så der til enhver tid er personale med rette specialer til rådighed. Derudover er Handicaprådet opmærksomme på de nye tiltags påvirkning på børnene/de unges tryghed. Endeligt er det for Handicaprådet vigtigt, at medarbejderne med det samme involveres i ledelsens beslutninger i forhold til udmøntning af de nye tiltag og ændringer på Spiren.

Økonomi

Spiren havde i 2025 et merforbrug på 2,8 mio. kr. En ændring af konceptet for Spirens tilbud vil forventeligt bidrage til at skabe balance i Spirens økonomi. Den specifikke besparelse ved at indføre modulkonceptet med faste døgnaflastningsrul afhænger af børnenes / de unges konkrete døgnaflastningsrul. Det forventes dog, at de faste døgnaflastningsrul bidrager betragteligt til at reducere merforbruget.

Derudover vil de faste lukketider samlet set give en årlig besparelse på cirka 0,85 mio. kr.

Ovenstående initiativer i relation til Spiren skal ses som et led i den faglige økonomiske handleplan på familieområdet, hvor der arbejdes med at sikre et budget i balance for det samlede område jfr. pkt. 80 på mødet i socialudvalget den 7. august 2025.

Bilag

Høringssvar fra Handicaprådet - Ændringer vedrørende døgnaflastningstilbuddet Spiren

Punkt 54: Beslutning om tilpasning af indsatser til udsatte familier

27.00.00-G01-17-26

Resumé

Familieværkstedet har i løbet af særligt 2025 oplevet en faldende efterspørgsel efter familiedøgnbehandling. Forvaltningen har derfor afdækket mulighederne for at skabe overensstemmelse mellem Familieværkstedets indsats og familiernes behov og ønsker, og på baggrund heraf udarbejdet et forslag til tilpasning af Familieværkstedets indsats. Forvaltningen anbefaler på den baggrund at afvikle Familieværkstedets døgnandel, hvor der udføres familiedøgnbehandling, og til gengæld at udbygge og udvikle Familieværkstedets ambulante del, hvor der udføres familiedagbehandling i hjemmet, og hvor der opleves en større efterspørgsel og relevans for familierne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via børne- og skoleudvalget og økonomiudvalget,

1. at Familieværkstedet ændrer strategi i familiebehandlingen, med henblik på at udbygge og udvikle den ambulante familiedagbehandling, så den tilpasses borgernes behov, med virkning fra udgangen af 2026.

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalget, den 13. april 2026, punkt 43:

1. Indstilles godkendt

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Familieværkstedet på Infanterivej 33 i Randers NØ er et døgnbehandlings-/dagbehandlingstilbud til familier, hvor der er bekymring om forældrenes evne til at tage vare på et barn eller flere børn, og til familier i akut krise, hvor der er usikkerhed om, hvorvidt barnet skal anbringes eller skal i aflastning.

Døgnbehandlingen består af en intensiv, tidlig og forebyggende indsats, hvor familien i en periode bor på Familieværkstedet. Formålet med indsatsen er, at forældrene får de nødvendige forældrekompetencer til at kunne varetage omsorgen for barnet i sådan en grad, at barnet får sine basale behov dækket, trives og udvikler sig samt at familien kan forblive sammen.

Dagbehandlingen har ligeledes til formål at give forældrene de rette kompetencer til at varetage deres rolle samt at løse eventuelle udfordringer, der begrænser, at familierne har en velfungerende hverdag. Her foregår indsatserne imidlertid hjemme ved familierne, og er dermed mindre intensive.

Der er aktuelt 3 pladser samt én akutplads til døgnbehandling på Familieværkstedet. Familiernes efterspørgsel efter disse pladser til døgnbehandling på Familieværkstedet har, i overensstemmelse med udviklingen på landsplan, været lavere fra 2023 og frem - og især i 2025 er efterspørgslen faldet, hvor gennemsnittet for belægningsgraden var 1,3 jf. tabel 1.

Tabel 1: Oversigt over belægningsgrad for døgnbehandling i Randers Kommune fra 2023 og frem

Familieværkstedets døgnbehandling	2023	2024	2025
Belægningsgrad	2,1	2,4	1,3

Denne udvikling har medvirket til, at der i 2025 var et merforbrug på den del af Familieværkstedet, der vedrører døgnbehandling, på 1,4 mio. kr.

Der er ingen entydig forklaring på, hvorfor familierne særligt i 2025 i højere grad fravalgte døgnbehandling. Men der er generelt en oplevelse af, at det er blevet sværere at motivere familierne til at samarbejde om en døgnbehandling, hvorfor

de bruger deres rettighed til at afslå tilbuddet, og i stedet udtrykker ønske om at modtage ambulant dagbehandling i hjemmet.

Forslag til tilpasning af Familieværkstedets indsats

Forvaltningen har afdækket mulighederne for at skabe overensstemmelse mellem Familieværkstedets indsats og familiernes behov og ønsker, og på baggrund heraf udarbejdet et forslag til tilpasning af Familieværkstedets indsats.

Det er forvaltningens vurdering, at man bedst kan tilgodese familiernes behov og ønsker ved at opprioritere og fokusere på den ambulante dagbehandling i hjemmet. Derfor anbefaler forvaltningen at afvikle Familieværkstedets døgnbehandling med henblik på at udbygge og udvikle den ambulante dagbehandling.

Det er desuden forvaltningens vurdering, at opprioriteringen af dagbehandlingsindsatserne i de fleste tilfælde kan opveje, at familierne ikke får døgnbehandling. Der vil dog uundgåeligt fortsat forekomme udsatte familier, der har behov for en massiv familierettet indsats, og som ønsker at komme i døgnbehandling, eller hvor en akut familieanbringelse er nødvendig. I disse tilfælde vil familierne blive tilbudt et eksternt døgnbehandlingstilbud. Udgiften hertil forventes på lang sigt ikke at overstige de udgifter, der ville være forbundet med at forsætte døgnbehandlingen på Familieværkstedet som hidtil.

Aktuelt er der ansat 7 medarbejdere på Familieværkstedet, der udfører døgnbehandlings- og dagbehandlingsopgaver. Det svarer til 6,3 årsværk. Herudover er der aktuelt to vakante stillinger. Der er i dag fleksible forhold omkring, hvem der varetager hvilke opgaver, og der er således ikke en skarp opdeling i, hvordan medarbejdernes opgaver er fordelt på henholdsvis døgnbehandling og dagbehandling. Det estimeres dog, at der ved fuld belægning i Familieværkstedet i gennemsnit anvendes cirka 60 pct. af ressourcerne på døgnbehandling og 40pct. af ressourcerne på dagbehandling i hjemmet.

Afviklingen af Familieværkstedets døgnbehandling vil derfor potentielt kunne frigive op til cirka 5 årsværk, som kan anvendes til at udbygge og udvikle dagbehandlingsindsatserne.

Inddragelse af Familieværkstedets medarbejdere

Medarbejderne i Familieværkstedet er løbende blevet inddraget og har bidraget med forslag til at tilpasse Familieværkstedets indsats til et større fokus på dagbehandling. Medarbejderne ser et potentiale forbundet med tilpasningen, men har også en opmærksomhed på, at der fortsat vil være familier, der har brug for døgnbehandling jfr. ovenstående.

Medarbejdere i Børne- og ungecentret er orienteret om, at der er igangsat en proces med henblik på at tilpasse Familieværkstedets indsats.

Økonomi

Beslutningen om at ændre strategi ved at udbygge og udvikle den ambulante dagbehandling medfører en tilpasning af Familieværkstedets personale og økonomi. Som nævnt i sagen vil afviklingen af Familieværkstedets døgnbehandling forventeligt kunne frigive op til cirka 5 årsværk, som kan anvendes til at udbygge og udvikle dagbehandlingsindsatserne.

Beslutningen betyder endvidere, at der kan forekomme udgifter til køb af eksterne pladser i særlige sager, hvor der er behov for døgnbehandling. Udgiften hertil forventes på lang sigt ikke at overstige de udgifter, der vil være forbundet med at forsætte døgnbehandlingen på Familieværkstedet som hidtil.

Videre proces

Hvis det besluttet at afvikle Familieværkstedets familiedøgnbehandling, vil forvaltningen bruge den efterfølgende tid på at sørge for rettidig, god og tæt dialog med de berørte familier i forhold til den fremadrettede indsats. I samarbejde med HR vil forvaltningen orientere de ansatte på Familieværkstedet om beslutningen, herunder hvilke ansættelsesmæssige muligheder der fremover bliver.

Forvaltningen vil desuden igangsætte en proces for afviklingen af døgnbehandlingen samt for den konkrete model for udbygningen og udviklingen af Familieværkstedets ambulante dagbehandling, herunder hvorvidt udgangspunktet for den ambulante dagbehandling kan placeres andre steder end på Infanterivej 33. Det er forventningen, at døgnbehandlingen på Familieværkstedet er fuldt afviklet ved udgangen af 2026, hvorefter Familieværkstedet kun vil udbyde dagbehandlingsindsatser.

Forvaltningen vil endeligt også afsøge muligheden for at anvende bygningen på Infanterivej 33 til nogle af de øvrige behov og initiativer på familieområdet.

Bilag

Notat om lukket punkt

Punkt 55: Handicapsagsbarometret 2025

27.00.00-G01-24-26

Resumé

I denne sag orienteres om resultaterne af de sager om tabt arbejdsfortjeneste fra Randers Kommune, som indgår i Handicapsagsbarometret 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via børn- og skoleudvalget og økonomiudvalget,

1. at orienteringen om Handicapsagsbarometret 2025 tages til efterretning, og
2. at det godkendes, at forvaltningen arbejder videre med at styrke arbejdsgangene i sagsbehandlingen på familieområdet, herunder at sagsbehandlingsfristerne overholdes

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalget, den 13. april 2026, punkt 44:

1. Taget til efterretning
2. Indstilles godkendt.

Udvalget vil følge sagen. Der fremlægges en ift. igangsatte initiativer og opfølgning på udvalgmødet i juni måned.

Det skal endvidere bemærkes, at forvaltningen siden sammenlægningen med Børnehandicap har gennemgået 437 sager og berigtiget dem, og dermed er kommet i mål med bemærkningen fra revisionen.

Der er lavet ensartet arbejdsgange, og der er skabt et større samarbejde mellem handicap og almen, med etableringen af et samlet Børneteam fra 0 til 12 år og et samlet Ungeteam fra 13 til 18 år.

Der er desuden indkøbt et IT system til udredning af tabt arbejdsfortjeneste, og der er udarbejdet procedurer og retningslinjer og et nyt ledelseskoncept.

Udvalget erkender i øvrigt det store arbejde, som der er udført i Familie- og rådgivningscentret.

Beslutning

1. at taget til efterretning
2. at indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Med denne sag orienteres det politiske niveau om resultaterne af de sager fra Randers Kommune, der er indgået i Handicapsagsbarometret 2025.

Baggrund for Handicapsagsbarometret

Ankestyrelsen skal fra 2022-2025 årligt undersøge kommunernes sagsbehandling inden for udvalgte bestemmelser på handicapområdet. Denne årlige undersøgelse kaldes Handicapsagsbarometret.

I 2025 har Ankestyrelsen undersøgt, om kommunerne fulgte regler og praksis på handicapområdet i sager om dækning af tabt arbejdsfortjeneste jf. barnets lov § 87 (tidligere servicelovens § 42) fra 2024.

Der indgår 5 sager fra Randers Kommune i Ankestyrelsens undersøgelse. Antallet af sager er ikke repræsentativt for kommunen, og man kan derfor ikke på baggrund af resultaterne sige noget generelt om sagsbehandlingen af sager om dækning af tabt arbejdsfortjeneste i Randers Kommune. Det skal hertil bemærkes, at sagerne er fra 2024, og at de derfor er lavet forud for sammenlægningen af børnehandicapområdet og familieområdet i Børn og Skole.

Resultater for Randers Kommune

Resultaterne fra Ankestyrelsens undersøgelse af de 5 sager viser, at:

- 1 sag samlet set er i overensstemmelse med regler og praksis
- 4 sager samlet set ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, og at en retlig mangel har væsentlig betydning herfor.

De 4 sager, der samlet set ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, ville blive hjemvist, hvis afgørelsen var blevet påklaget til Ankestyrelsen. Det betyder, at sagerne var blevet sendt tilbage til Randers Kommune, der på ny skulle behandle og afgøre sagerne.

Den retlige mangel for 3 af sagerne skyldtes officialprincippet, dvs. manglende oplysninger, vedrørende nødvendigheden af et pasningsbehov i to af tilfældene og borgerens indtægtstab i det tredje tilfælde. I den 4. sag skyldtes den retlige mangel en uspecificeret hjemmelsmangel.

I forhold til sagsbehandlingsreglerne er der udfordringer med inddragelse af barnet og behandling af sagen inden for den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist. I alle 5 sager er barnet ikke blevet inddraget i sagsbehandlingen, mens 2 sager ikke er behandlet inden for den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist og derudover er der ikke oplyst en ny frist til borgeren.

Sammenligning med resultaterne på landsplan

På landsplan finder Ankestyrelsen, at der er en eller flere retlige mangler i 54% af kommunernes sager, og at 48% af sagerne ville blive omgjort, hvis de havde været påklaget til Ankestyrelsen.

Den relative andel af sager med en retlig mangel er større i Randers Kommune (80%), men til gengæld ville sagerne fra Randers Kommune blive hjemvist og ikke omgjort af Ankestyrelsen. Disse resultater skal dog tolkes med forbehold for det lave antal sager.

På landsplan er den mest almindelige fejl, ligesom tilfældet er i sagerne fra Randers Kommune, officialprincippet, herunder også manglende oplysninger om nødvendigheden af et pasningsbehov og borgerens indtægtstab. Ligeledes er der både på landsplan, og i Randers Kommune, derudover også udfordringer med at overholde sagsbehandlingsfristerne.

Gentagne udfordringer i forhold til sagsbehandlingsfrister

Kommunernes udfordringer vedrørende overholdelse af sagsbehandlingsfrister var også gældende i Handicapsagsbarometret 2024. Ankestyrelsen har derfor besluttet, at alle kommuner skal lave en orientering til styrelsen i forhold til kommunalbestyrelsens behandling af barometret, samt hvilke foranstaltninger der vil sættes i værk for at håndtere disse udfordringer.

I forbindelse med sammenlægningen af børnehandicapområdet og familieområdet i Randers Kommune pr. 1. januar 2025, blev der iværksat en gennemgang af arbejdsgange og procedurer i forbindelse med sager om bl.a. merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, herunder særligt et fokus på overholdelse af sagsbehandlingsfrister. Gennemgangen resulterede i en omorganisering samt ændringer i procedurer og arbejdsgange med henblik på at styrke kvaliteten, sikre tydelig systematik og smidige processer. I 2025 blev der derudover iværksat forskellige tiltag, herunder integration af et beregningsmodul, der skal sikre hurtig og korrekt sagsbehandling i sager om tabt arbejdsfortjeneste. Der er dermed allerede sat gang i arbejdet med bl.a. at overholde sagsbehandlingsfrister, og dette arbejde indgår desuden som en del af den faglige økonomiske handleplan på familieområdet jf. punkt 201 på mødet i Byrådet d. 25. august 2025.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Videre proces

Forvaltningen vil fortsat have et styrket fokus på at sikre overholdelse af regler og praksis i sager igennem arbejdet med den nye organisering samt de nye arbejdsgange og procedurer, der skal opretholde kvalitet og systematik i sagsbehandlingen foruden fortsat at sikre smidige processer.

Forvaltningen vil desuden udarbejde en orientering til Ankestyrelsen om behandlingen af barometret samt hvilke foranstaltninger der er sat i værk i form af en uddybelse af det allerede igangsatte arbejde med arbejdsgange og procedurer i forhold til bl.a. at overholde sagsbehandlingsfrister i sager om tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Tilbage melding fra Ankestyrelsen vedr. Handicapsagsbarometret 2025

Punkt 56: Analyse af juniorklubber - fase 1

17.00.00-G01-152-25

Resumé

Analysen af juniorklubområdet viser, at der er et reelt, men varieret behov for fritidstilbud til børn på mellemtrinnet, særligt i overgangen fra 3. til 4. klasse.

Behov og muligheder varierer på tværs af kommunen i forhold til bl.a. børnegrundlag, fysiske rammer, pædagogiske behov og eksisterende fritidstilbud. Der er derfor ikke én løsning, der passer alle steder.

Analysen peger på en differentieret tilgang, hvor både lokalt forankrede juniorklubtilbud og fleksible løsninger bringes i anvendelse.

Det foreslås, at der arbejdes videre med modellerne i en fase 2 med inddragelse af skoler og juniorklubtilbud.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til børne- og skoleudvalget,

1. at analysen af juniorklubområdet tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde, og
2. at der arbejdes videre med de beskrevne modeller for organisering af juniorklubområdet i en fase 2 - herunder at både eksisterende juniorklubtilbud, selvejende tilbud og skoler uden tilbud vurderes i forhold til, hvilken model kan imødekomme de lokale behov. Dette sker med inddragelse af relevante skoler og juniorklubtilbud.

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalget, den 13. april 2026, punkt 48:

Analysen blev taget til efterretning.

Et enigt udvalg besluttede at standse sagen og sende den i byrådet.

Socialdemokratiet og Venstre stillede nedenstående ændringsforslag til sagen, hvor der var stemmelighed, hvorfor forslagene ikke godkendes. Men de fremgår nedenfor som en del af sagen til byrådet.

1. At der arbejdes for implementering af juniorklubtilbud på alle skoler i Randers Kommune, således at alle børn på mellemtrinnet får adgang til et fritidstilbud – og ikke kun udvalgte skoler. Skolerne anmodes om at byde ind med forslag og økonomi således der kan igangsættes juniorklubtilbud.

For stemte Anne Hjortshøj, Lise-Lotte Leervad Larsen og Tommy Bødker Jensen.

Imod stemte Kasper Fuhr, Martin Guldmann og Merete Bak Laustsen.

Magnus Bigum undlod at stemme.

2. At forvaltningen pålægges at fremlægge en konkret og tidsfastsat plan for etablering af tilbud på samtlige skoler, som fremgår af budgetmaterialet.

For stemte Anne Hjortshøj, Lise-Lotte Leervad Larsen og Tommy Bødker Jensen.

Imod stemte Kasper Fuhr, Martin Guldmann og Merete Bak Laustsen.

Magnus Bigum undlod at stemme.

3. Der arbejdes videre med fleksible modeller for organisering og finansiering af juniorklubtilbud, således at tilbuddene ikke er direkte afhængige af et fast børnetal. Samtidig er det en forudsætning, at alle skoler er omfattet

fra opstart. Modellerne skal sikre, at ressourcetildelingen afspejler det konkrete behov lokalt og kan tilpasses mindre børnegrupper, uden at det automatisk udløser en fuld tildeling svarende til et standardtilbud.

For stemte Anne Hjortshøj, Lise-Lotte Leervad Larsen og Tommy Bødker Jensen.

Imod stemte Kasper Fuhr, Martin Guldmann og Merete Bak Laustsen.

Magnus Bigum undlod at stemme.

Analysen dokumenterer et reelt behov for fritidstilbud til børn på mellemtrinnet – særligt i overgangen fra 3. til 4. klasse. Samtidig viser analysen, at der i dag er en skævhed, hvor nogle børn har adgang til fællesskaber efter skoletid, mens andre ikke har.

Socialdemokratiet og Venstre mener, at adgang til trygge fællesskaber og voksne relationer ikke må afhænge af, hvilken skole man går på. Derfor skal vi ikke vente på yderligere analyser eller afprøvninger på enkelte skoler – vi skal i gang nu og sikre et tilbud til alle børn.

Der kan fortsat arbejdes med lokale tilpasninger og fleksible løsninger, men retningen skal være klar: alle skoler skal omfattes, og indsatsen skal igangsættes hurtigst muligt.

Beslutning

Ændringsforslag fra Socialdemokratiet og Venstre:

1. At der arbejdes for implementering af juniorklubtilbud på alle skoler i Randers Kommune, således at alle børn på mellemtrinnet får adgang til et fritidstilbud – og ikke kun udvalgte skoler. Skolerne anmodes om at byde ind med forslag og økonomi således der kan igangsættes juniorklubtilbud
2. At forvaltningen pålægges at fremlægge en konkret og tidsfastsat plan for etablering af tilbud på samtlige skoler, som fremgår af budgetmaterialet
3. Der arbejdes videre med fleksible modeller for organisering og finansiering af juniorklubtilbud, således at tilbuddene ikke er direkte afhængige af et fast børnetal. Samtidig er det en forudsætning, at alle skoler er omfattet fra opstart. Modellerne skal sikre, at ressourcetildelingen afspejler det konkrete behov lokalt og kan tilpasses mindre børnegrupper, uden at det automatisk udløser en fuld tildeling svarende til et standardtilbud.

Ændringsforslaget forkastet med 4 stemmer for og 7 stemmer imod. For stemte Socialdemokratiet og Venstre.

Forvaltningens indstilling

1. at indstilles taget til efterretning
2. at indstilles godkendt med 7 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte Venstre og Socialdemokratiet

Sagsfremstilling

Baggrund

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2026–2029 har byrådet besluttet, at der skal gennemføres en analyse af juniorklubområdet i Randers Kommune.

Der er på den baggrund gennemført en analyse (fase 1), som har haft til formål at skabe et bedre grundlag for politiske prioriteringer frem mod budget 2027–2030. Analysen er vedlagt som bilag.

Hovedpointer fra analysen

Randers Kommune har i dag 13 juniorklubtilbud for børn i 4.–6. klasse, mens 10 skoler ikke har et tilknyttet tilbud. Der er således forskelle i adgangen til fritidsfællesskaber på tværs af kommunen.

Analysen viser, at der flere steder er et reelt behov for fritidstilbud til børn på mellemtrinnet. Behovet træder ofte tydeligt frem i overgangen fra 3. til 4. klasse, hvor nogle børn ophører i SFO, men fortsat har behov for voksne, fællesskaber og rammesatte aktiviteter efter skoletid. Samtidig gør behovet sig gældende bredere på mellemtrinnet, særligt for børn, der ikke er en del af foreningslivet eller som har sociale eller trivselsmæssige udfordringer.

Analysen peger samtidig på, at behovet ikke er ens på tværs af kommunen, og at der derfor ikke er én model, der passer alle steder. Forskellene knytter sig bl.a. til børnegrundlag, lokal efterspørgsel, eksisterende fritidstilbud og de fysiske muligheder for etablering af tilbuddene. Nogle steder vurderes der at være grundlag for et lokalt forankret juniorklubtilbud med fast base og faste åbningstider, mens der andre steder er behov for mere fleksible løsninger med færre åbningsdage, andre åbningstider eller samarbejde med SFO, ungdomsklub eller foreningsliv.

Analysen viser desuden, at de fysiske rammer har betydning for hvilken løsning, der lokalt er hensigtsmæssig. Flere skoler peger på, at det vigtigste ikke nødvendigvis er særlige faciliteter, men at der er en tryk base og tilstedeværende voksne. Samtidig peger enkelte skoler på begrænsninger i plads og lokalemuligheder. Derudover viser analysen, at der er forskellige pædagogiske behov i målgruppen. Nogle børn har behov for nære og stabile fællesskaber med kendte voksne, mens andre i højere grad vil have gavn af mere fleksible eller målrettede tilbud.

Modeller for udvikling af juniorklubområdet

På den baggrund peger analysen på to overordnede modeller for den videre udvikling af juniorklubområdet:

- Lokalt forankret juniorklubtilbud, hvor der etableres et tilbud med fast base, stabil bemanning og faste åbningstider de steder, hvor der er et tilstrækkeligt børnegrundlag, tydelig efterspørgsel og egnede rammer.
- Fleksible og differentierede løsninger, hvor omfang, åbningstid, organisering og indhold tilpasses lokale forhold. Det kan fx være tilbud med reduceret åbningstid, færre åbningsdage, målrettede tilbud til bestemte børnegrupper eller løsninger i samarbejde med SFO, ungdomsklub eller foreningsliv.

Modellerne er ikke indbyrdes udelukkende, men skal ses som forskellige organiseringsformer, der kan bringes i anvendelse afhængigt af lokale behov og forudsætninger. Forvaltningen vurderer derfor, at den videre udvikling af juniorklubområdet bør tage udgangspunkt i en differentieret tilgang, hvor både eksisterende tilbud og skoler uden juniorklubtilbud vurderes inden for disse modeller.

Økonomi

Udgiften til en fuld etablering af lokalt forankrede juniorklubtilbud på alle skoler, som i dag ikke har juniorklub, vurderes at være på 7,3–7,4 mio. kr. årligt (ekskl. eventuelle anlægsudgifter) ved anvendelse af den nuværende model for fordeling af ressourcer.

Analysen peger samtidig på, at der i den videre udvikling af juniorklubområdet kan arbejdes med forskellige grader af tilbud afhængigt af lokale behov og forudsætninger. Med afsæt i det eksisterende ressource- og omkostningsniveau for en fuld juniorklub kan der således etableres tilbud i et mindre omfang.

En reduceret juniorklub med faste, men færre åbningsdage, fx 2–3 dage om ugen, vil skønsmæssigt kunne etableres inden for en ramme på ca. 330.000–400.000 kr. årligt. Tilsvarende vil en mere fleksibel og samarbejdsbaseret løsning, fx med 1–2 faste dage om ugen kombineret med aktivitetsforløb, kunne etableres inden for en ramme på ca. 200.000–300.000 kr. årligt.

Eventuelle udgifter til tilpasning af lokaler eller etablering af faciliteter er ikke indeholdt.

Samlet peger analysen på behovet for en differentieret tilgang, hvor forskellige modeller kan bringes i anvendelse afhængigt af lokale forhold og behov.

Videre arbejde - fase 2

På baggrund af udvalgets drøftelse kan der igangsættes en fase 2 med henblik på at kvalificere beslutningsgrundlaget for den videre udvikling af juniorklubområdet. Fase 2 vil have fokus på at videreudvikle og konkretisere modellerne, herunder vurdere både eksisterende juniorklubtilbud og skoler uden tilbud i forhold til hvilken model, der lokalt er mest relevant.

Arbejdet i fase 2 vil ske med inddragelse af relevante skoler og juniorklubtilbud med henblik på at sikre lokalt forankrede og bæredygtige løsninger.

En fase 2 vil bl.a. kunne omfatte:

- en samlet vurdering af eksisterende juniorklubtilbud og skoler uden tilbud i forhold til hvilken model, der lokalt er mest relevant.
- vurdering af rammer, børnegrundlag, åbningstider og pædagogiske behov.
- økonomiske beregninger for de forskellige modeller.
- justering af ressourcefordelingsmodellen med henblik på at skabe øget fleksibilitet.
- samspil med øvrige fritids- og ungdomstilbud.
- afprøvning af modeller i udvalgte skoler og eksisterende tilbud.

Analysen danner dermed grundlag for den videre politiske drøftelse og prioritering i forbindelse med budget 2027–2030, hvor der kan tages stilling til retning og økonomiske rammer for den videre udvikling af juniorklubområdet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Analyse af juniorklubber - udmøntning af Budget 2026-2029

Punkt 57: Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025 - erhvervs- og planudvalget

00.32.10-Ø00-2-25

Resumé

Der aflægges anlægsregnskab for anlæg under erhvervs- og planudvalget afsluttet i 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at anlægsregnskaberne for de afsluttede anlægsprojekter i 2025 godkendes

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 54:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Der aflægges særskilt anlægsregnskab for byrådet såfremt

- Anlægsbevillingen overstiger 2 mio. kr. brutto svarende til Økonomi og Indenrigsministeriets krav eller
- Anlægsbevillingen er på mellem 1 mio. kr. og 2 mio. kr., og regnskabet viser en afvigelse på 30 % eller mere af bevillingen eller
- Det i øvrigt er fastsat som et krav i forbindelse med anlægsbevillingen

Under erhvervs- og planudvalgets område er der ultimo 2025 afsluttet 2 anlægsprojekter, hvor der skal aflægges særskilt regnskab.

Anlægsprojekterne opdeles i 2 områder: skattefinansierede anlæg og jordforsyning.

Skattefinansierede anlæg

Der er i 2025 ikke afsluttet anlæg under det skattefinansierede område.

Jordforsyning

Under jordforsyning er der afsluttet 2 anlægsprojekter.

Harridslev, storparcel i Rønneparken

9400491110 Harridslev, storparcel i Rønneparken

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13-06-2022 pkt 280	-4.585	100	-4.485	Matr. 20ax, Harridslev By
Anlægsbevillinger i alt	-4.585	100	-4.485	
Forbrug i alt	-4.664	3	-4.662	
Afvigelse	79	97	177	
Procentafvigelse	-2%	97%	-4%	

Bevillingen har omfattet salg af storparcel til 32 almene boliger i Harridslev. Der er givet anlægsbevilling på 0,100 mio. kr. til salgsudgifter og 4.585 mio. kr. til salgsindtægter. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 0,003 mio. kr. og indtægterne til 4.664 mio. kr. svarende til mindreudgifter på 0,097 mio. kr. samt merindtægter på 0,079 mio. kr. Mindreudgifter/merindtægter på i alt 0,177 mio. kr. er i forbindelse med overførselssagen overført til rammen for grundsalg, boligformål.

Munkdrup, Filippavej, salg

9406001130 Munkdrup, Filippavej, salg

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
16.05.2022 pkt 228	210	-15.515	-15.305	Udbud af 21 byggegrunde
15.12.2025 BK2025.09	-187	-402	-589	Reg. ift. faktisk forbrug
Anlægsbevillinger i alt	23	-15.917	-15.894	
Forbrug i alt	23	-15.916	-15.893	
Afvigelse	0	0	-1	
Procentafvigelse	-2%	0%	0%	

Bevillingen har omfattet salg af 21 byggegrunde til boligformål beliggende på Filippavej i Munkdrup. Grundene er solgt til priser mellem 707.243 kr. og 1.155.549 kr. inkl. tilslutningbidrag og moms. Der er givet anlægsbevilling på 0,023 mio. kr. til salgsudgifter og 15,917 mio. kr. til salgsindtægter. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 0,023 mio. kr. og indtægterne til 15,916 mio. kr. svarende til anlægsbevillingerne.

Økonomi

For de afsluttede anlæg gælder, at der i overførselssagen til regnskab 2025 er overført 0,177 mio. kr. som følge af mindreforbrug/merindtægter ved salg af storparcel i Harridslev jf. sagsfremstillingen. Bevillingen vedrørende salg af 21 boliggrunde på Filippavej i Munkdrup er reguleret i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30/9-2025.

Bilag

EPU 09.04.26 - Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025

Punkt 58: Status for udsatte boligområder 2025

03.30.05-G01-1-26

Resumé

Den 1. december 2025 offentliggjorde Social- og Boligstyrelsen listen over udsatte boligområder i 2025. Med denne sag gives en status for Randers, de væsentligste pointer er, at Gammel Jennumparken fortsat er på listen over udsatte boligområder og Glarbjergvejområdet er på listen over forebyggelsesområder.

Randers Kommune har ingen parallelsamfund.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at orienteringen om status på udsatte boligområder for 2025 tages til efterretning

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 4. marts 2026, punkt 39:

Sagen udsat.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 56:

Taget til efterretning.

Beslutning

Indstilles taget til efterretning

Sagsfremstilling

Hvert år d. 1. december offentliggør Social- og Boligstyrelsen opdaterede tal over udsatte boligområder i Danmark.

Et udsat boligområde er defineret ved at have mindst 1.000 beboere og ved at opfylde mindst to ud af de fire nedenstående kriterier, jf. Almenboliglovens § 61a

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst tre gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende udgør mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

Såfremt andelen af indvandrere og efterkommere samtidig udgør mere end 50 % af beboerne, betegnes området tillige som ”parallelsamfund”. Har et boligområde været i kategorien ”parallelsamfund” i 5 år, bliver det et ”omdannelsesområde”, og der er krav om at reducere antallet af almene familieboliger med 60 % - eksempelvis ved nedrivning, salg eller omdannelse.

Status i Randers Kommune

I dette afsnit uddybes status for Jennumparken, Glarbjergvej-området og Herman Stillings Vej-området. Overordnet for alle tre områder ses den positive tendens at indkomsten er stigende, men fordi indkomststigningen i regionen har været højere end i de boligområder, er dette kriterie forværret for alle tre boligområder.

Jennumparken

Jennumparken er fortsat på listen over udsatte boligområder.

- Andelen med kun grundskoleuddannelse er faldet fra 61,5 til 60,9 %.
- Indkomstniveauet på 55,5 % af regionens indkomst er kun 0,5 %-point fra at tærskelværdien for at overskride kriteriet
- Andelen uden for arbejdsmarkedet er steget fra 42,8 til 43,8 %.
- Andelen af dømte er steget fra 1,24 til 1,7 %.

Der er således både positive og negative tendenser. Området kan hurtigt skifte mellem at overskride kriteriet for uddannelse til at overskride kriteriet for indkomst, da små ændringer kan tippe balancen. Dermed er der en risiko for, at området forbliver på listen over udsatte boligområder, grundet kriteriet for indkomst, selvom der bliver en større andel beboere med højere uddannelse end grunduddannelsen.

Glarbjergvejområdet

Glarbjergvej-området er fortsat på forebyggelseslisten. Forebyggelsesområder defineres ud fra de samme kriterier som udsatte boligområder, men tærskelværdierne er højere, hvorfor forebyggelsesområder statistisk set, klarer sig bedre.

Området ligger under tærskelværdien for alle fem parallelsamfundskriterier, og er dermed ikke i umiddelbar risiko for at blive et udsat boligområde.

Der er dog registreret negativ udvikling på alle kriterier:

- Uden for arbejdsmarkedet: fra 37,7 til 38,9 %.
- Dømte: fra 1,07 til 1,09 %.
- Kun grundskole: fra 56,9 til 57,4 %.
- Indkomst: fra 61,0 til 59,9 % af regionens gennemsnit.

Hermann Stillings Vej området

Hermann Stillings Vej-området har nu 987 beboere – kun 13 fra grænsen på 1.000, som er tærskelværdien for, om et boligområde kan blive optaget på statens liste over udsatte boligområder.

- Andelen uden for arbejdsmarkedet er højere end i Jenumparken og dermed den højeste blandt alle udsatte boligområder i Danmark.
- Andelen af dømte er 2,14 %, kun 0,03 %-point under tærskelværdien (svarende til én person)

Med stigende beboertal og tæthed på kriteriegrænserne er der risiko for, at området snart omfattes af parallelsamfundslovgivningen.

Randers i sammenligning med landsplan

- Jenumparken har fortsat den højeste andel uden for arbejdsmarkedet blandt alle udsatte boligområder.
- Fire af de syv udsatte boligområder overskrider kriteriet for kriminalitet – Jenumparken gør ikke.
- Alle syv områder overskrider uddannelseskriteriet. Jenumparken ligger tættest på grænsen kun 1 %-point fra tærskelværdien.
- Kun to områder falder på indkomstkriteriet – Jenumparken er ikke blandt dem.
- Esbjerg Kommune har fået tre områder af listen og har nu ingen udsatte boligområder, kun forebyggelsesområder.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 59: Godkendelse af rammeaftale samt udlejnings- og anvisningsaftaler for udsatte boligområder

03.30.05-P00-3-26

Resumé

Med denne sag fremlægges forslag til rammeaftale for udlejnings- og anvisningsaftaler mellem Randers Kommune og de almene boligforeninger. Den eksisterende rammeaftale udløb ved udgangen af 2025. Aftalerne er udarbejdet i et samarbejde mellem RandersBolig, Lejerbo og Randers Kommune.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget, social- og arbejdsmarkedsudvalget og økonomiudvalget,

1. at forslag til rammeaftale 2026-2029 for udlejning- og anvisningsredskaber i Randers godkendes
2. at administrationsgrundlaget for den boligsociale boliganvisning godkendes
3. at forslag til aftaler om fleksibel udlejning for Glarbjergvej-området, Gl. Jennumparken og Herman Stillingsvej-området for 2026 godkendes
4. at forslag til aftale om ikke at anvende kombineret udlejning i Gl. Jennumparken og Glarbjergvej-området for 2026 godkendes.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 57:

1-3 at indstilles godkendt

4. at indstilles med forkastet med 3 stemmer for og 4 stemmer imod. For stemte Henning Munkholm Eriksen, Merete Bak Laustsen og Christian Bach.

Beslutning fra Social- og arbejdsmarkedsudvalget, den 14. april 2026, punkt 45:

1. at indstilles godkendt.
2. at indstilles godkendt
3. at indstilles godkendt
4. at indstilles godkendt med 6 stemmer for. Martin Guldmann tog forbehold.

Beslutning

1-3. at indstilles godkendt

4. at indstilles forkastet med 5 stemmer for og 5 stemmer imod.

Imod stemte Venstre, Danmarksdemokraterne, Østbroen og De Konservative.

Dansk Folkeparti tog forbehold.

Sagsfremstilling

Kort introduktion til rammeaftalen

Randers Kommune har et godt samarbejde med de almene boligforeninger i kommunen, og som et led i dette samarbejde udarbejdes en rammeaftale for udlejning og anvisning. Rammeaftalen mellem Randers Kommune og de almene boligforeninger sætter rammerne for de underliggende udlejnings- og anvisningsaftaler. Rammeaftalen er således den overordnede ramme, der beskriver hvilke greb der kan anvendes ved anvisning og udlejning. Det er udlejnings- og anvisningsaftalerne, der bestemmer, hvilke greb der reelt benyttes i en pågældende periode. Når det af rammeaftalen fx

fremgår, at der kan benyttes kombineret udlejning i et boligområde, er det kun en "kan" mulighed, og det skal fremgå af den konkrete udlejningsaftale, at det er en mulighed, der benyttes.

Rammeaftalen dækker hele perioden for den boligsociale helhedsplan og dermed årrækken fra 2026-2029. Anvisnings- og udlejningsaftalerne dækker perioden til og med februar 2027, hvorefter der skal vedtages nye aftaler.

Anvisningsaftalen

Efter almenboligloven har kommunen ret til at råde over hver fjerde ledige lejlighed til den sociale boliganvisning, uagtet størrelse, pris etc. Herudover har kommunen mulighed for at indgå aftale med boligorganisationerne om anden fordeling af boliger til den sociale boliganvisning.

Randers Kommune har en aftale med boligorganisationerne i Randers Kommune (Randers Bolig, Lejerbo, Nørresundby Boligselskab og DOMEA) om et administrationsgrundlag for den sociale boliganvisning.

Aftalen blev godkendt af Randers Byråd på mødet den 30. januar 2023 (sag 2), og den var gældende i 3 år derefter. Det betyder, at aftalen skal fornyes primo 2026. Der er derfor udarbejdet en ny aftale i samarbejde med boligorganisationerne, som i nærværende sag fremlægges til politisk behandling.

I tilknytning til aftalen fra den 30. januar 2023 er der indgået aftaler med de enkelte boligorganisationer om fordelingsnøgler for de boliger, der tilbydes den sociale boliganvisning. Disse aftaler skal genforhandles, når administrationsgrundlaget er godkendt af byrådet.

Randers Bolig tilbyder	Hver 3. bolig som har en husleje under 4.000 kr. inkl. forbrug, og Hver 6. bolig som har en husleje mellem 4.000 og 6.000 kr. inkl. forbrug
Lejerbo tilbyder	Hver 4. bolig af alle boliger i Randers Kommune, og Fortrinsret til alle 1-værelses lejligheder på Rindsvej, Prinsessegade, Niels Ebbesens Gade og Tøjhushavevej
Nørresundby Boligselskab tilbyder	Hver 4. bolig af alle boliger i Randers Kommune
DOMEA tilbyder	Fortrinsret til alle 1-værelses lejligheder ved afdelingen Væksthuset (på Ydersporet)

I 2025 har forvaltningen fået tilbud 76 boliger fra RandersBolig, 27 boliger fra Lejerbo, samt en bolig fra hhv. Nørresundby Boligselskab og DOMEA. I alt har Randers Kommune anvendt 17 af de tilbudte boliger til den sociale boliganvisning. Forvaltningen finder ikke grund til at ændre de nuværende aftaler om fordelingsnøgler, og det søges at fastholde aftalerne i deres nuværende form.

Ved anvisning af boliger under den sociale boliganvisning er forvaltningen meget opmærksomme på at undgå at skævvride beboersammensætningen i de respektive boligområder, og det tilstræbes så vidt muligt ikke at placere borgere fra den sociale boliganvisning i de udsatte boligområder.

I administrationsgrundlaget for 2023-2025 var der en nedskrevet hensigtserklæring om at supplere den kommunale boliganvisning med lejemål fra private udlejere. Forvaltningen har fulgt op på hensigtserklæringen gennem et samarbejde i 6-by regi, hvor der er udarbejdet skabeloner til frivillige samarbejdsaftaler mellem privat udlejer og kommune.

Randers Kommune har på nuværende tidspunkt endnu ikke indgået aftaler med private udlejere. Årsagen er, at aftaler med private udlejere skal udarbejdes efter et komplekst regelsæt, men forvaltningen kigger fortsat på mulighederne.

Kort introduktion til udlejningsaftaler

Udlejningsaftaler er en aftale mellem kommunen og den pågældende boligorganisation. Det er i udlejningsaftalerne, at konkrete beslutninger om anvendelsen af fleksibel udlejning og kombineret udlejning fremgår.

Fleksibel udlejning

Fleksibel udlejning er et redskab til at skabe en varieret og blandet beboersammensætning, ved at udleje boliger til boligsøgende efter fastsatte kriterier. Kriterierne giver således nogle personer fortrinsret til boligerne. De fleksible udlejningsregler bygger på forestillingen om, at de udsatte boligområders attraktivitet kan styrkes ved at tiltrække mere ressourcestærke boligsøgende til området. Dette gøres ved at give ressourcestærke boligsøgende fortrinsret til ledige boliger forud for den almindelige venteliste.

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte kriterier for fleksibel udlejning for udsatte boligområder samt for forebyggelsesområder. Det er et krav, at der som minimum opstilles kriterier, der vedrører beskæftigelse og uddannelse.

Kombineret udlejning

Kombineret udlejning er et andet redskab til at skabe en varieret og blandet beboersammensætning. Reglerne om kombineret udlejning kan kommunalbestyrelsen beslutte skal finde anvendelse for områder med høj andel af personer udenfor arbejdsmarkedet.

Reglerne om kombineret udlejning kan anvendes i boligområder bestående af fysisk sammenhængende almene boligafdelinger med mindst 1.000 beboere. Derudover er kravet, at mindst 40 pct. af beboerne mellem 18 – 64 år er uden for arbejdsmarkedet. Staten offentliggør hvert år den 1. december en liste over boligområder og afdelinger, hvor reglerne om kombineret udlejning kan finde anvendelse. Ved kombineret udlejning afvises personer på venteliste efter lovbestemte kriterier.

Byrådet kan beslutte, at boligorganisationen skal afvise boligsøgende på ventelisten, som modtager kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, ressourceforløbsydelse eller førtidspension. Reglerne om afvisning af boligsøgende gælder både den boligsøgende og dennes ægtefælle/registrerede partner eller andre personer, som i mindst 2 år har været samlevende med den boligsøgende. Kan boligen ikke udlejes til andre boligsøgende på ventelisten, kan kommunalbestyrelsen og boligorganisationen aftale at undlade at udleje boligen i op til 12 måneder efter, at boligen er blevet ledig.

Det er en betingelse, at der før genudlejning undlades, iværksættes en ekstraordinær indsats for at udleje boligerne.

Rammeaftale 2026-2029

I februar 2022 vedtog byrådet en rammeaftale og en tilhørende ”aftale-pakke” mellem RandersBolig, Lejerbo og Randers Kommune. Aftalerne løb i perioden 2022-2025 og skal nu revideres.

Aftalerne tager almenboliglovens redskaber om udlejning og anvisning i brug, særligt med henblik på at opnå følgende mål:

- Glarbjergvej-området: Skal ikke blive udsat boligområde og skal af listen forebyggelsesområder senest i 2030
- Gl. Jenumparken: Skal af listen med udsatte boligområder senest i 2027
- Hermann Stillingsvej-området: Skal ikke blive udsat boligområde
- Energivej-området: Andelen af sigtede personer skal falde. Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet og uden uddannelse skal falde
- Centrale Randers: Andelen af sigtede personer skal falde. Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet og uden uddannelse skal falde
- Vangdalen: Andelen udenfor arbejdsmarkedet og uden uddannelse skal falde og andelen af sigtede personer må ikke stige
- Sjællandsgade: Andelen udenfor arbejdsmarkedet og uden uddannelse samt andelen af sigtede personer må ikke stige

Bestyrelsen for Den boligsociale helhedsplan Randers 2025-2029 arbejder med forskellige indsatser, blandt andet den boligsociale indsats, fysisk omdannelse, beskæftigelse, kriminalpræventive indsatser samt ændring af områdernes omdømme. Karakteristisk for de fleste af disse indsatser er, at de tager lang tid at planlægge og gennemføre. Byudvikling, byomdannelse og renovering tager typisk 10-20 år, og den boligsociale indsats strækker sig over flere år.

Ovenstående mål kræver direkte greb til at påvirke beboersammensætningen i boligområderne. Det er målrettede beskæftigelsesindsatser og ikke mindst anvendelse af almenboliglovens udlejnings- og anvisningsredskaber.

På den baggrund har bestyrelsen for den boligsociale helhedsplan udarbejdet forslag til en ”aftale-pakke” vedrørende udlejning og anvisning i de berørte boligområder i Randers. Af den i sagen præsenterede rammeaftale fremgår det bl.a., at bestemmelserne om kombineret udlejning kan anvendes som redskab i boligområder med mere end 1.000 indbyggere, hvor mere end 40 % af beboerne er uden for arbejdsmarkedet. Det fremgår også, at der skal anvendes fleksibel udlejning i de boligområder, der enten er udsatte boligområder eller på listen over forebyggelsesområder.

Med afsæt i ovenstående målsætninger har RandersBolig, Lejerbo og Randers Kommune udarbejdet en overordnet rammeaftale for anvendelsen af almenboliglovens udlejnings- og anvisningsregler i Randers. Desuden er der udarbejdet underliggende aftaler vedrørende kombineret og fleksibel udlejning med henblik på, at disse kan træde i kraft pr. 1. februar 2026.

Rammeaftalen beskriver:

- Der skal indgås en aftale om anvendelse af fleksibel udlejning i Glarbjergvej-området, Gl. Jennumparken samt Hermann Stillingsvej-området. Forslag til aftale om fleksibel udlejning og tilhørende administrationsgrundlag er udarbejdet og vedlagt sagen.
- Randers Kommune udarbejder et administrationsgrundlag for anvisning af boliger, der tilgodeser de boligsøgendes behov såvel som beboersammensætningen i boligområderne, mens de almene boligorganisationer har til opgave at stille passende boliger til rådighed. Forslag til administrationsgrundlag er vedlagt denne sag.
- Boligorganisationerne udarbejder et administrationsgrundlag gældende for afdelingerne i udsatte boligområder med henblik på at forhindre indflytning af kriminelle, der kan skabe utryghed i de udsatte boligområder.
- I forbindelse med genhusning ved renoveringer eller fysiske helhedsplaner vil permanent genhusning altid kunne ske inden for egen afdeling. Ved permanent genhusning uden for egen afdeling vil de fleksible udlejningsregler som udgangspunkt gå forud for genhusningen. Reglerne om kombineret udlejning gælder også i forbindelse med permanent genhusning.
- Rammeaftalen evalueres årligt af bestyrelsen for Den boligsociale helhedsplan Randers 2025-29. Ved udgangen af 2026 evalueres og afrapporteres til de omfattede boligorganisationsbestyrelser og byrådet. Desuden drøftes udfordringerne på de årlige styringsdialoger mellem boligorganisationen og Randers kommune, hvor områdernes sammenhængskraft diskuteres.
- For at udlejnings- og anvisningsreglerne skal have den maksimale effekt, er det vurderingen, at det er nødvendigt med en sideløbende kommunikations- og brandingindsats for Nordbyen generelt, og særligt Jennumparken og Glarbjergvej specifikt. Byrådet besluttede at forlænge denne indsats i 2026 på byrådsmødet den 15. december 2025 sag 349.

Særligt vedrørende kombineret udlejning

Det er en mulighed at benytte kombineret udlejning i boligområder med mere end 1.000 beboere, hvor mere end 40 % beboerne er uden for arbejdsmarkedet. Forvaltningen indstiller, at der ikke indføres kombineret udlejning i boligområderne Glarbjergvej og Gl. Jennumparken. I Glarbjergvej-området anbefaler forvaltningen, at der ikke benyttes kombineret udlejning, da området ikke er på listen over udsatte boligområder, og fordi grebet med kombineret udlejning er relativt indgribende.

Selvom udviklingen i Jennumparken generelt er god, og der flytter beboere med bedre socioøkonomi ind i boligområdet, så er udviklingen desværre vendt fra 2024 til 2025.

Udviklingen fra 2021 til 2024 var på de tre kriterier om beskæftigelse, uddannelse og dømte positiv. I den femårige periode var området altså inde i en positiv udvikling. Nedenstående tabel viser udviklingen i Jennumparken fra 2021 til 2025, tærskelværdierne for kriterierne er anført i parentes.

	2021	2022	2023	2024	2025
Uden for arbejdsmarkedet (40,0)	47,3	46,2	43,4	42,8	43,8
Dømte (2,17 i 2025)	2,33	1,91	1,46	1,24	1,7
Kun grundskole (60,0)	68,7	65,1	63,0	61,5	60,9
Gennemsnitsindkomst (55,0)	56,6	56,6	57,3	56,8	55,5
E&I ikke-vestlige (50,0)	42,4	42,6	42,8	44,1	43,9

I opgørelsen over udsatte boligområder i 2024 og 2025 ses det, at andelen af beboere kun med grunduddannelsen som uddannelse er faldet, hvilket er en positiv udvikling for området.

Det ses dog også, at antallet af dømte er steget i 2025, og der skal nu være ganske få yderligere beboere med en dom, der flytter til området, for at Jennumparken overskrider tærskelværdien for det kriterie.

For lønkriteriet ser udviklingen i kriterierne ligeledes negativ ud. På trods af, at lønnen også i Jennumparken stiger, stiger lønnen i regionen mere, hvorfor udviklingen på kriterierne for at være et udsat boligområde går den forkerte vej. Hvis det samme fald sker i 2026, kommer boligområdet til at blive et udsat område på dette kriterie.

For andelen af beboerne i beskæftigelse er udviklingen også gået den forkerte vej, da der er sket en stigning på et procentpoint i løbet af kun et år, hvilket er meget. Udviklingen har også betydet, at Jennumparken nu er det udsatte boligområde med den højeste andel beboere uden for arbejdsmarkedet i hele landet. På trods af at udviklingen overordnet fra 2020 til 2025 har været positiv, er den positive udvikling således vendt fra 2024 til 2025.

Argumenter imod kombineret udlejning

Der er flere argumenter imod at indføre kombineret udlejning. Hovedargumentet er, at det kan føre til øgede tomgangstab for de boligforeninger/afdelinger, der bliver underlagt den kombinerede udlejning. Hertil kan det blive en økonomisk omkostning for kommunen, idet kommunen til dels dækker tomgangstabet og er der yderligere en risiko for, at området, der underlægges kombineret udlejning, bliver udsat for dårlig omtale og dermed indirekte påvirkes negativt på tilflyttere.

Der er på nuværende tidspunkt ikke store tomgangstab i Jennumparken, men hvis der indføres kombineret udlejning, er der en risiko for, at der kommer større tomgangstab. Det skyldes, at visse borgere vil blive afvist, hvis de søger en bolig, og hvis der ikke er personer på ventelisten, som opfylder beskæftigelseskravet, vil den pågældende bolig stå tom.

Af tomgangstabene i perioden før, under og efter kombineret udlejning i Glarbjergvej-området ses det, at der skete en stor stigning i tomgangstabet under og efter kombineret udlejning, hvilket understøtter argumentet om, at kombineret udlejning fører til større tomgangstab, som på sigt skader boligforeningernes økonomi.

Det kan dog ikke konkluderes, at der er en direkte sammenhæng mellem den store stigning i tomgangstab og kombineret udlejning, da der kan være mange andre faktorer, der spiller ind på, hvorvidt et boligområde oplever øgede tomgangstab. Det skal i den sammenhæng også bemærkes, at der generelt i Randers Kommune opleves problemer med stigende lejledighed i almene boliger, dog med store udsving boligforeningerne imellem.

Sidst der var indført kombineret udlejning, var i 2022 og 2023 i Glarbjergvej-området. Her havde kommunen afsat 345.000 kr. årligt til at dække eventuelle tomgangstab. I 2022 var kommunens udgifter til dækning af tomgangstab ca. 32.700 kr., mens det i 2023 var ca. 318.000 kr. Det er kun, hvis borgerne reelt søger om en bolig og får afslag, at kommunen kan dække boligforeningens udgifter til tomgangstab. I de tilfælde hvor en borger fx ringer til boligforeningen, for at høre om de kan få en bolig, og får at vide at de alt andet lige ikke kan tilbydes en bolig i området, og de dermed ikke sender en reel ansøgning, kan tomgangstabet ikke dækkes af kommunen.

Boligforeningerne vurderer, at der ved indførelsen af kombineret udlejning vil komme øget tomgang generelt i boligforeningerne, der er berørt af kombineret udlejning. Det skyldes, at der kan blive spredt et rygte om, at det er umuligt at komme ind i de berørte afdelinger, og eventuelt i boligforeningerne, selvom det reelt kun er de specifikke afdelinger, der er berørt.

Såfremt der kommer øget tomgang, vil det kunne påvirke boligforeningens økonomi negativt. Det kan på sigt føre til, at der er færre midler til opstart af renoveringsprojekter og fysiske helhedsplaner i afdelingerne, der ellers vil kunne medvirke til at forbedre boligområderne og udlejningen i disse.

Endelig er der en bekymring for, at benyttelse af kombineret udlejning kan føre til en yderligere stigmatisering af boligområdet. Dette kan have den utilsigtede konsekvens, at området bliver mindre attraktivt at bo i. Det vil derfor være relevant at indarbejde dette i den vedtagne kommunikationsindsats, der skal sikre en positiv omtale af området, såfremt byrådet træffer beslutning om at indføre kombineret udlejning i området.

Argumenter for kombineret udlejning

Anvendelsen af kombineret udlejning er tilsyneladende effektivt, således kom Glarbjergvejområdet af listen over udsatte områder allerede efter to år med kombineret udlejning. Hovedargumentet for at indføre kombineret udlejning er altså, at

det er et effektivt og hurtigtvirkende middel til at få Jennumparken af listen over udsatte boligområder. Jennumparken er p.t. det eneste boligområde i Randers Kommune på listen over udsatte boligområder.

Det kan have en negativ betydning for boligområdet ry og rygte, at det er på listen over udsatte boligområder. Dette kan i sig selv føre til udfordringer med udlejning. Der er på nuværende tidspunkt kun syv udsatte boligområder tilbage på landsplan.

Opsummering og anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at der ikke indføres kombineret udlejning i Jennumparken i 2026, men at muligheden genbesøges allerede i februar 2027, når udviklingen i kriterierne for udsatte boligområder er offentliggjort, og det dermed kan ses, om udviklingen i området igen går den rigtige vej eller om der er behov for yderligere tiltag.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Såfremt det besluttet at indføre kombineret udlejning, kan der for kommunen være udgifter forbundet med at dække boligforeningernes tab ved lejeledighed. Som det fremgår af sagen ovenfor, var der ved kombineret udlejning i Glarbjergvejområdet i 2022 og 2023 samlet set for Randers Kommune udgifter på ca. 350.000 kr.

Bilag

SAU 14.04.2026 sag 45

Rammeaftale mellem Randers Kommune Randers Bolig og Lejerbo 2026

Administrationsgrundlag for den sociale boliganvisning i Randers Kommune

Udlejningsaftale - fleksibel udlejning Herman Stillingsvej

Udlejningsaftale - fleksibel udlejning Glarbjergvejområdet

Udlejningsaftale - fleksibel udlejning Gl. Jennumparken

Punkt 60: Godkendelse af renovering og finansiering heraf i to afdelinger i almen boligorganisation

03.02.00-P19-1-26

Resumé

Den almene boligorganisation Boligselskabet af 2014, afdeling 7 og 13 har ansøgt om godkendelse af optagelse af ekstern lånefinansiering med 100 pct. kommunal garanti og deraf følgende huslejestigning, som følge af renovering af afdelingen.

Da lånene er med 100 pct. kommunal garanti skal sagerne godkendes af byrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at renoveringsprojektet og den deraf følgende låneoptagelse og huslejestigning i afdeling 7 godkendes
2. at det godkendes, at kommunen stiller 100 pct. garanti for lånet på 549.000 kr. i afdeling 7
3. at renoveringsprojektet og den deraf følgende låneoptagelse og huslejestigning i afdeling 13 godkendes
4. at det godkendes, at kommunen stiller 100 pct. garanti for lånet på 4.848.000 kr. i afdeling 13

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 58:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Afdeling 7

Boligselskabet af 2014, afdeling 7 er en lille afdeling med 8 boliger, der ligger i Spentrup. Der skal etableres fjernvarme i alle 8 boliger, der ligger i afdelingen.

Renoveringens samlede omkostninger er budgetteret til 520.000 kr. Projektet finansieres ved optagelse af realkreditlån på 549.000 kr.

Boligorganisationen har sendt lånetilbud fra Realkredit Danmark. Lånetilbuddet er på et fastforrentet annuitetslån med en hovedstol på 549.000 kr. og et forventet provenu anslået til 520.802 kr. samt en løbetid på 30 år. Det er i overensstemmelse med reglerne.

Afdelingens gennemsnitlige husleje er i 2026 på 899,48 kr. pr. kvm. pr. år, svarende til en månedlig husleje på ca. 5.620 kr. om måneden for en bolig på 75 kvm.

Gennemførelse af renoveringsprojektet medfører en forventelig huslejestigning på 6,37 pct. for alle afdelingens beboere, svarende til en ny gennemsnitlig husleje på 955,44 kr. pr. kvm. pr. år, svarende til en månedlig husleje på ca. 5.970 kr. om måneden for en bolig på 75 kvm.

Renoveringen og lånehjemtagelsen blev behandlet på et afdelingsmøde den 14. september 2023. Ved afdelingsmødet var alle beboere i afdelingen indbudt. Der mødte beboere op fra 5 lejemål (8 personer i alt). Hver husstand har to stemmer, og renoveringen samt lånehjemtagelsen blev godkendt med 0 stemmer imod. Organisationsbestyrelsen godkendte lånehjemtagelsen den 11. oktober 2023.

Afdeling 13

Boligselskabet af 2014, afdeling 13, består af 260 boliger, hvoraf 65 boliger er beliggende i Spentrup. Der skal etableres fjernvarme i Spentrup, og projektet vedrører derfor de 65 boliger, der er beliggende i Spentrup.

Renoveringens samlede omkostninger er budgetteret til 4.795.000 kr. Projektet finansieres ved optagelse af realkreditlån på 4.848.000 kr.

Boligorganisationen har sendt lånetilbud fra Realkredit Danmark. Lånetilbuddet er på et fastforrentet annuitetslån med en hovedstol på 4.848.000 kr. og et forventet provenu anslået til 4.795.012 kr. samt en løbetid på 30 år. Det er overensstemmelse med reglerne.

Afdelingens gennemsnitlige husleje er i 2026 på 1.026,51 kr. pr. kvm. pr. år, svarende til en gennemsnitlig husleje på ca. 6.415 kr. om måneden for en bolig på 75 kvm.

Gennemførelse af renoveringsprojektet medfører en forventelig huslejestigning på 2,02 pct. for alle afdelingens beboere, svarende til en ny gennemsnitlig husleje på 1.026,51 kr. pr. kvm. pr. år, svarende til en månedlig husleje på ca. 6.540 kr. om måneden for en bolig på 75 kvm.

Det koster 50.000 kr. pr. lejemål at blive tilsluttet fjernvarme. Afdelingen finansierer 20.000 kr. pr. lejemål, mens de resterende 30.000 kr. betales direkte af forbrugeren med 360 kr. om måneden i 10 år via varmeregningen.

Renoveringen og lånehjemtagelsen blev behandlet på et afdelingsmøde den 4. september 2023. Ved afdelingsmødet var alle beboere i afdelingen indbudt. Der mødte beboere op fra 42 lejemål (49 personer i alt). Hver husstand har to stemmer, og renoveringen samt lånehjemtagelsen blev stemt igennem, da der var flertal for beslutningen. Organisationsbestyrelsen godkendte lånehjemtagelsen den 11. oktober 2023.

Vedrørende 100 pct. kommunal garanti

For begge sager gælder det, at lånene optages med 100 pct. kommunal garanti. Kommunen kan i særlige tilfælde, hvor der er tale om ekstraordinære arbejder, stille garanti for et lån til renoveringsarbejde. I denne sag vurderes omstændighederne at være ekstraordinære, idet afdelingernes tidligere hovedforening, Randersegnens Boligforening, gik konkurs med heraf følgende manglende vedligeholdelse og økonomisk fundament for afdelingerne.

Ved behandlingen af ansøgningerne om ekstern lånehjemtagelse har tilsynet påset, at der er truffet beslutning om hjemtagelse af lån af organisationsbestyrelsen, at der foreligger tilbud om finansiering fra et realkreditinstitut, ligesom tilsynet har vurderet huslejestigningens størrelse og betydning for den fremtidige udlejning af afdelingernes boliger.

Økonomi

Når kommunen garanterer for et realkreditlån, sikres det, at boligorganisationen kan optage lån i et realkreditinstitut til forskel fra et banklån. Det er herudover en forudsætning for Landsbyggefondens støtte til renoveringen, at kommunen stiller garanti for lånet.

Garantien medfører ikke bevillingsmæssige konsekvenser for Randers Kommune.

Punkt 61: Proces for Planstrategi 2027

01.02.15-P16-1-26

Resumé

Byrådet skal ifølge planloven vedtage en planstrategi for den kommende kommunalplanrevision i første halvdel af byrådsperioden. Strategien er byrådets strategi for de kommende års fysiske planlægning.

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til en tids- og procesplan for den kommende Planstrategi. Hertil har forvaltningen udarbejdet et forslag til, hvordan strategien forankres i byrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at Forslag til Tids- og procesplan for Planstrategi 2027 godkendes.
2. at Forslag til Workshops i byrådet godkendes.
3. at Planstrategi 2027 vil fungere som strategisk afsæt for det kommende Tematillæg for Byudvikling og Landsbyer, som blev igangsat af det tidligere byråd.
4. at byudvikling, fortætning og vækst både i by og på land, bliver det primære hovedfokus i Planstrategi 2027.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 61:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Planstrategi 2027 er byrådets strategi for den fysiske udvikling i Randers Kommune. Planstrategien fastlægger både et overordnet ambitionsniveau for den fysiske udvikling, samt beskriver konkrete indsatser og initiativer. I planstrategien fortæller byrådet borgerne, hvordan byrådet mener, at kommunen skal udvikle sig fysisk i den næste kommuneplanperiode.

Byrådet skal inden udgangen af den første halvdel af en valgperiode offentliggøre en planstrategi. Det vil sige inden udgangen af 2027.

Formålet med strategien er, at byrådet drøfter og beslutter, hvad de overordnede strategiske pejlemærker skal være i forhold til kommunens udvikling over de næste 12 år.

Planstrategien er ikke kun et produkt, men også en proces. Strategien skal medvirke til at skabe en offentlig og politisk debat, om den fysiske planlægning og indholdet i den efterfølgende revision af kommuneplanen.

Planstrategien skal indeholde:

- Oplysninger om den planlægning, der er sket efter den seneste revision af kommuneplanen,
- Byrådets vurdering af og strategi for den kommende udvikling.
- Byrådets beslutning om omfanget af en kommende kommuneplanrevision. Det vil sige, om der skal være tale om en fuld revision af kommuneplanen, eller om det kun er enkelte emner, der skal revideres.

Kommuneplanen sætter de helt overordnede rammer for, hvordan kommunen fysisk ønskes udviklet de kommende 12 år. Planen opdateres hvert fjerde år, og den gældende kommuneplan blev vedtaget af byrådet den 28. oktober 2025.

Tematillæg til kommuneplanen – politiske beslutninger

Under udarbejdelse af Kommuneplan 2025 besluttede byrådet, som følge af rammeaftale om et Grønt Danmark, at igangsætte særskilte temarevisioner for de temaer, som vedrører det åbne land. Det betød, at disse emner først revideres efter vedtagelse af Kommuneplan 2025, som et tematillæg til Kommuneplan 2025.

Der pågår derfor allerede et arbejde i forvaltningen for to tematillæg; et for Vedvarende Energi (VE), og Energi med udgangspunkt i den energistrategi, byrådet behandlede den 31. marts 2025, og et for Grøn Trepert med udgangspunkt i byrådets grønne omlægningsplan.

I forbindelse med vedtagelse af kommuneplan 2025 besluttede byrådet at igangsætte endnu et tematillæg, som skal revidere kommuneplanen, for hvad angår byudvikling både i byzone og i landsbyerne.

Det betyder, at det samlet set er besluttet, at der skal udarbejdes tre tematillæg:

- Tematillæg for Vedvarende Energi (VE)
- Tematillæg for Grøn Trepert
- Tematillæg for Byudvikling og Landsbyer

Både Tematillæg for Vedvarende Energi (VE) og Tematillæg for Grøn Trepert er udarbejdet på baggrund af planstrategi 2022, hvor det tidligere byråd besluttede, at kommuneplan 2025 skulle være en fuld revision.

Tematillæg for Byudvikling og Landsbyer orienterer sig derimod i retning af den nye planstrategi. Forvaltningen anbefaler derfor, at byudvikling, fortætning og vækst både i by og på land, bliver det primære hovedfokus for det kommende strategiarbejde.

Et tematillæg til en kommuneplan er en revision af kommuneplanen, som sker uden for den overordnede kommuneplanrevision hvert 4. år. Tematillægget forholder sig til hele den samlede kommuneplan, men reviderer som udgangspunkt kun et emne ad gangen. Det kaldes derfor for rullende-kommuneplanlægning.

Planstrategi 2027 er vejviseren og fundamentet for Kommuneplan 2029. Kommuneplanrevisionen forventes indholdsmæssigt at blive mindre omfangsrig i 2029, da det med de tidligere beslutninger er lagt op til en rullende temarevision i stedet.

I den rullende temarevision er bedre mulighed for både at sætte politisk retning og sikre bred borgerinvolvering. Alternativt skal man lave selve kommuneplanrevisionen 2029 sådan, at By- og landsbyudviklingstematillægget bliver til selve revisionen, sådan at den kan behandles i starten af 2029.

Forudsætningsredegørelse og Fremtidens Randers

En planstrategi er ofte baseret på en forudsætningsredegørelse. En forudsætningsredegørelse belyser en række temaer, så som demografi, socioøkonomi, mobilitet, klima, energi, byer og byggeri. Samtidig kan den indeholde et relevant uddrag af byrådets vision, politikker og strategier, statslige og regionale planer samt samfundsmæssige udviklingstendenser. På den måde danner forudsætningsredegørelsen et solidt vidensgrundlag for det kommende planstrategiarbejde.

Byrådet har i sommeren 2025 offentliggjort en Hvidbog, som er udarbejdet i forbindelse med igangsættelse af Forandringsprojektet – Fremtidens Randers Kommune. Hvidbogen indeholder en samlet beskrivelse af Randers Kommune. Sammen med det tilhørende baggrundsmateriale beskriver Hvidbogen, hvordan Randers Kommune ser ud socioøkonomisk, og hvilke konkrete udviklingsmæssige problemstillinger kommunen har.

Ved udarbejdelse af planstrategien anbefales det derfor, at byrådet anvender Hvidbogen som forudsætningsredegørelse for Planstrategi 2027. Der kan være behov for at udarbejde yderligere forudsætninger, som er målrettet den konkrete fysiske planlægning, som tillæg til Hvidbogen.

Proces – politisk ejerskab og forankring

Forvaltningen har udarbejdet en tids- og procesplan, se Bilag 1. Strategien er forankret i erhvervs- og planudvalget. Udvalgets rolle er at indstille strategien til vedtagelse, samt bidrage til at kvalificere indholdet.

Forvaltningen foreslår, at der ved opstart afholdes et oplæg, hvor forvaltningen introducerer byrådet til processen, herunder de lovbundne krav til planstrategien. Forvaltningen foreslår, at der hertil afholdes tre workshops (temamøder) med byrådet, for at sikre en bred politisk involvering, bred mulighed for at påvirke udviklingsretninger og derigennem at sikre et bredt politisk ejerskab til strategien.

Workshops'ene har fokus på at skabe et fælles billede af den fysiske udvikling i Randers, de politiske ambitioner for den fysiske udvikling fremadrettet samt de konkrete planmæssige handlinger.

På baggrund af temamøderne udarbejder forvaltningen forslag til Planstrategi 2027. Afslutningsvis anbefales det, at forvaltningen afholder et oplæg med byrådet, hvor det samlede forslag til Planstrategi 2027 præsenteres. Det giver byrådet mulighed for at kommentere direkte på strategiens indhold. Forslag til processen er illustreret i Bilag 2.

Første behandling af strategien forventes forelagt til politisk stillingtagen i udvalg og byråd medio 2027.

Offentlighedsfasen

Planstrategien fremlægges offentligt i otte uger, når den er behandlet af byrådet. Ved denne behandling kan udvalget og byrådet beslutte, hvilke konkrete inddragelses tiltag der skal være. I denne fase er der mulighed for, at alle interesserede kan komme med ændringsforslag og ideer. Byrådet kan efterfølgende vælge at indarbejde disse i strategien, eller lade dem være input til det videre arbejde frem mod forslag til Kommuneplan 2029.

Forvaltningen anbefaler, at forarbejdet til planstrategien primært foregår i byrådet. Dette af hensyn til at byrådet sammen kan udarbejde en strategi for, hvordan Randers Kommune skal udvikle sig i fremtiden.

I forbindelse med Tematillæg for Byudvikling og Landsbyer forslår forvaltningen derimod en større borgerrettet inddragelse, da resultatet af planlægningen skal give et konkrete bud på, hvor Randers Kommune skal udvikle sig i fremtiden.

Bilag

Bilag 1 – Tids- og procesplan for Planstrategi 2027

Bilag 2 – Forslag til workshops i byrådet

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Bilag 1 – Tids- og procesplan for Planstrategi 2027

Bilag 2_Forslag til workshops i byrådet

Punkt 62: Klimabroen - status på tidsplan, anlægsøkonomi og finansiering

05.03.05-P20-5-26

Resumé

Forvaltningen orienterer i sagen om arbejdet med Klimabroen og den videre proces. Den næste fase af arbejdet, hvor det væsentligste produkt er en miljøkonsekvensvurdering af det samlede anlægsprojekt, foreslås nu igangsat. For at påbegynde fasen indgås en aftale med en bygherrerådgiver, som bistår forvaltningen med at udarbejde en samlet tidsplan og et detailbudget for den pågældende fase samt med at gennemføre et udbud for den egentlige rådgivningsopgave. Det forventes, at varigheden af den samlede fase med udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen er 3-4 år. Herefter følger faser med detailprojektering, entreprenørudbud og den endelig anlægsfase. Når omfanget af Randers Kommunes opgaver med hhv. bygherre- og myndighedsarbejde til realisering af Klimabroen er klarlagt, vil der blive fremsendt en sag med forslag om udmøntning af budget hertil finansieret af den eksisterende opsparring til Klimabroen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at forvaltningen indgår aftale med en bygherrerådgiver med henblik på at udarbejde tidsplan og budget for fase 2 samt udarbejde et egentligt rådgiverudbud for miljøkonsekvensvurderingen finansieret af eksisterende bevillinger til forundersøgelser vedr. Klimabroen.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 62:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt med 9 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Velfærdslisten.

Mindretalsudtalelse fra Østbroen: Østbroen mener ikke at man skal arbejde videre med et projekt der både mangler finansiering og hvor man desperat søger efter finansieringskilder. Herudover er projektet hverken økonomisk korrekt beskrevet og det baserer sig på opskrevne trafiktal og trafikvækst og prognoser med forudsætninger og neddrøslinger af Havnegade og anden eksisterende vejstruktur for at skabe nødvendigheden for en Klimabro.

Sagsfremstilling

Klimabroen er et projekt, som bidrager til tre væsentlige målsætninger. Dels bidrager Klimabroen til at klimatilpasse de centrale byområder i Randers via dæmningen over det nordlige havnebassin, dels vil en ny bro over Randers Fjord lette det trafikale pres på den eksisterende Randersbro og de øvrige centrale vejnet i byen, og endelig er etablering af Klimabroen en forudsætning for realisering af etape 2-4 af Flodbyen og trafikal betjening af flere af de nye byudviklingsområder i Flodbyen.

Den samlede Klimabroforbindelse løber fra Grenåvej ved Clausholmvej i syd langs de nye havnearealer mod nord, hvor Randers Fjord krydses af en bro, inden vejen lander på havnepieren og fortsætter over det nordlige havnebassin på en dæmning. Herfra løber forbindelsen videre op til Udbyhøjvej, hvor den tilsluttes i et T-kryds. På bilag 1 findes et kort, der oversigtligt illustrerer vejprojektets samlede forløb, som dette er beskrevet i forundersøgelsen.

Arbejdet med Klimabroen har pågået gennem mange år, og derfor har byrådet også haft spørgsmålet til behandling flere gange. Det seneste større arbejde med sagen var gennemførelsen af den såkaldte forundersøgelse, som havde til formål at kvalificere projektet frem mod gennemførelsen af en egentlig miljøkonsekvensvurdering. Heri er der udarbejdet et anlægsoverslag, og der er foretaget vurderinger af forskellige trafikale scenarier. I bilag 2 findes en samlet oversigt over alle de modelkørsler, som er gennemført i forbindelse med forundersøgelsen. Bilaget korrigerer notatet "Trafikal Screening med baggrund i opdateret trafikmodel 2036", som var vedlagt sagen til byrådet i juni 2025, hvori der i enkelte illustrationer var angivet unøjagtige tal uden betydning for de gennemførte analyser og konklusioner.

Processen frem mod Klimabroens ibrugtagelse

Forvaltningens arbejde med Klimabroen følger Vejdirektoratets fasemodel for store anlægsprojekter, der sikrer en struktureret opbygning af detaljeret viden og en øget sikkerhed for såvel tidsplaner og økonomi efter afslutningen af hver enkelt fase. De fem faser er:

1. Idéfase
2. Skabelse af beslutningsgrundlag ift. det endelige anlægsprojekt
3. Detailprojektering
4. Udbud
5. Anlæg og ibrugtagning

Arbejdet med Klimabroen er på nuværende tidspunkt igennem fase 1, og bevæger sig med beslutningerne i denne sag frem mod fase 2. Det væsentligste indhold i fase 2 er, at der skal laves en miljøkonsekvensvurdering (MKV), som skal vurdere det samlede projekt på en lang række kriterier indenfor en bred forståelse af miljøbegrebet. Dette omfatter eksempelvis støj, påvirkning af det visuelle miljø, påvirkning af dyreliv, udledning af forurenende stoffer og trafik mm. – både i den endelige situation, når Klimabroen er opført, men også under anlægsperioden.

MKV'en vil tage udgangspunkt i det materiale, som foreligger fra forundersøgelsen, men dette vil skulle tilpasses de forhold som afdækkes i arbejdet med MKV'en for at afbøde eventuelle uhensigtsmæssige konsekvenser. Dertil kommer, at fase 2 også skal tilvejebringe det nødvendige plangrundlag for Klimabroens etablering, hvilket vil sige en lokalplan samt eventuelt et kommuneplantillæg.

I slutningen af fase 2 skal der gennemføres en offentlig høring af miljøkonsekvensvurderingsrapporten, sammen med selve plangrundlaget, herefter kan byrådet som myndighed give tilladelse til projektet og som bygherre igangsætte fase 3 og 4. I fase 3 og 4 udarbejdes detailprojektet og der gennemføres udbud, inden der vælges en entreprenør, som udfører det samlede anlægsarbejde i fase 5.

Fase 2: Miljøkonsekvensvurdering

Arbejdet med selve MKV'en er internt i Randers Kommune delt i to dele. Den ene del er bygherresiden, hvor projektet udvikles og udarbejdes, mens den anden er myndighedssiden, som blandt andet er ansvarlig for udstedelse af de nødvendige tilladelser og gennemførelse af offentlige høringer. Byrådet vil fungere som øverste instans for både bygherre og myndighed, og der vil derfor kunne komme sager, hvor byrådet skal tage stilling til igangsætning af et stykke arbejde, for senere at skulle godkende det som myndighed.

Udover Randers Kommune selv har staten også en rolle i projektet. Dels har staten nogle få myndighedsopgaver, men derudover har staten en række klageinstanser og -nævn, hvortil diverse myndighedsafgørelser kan påklages. Der må således også i projektet forventes tid til klagebehandling i forskellige nævn, idet nogle klager kan have opsættende virkning, og et eventuelt medhold i en klage vil betyde, at dele af projektet skal genbearbejdes.

Klimabroen er et meget stort projekt, ikke bare i Randers Kommune, men også i en national kontekst. Det samlede arbejde i fase 2 vil derfor medføre et betydeligt ressourcetræk, særligt i Udvikling, Miljø og Teknik, som ligger udenfor, hvad der er muligt at tilvejebringe under de nuværende normeringer. Derudover vil udgiften til rådgivning blive betydelig, idet der er et stort behov for en lang række specialkompetencer.

For at tilrettelægge og skabe overblik over arbejdet i fase 2, vil forvaltningen påbegynde et samarbejde med en bygherrerådgiver, som kan bistå forvaltningen i den komplekse bygherreopgave. Bygherrerådgiveren skal i samarbejde med forvaltningen udarbejde en forventet tidsplan og et budget samt skabe overblik over de mange nødvendige tilladelser i fase 2.

Bygherrerådgiveren vil således bistå med at udarbejde det egentlige rådgiverudbud og et mere detaljeret beslutningsgrundlag ift. behovet for finansiering til fase 2.

Det forventes samlet, at arbejdet med rådgiverudbud og gennemførelse af fase 2 vil tage 3-4 år. Herefter følger fase 3 og 4, som skal gennemføres indenfor 3 år efter afslutning af fase 2, idet der maksimalt må gå 3 år fra den samlede miljøgodkendelse er givet og indtil anlægsarbejdet (fase 5) påbegyndes.

Økonomi

Anlægsoverslag

I den gennemførte forundersøgelse fra 2023 er anlægsomkostningerne, der knytter sig til fase 3, 4 og 5 i Vejdirektoratets fasemodel, opgjort til 559 mio. kr. for den samlede Klimabroforbindelse og 666 mio. kr., hvis der skal være en klap i broen (begge dele i 2022-priser).

Finansieringskilder

Byrådet igangsatte i 2019 en opsparing til Klimabroen. Hvis denne fortsættes med uændrede forudsætninger (opsparingsbeløbet øges årligt med 2 mio. kr., og der optages løbende lån svarende til havnens gennemførte egenfinansierede anlægsinvesteringer) vil der i 2030 være en opsparing på ca. 250 mio. kr. Byrådet har mulighed for at øge opsparingstakten frem mod 2030 eller at lade den fortsætte længere end til 2030.

Der findes en række yderligere muligheder for at anvise den resterende finansiering af Klimabroen. Disse er beskrevet nærmere i bilag 3.

Blandt de mulige finansieringskilder er, at der udarbejdes en egentlig anlægslov for Klimabroen. Dette betyder, at staten, foruden de økonomiske omkostninger ved projektet, også overtager både det politiske og forvaltningsmæssige ejerskab. I denne konstruktion vil Randers Kommune forventeligt blive en samarbejdspartner for Vejdirektoratet, som vil kunne gennemføre samtlige faser i fasemodellen hurtigere og mere smidigt, end hvad der er muligt i en kommunal kontekst.

Udover en egentlig anlægslov er det også muligt at få et delvist tilskud fra staten. Dette kan eksempelvis være gennem den nyligt fremlagte Klimatilpasningsplan II, der afsætter 14,9 mia. kr. til medfinansiering af klimatilpasningsprojekter. Planen giver staten mulighed for at finansiere op til 85% af anlægsinvesteringerne i konkrete klimatilpasningsprojekter. Adgang til disse midler kræver, at Randers Kommunes projekt ("Klimabåndet" og Klimabroforbindelsens dæmning over det nordlige havnebassin) bliver udpeget blandt en lang række øvrige projekter på nationalt plan. Herudover er der også mulighed for, at Vandmiljø Randers delvist kan medfinansiere den del af Klimabroen, som indgår i klimasikringen af Randers Midtby. Forvaltningen er i dialog med Vandmiljø Randers i forhold til at afdække denne mulighed nærmere.

Der er ikke økonomiske konsekvenser ved denne sag, idet udgifterne frem til igangsætning af selve MKV'en foreslås finansieret inden for eksisterende anlægsbevillinger til forundersøgelser af Klimabroen.

Når den tilknyttede bygherrerådgiver har udarbejdet forslag til detailbudget for fase 2 (herunder behov for interne og eksterne ressourcer), fremsendes en ny sag med ansøgning om bevilling til disse udgifter. Udgifterne forudsættes finansieret inden for den eksisterende opsparing til Klimabroen.

Bilag

Klimabroen - redegørelse for finansieringsmulighederne

Appendix_Scenarieregninger_v2

oversigtskort

Trafikmodelberegninger_Klimabroen_BilagsNotat_v1

Punkt 63: Opstart af projekt Fremtidens Fjernvarme

13.03.01-P19-2-26

Resumé

Verdo har fremlagt projektet ”Fremtidens Fjernvarme, strategisk analyse for Randers og omegnsbyer”. Strategien viser vejen mod en grøn og fremtidssikret varmeproduktion, hvor man ønsker at etablere ny produktionskapacitet. Der satses primært på en el-baseret varmeproduktion i kombination med store akkumuleringsstanke, som grundlag for fremtidens varmeproduktion.

Strategien har samfundsmæssig interesse, da den forener en fremtidssikret lokal varmeforsyning med muligheden for byudvikling og klimatilpasning i Randers midtby.

Strategien lægger op til, at der bygges ny varmeproduktion på en anden bynær lokalitet, og at der etableres egen elproduktion f.eks. i form af bynære vindmøller. Det eksisterende kraftvarmewærk på havnen nedrives, når den nye varmeproduktion er sat i drift.

Fremtidens varmeproduktion vurderes af Verdo til at være mest priseffektiv ved brug af el, gerne fra egne bynære vindmøller. Varmeproduktion baseret på el i kombination med store akkumuleringsstanke vurderes at skabe en langsigtet forsynings- og prisstabilitet, så der i fremtiden er en grøn og konkurrencedygtig varmeforsyning til fjernvarmebrugere.

Der skal tages stilling til, om Randers Kommune på baggrund af Verdos strategi, Fremtidens Fjernvarme, skal indgå i et forberedende projektarbejde, med henblik på en senere igangsætningssag for planlægningen af projektet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget, økonomiudvalget og miljø- og teknikudvalget,

1. at forvaltningen gives bemyndigelse til konkret dialog og projektudvikling med Verdo, med henblik på udarbejdelse af projektmateriale til en politisk igangsætningssag af planlægningen.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 54:

Indstilles godkendt.

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 63:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Verdo har fremlagt projektet ”Fremtidens Fjernvarme, strategisk analyse for Randers og omegnsbyer”. Strategien viser vejen mod en grøn og fremtidssikret varmeproduktion, hvor der ønskes etableret ny produktionskapacitet på en anden bynær lokalitet. Der satses primært på en varmeproduktion baseret på el i kombination med store akkumuleringsstanke, som grundlag for fremtidens fjernvarmeproduktion. Det eksisterende værk på havnen nedrives når den nye varmeproduktion er sat i drift.

En omlægning af varmewærket i Randers kræver grundig forberedelse.

Verdo har brug for en direkte dialog med Randers Kommune for at gennemgå mulighederne og udfordringerne i projekterne, før der udarbejdes egentlige projektbeskrivelser, som kan ligge til grund for en igangsætning af planlægningen og senere varmeprojektforslag.

Udvalgsbehandlinger.

Sagen forlægges både miljø- og teknikudvalget og erhvervs- og planudvalget.

Miljø- og teknikudvalget behandler sagen, da omlægningen af varmeværket forudsætter godkendelse af projektforslag omfattet af varmforsyningsloven.

Erhvervs- og planudvalget behandler sagen, da omlægningen af varmeværket forudsætter godkendelse af et eller flere kommuneplantillæg og lokalplaner for at kunne realiseres.

Hovedindhold i strategien fremtidens fjernvarme:

Strategien indeholder 3 hovedelementer:

1. Bygning af ny varmeproduktion på en anden bynær lokalitet inkl. rørømlægninger i gadenettet og nye akkumuleringsstanke.
2. Etablering af egen elproduktion, gerne som bynære vindmøller.
3. Nedrivning af det gamle kraftvarmeværk på havnepieren.

De tre delelementer i strategien er indbyrdes afhængige af hinanden. Bygningen af ny varmeproduktion skal være gennemført inden man kan påbegynde nedrivning af det gamle værk på havnen.

Etableringen af egen elproduktion har betydning for hvilken type varmeproduktion man vælger på det nye værk. Egen elforsyning fremfor kollektiv elforsyning har direkte indflydelse på den fremtidige varmepris for varmekunderne. Der kan være behov for at supplere med et biomasseværk ved brug af kollektiv elforsyning.

Byrådets inddragelse i projektet:

Byrådets indflydelse på etablering af ny varmeproduktion i Randers er afgørende og er i hovedtræk:

1. Bemyndigelse til dialog med Verdo om projektbeskrivelser for ny varmeproduktion og ny elproduktion jf. bilaget Fremtidens fjernvarme,
2. igangsætning og behandling af planlægning for ny varmeproduktion,
3. behandling af projektforslag for varmforsyning,
4. igangsætning og behandling af planlægning for ny elproduktion,
5. igangsætning og behandling for planlægning for nedrivning af eksisterende varmeværk.

Byrådet vil med en overordnet accept af Verdos strategi, løbende hen over de næste mange år blive forelagt igangsættelser, forslag, offentlige høringer, og behandling af kommuneplantillæg, lokalplaner og varmeprojektforslag.

Nyt varmeværk:

Etablering af et nyt varmeværk vil kræve et kommuneplantillæg og en ny lokalplan. Planlægningen skal formodentligt miljøvurderes og kræver derudover forudgående myndigheds- og tidsplaner. Byrådet vil på baggrund af en kommende projektbeskrivelse senere skulle igangsætte planlægningen for et eller flere nye kommuneplantillæg og en eller flere lokalplaner.

Varmeprojektforslag:

Omlægningen af varmeværket kræver et godkendt varmeprojektforslag, hvor der gives tilladelse til etablering af ny varmeproduktion. Varmeprojektforslaget skal opfylde kravene i varmforsyningsloven, som Verdo som forsyningselskab er omfattet af. Projektforslaget vil blive fremlagt for byrådet til godkendelse.

Egen el-produktion:

Det anbefalede fremlagte scenarie indeholder bynære vindmøller ejet af Verdo. Dermed sikres, at leverancen af el til varmeproduktion ikke er underlagt el-markedets almindelige prisudsving. Varmekunderne skal alene betale etableringsomkostninger og driftsudgifter til vindmøllerne.

Forslaget om bynære vindmøller vil give varmekunderne et fælles ejerskab over vindmøllerne, og samtidigt sikre dem en mere stabil varmepris. Bliver det ikke muligt at etablere bynære vindmøller skal varmen produceres på el fra det

kollektive elnet, hvilket vil resultere i mere ustabile varmepriser, da dagsprisen på el vil få direkte indflydelse på varmeprisen.

I scenariet med el fra det kollektive net, kan der suppleres med varmeproduktion fra biomasse.

Nedrivning af værket på havnen.

Nedrivningen af kraftvarmeværket på havnen vil først kunne påbegyndes, når der er etableret ny varmeproduktion et andet sted. Forbrugerne skal dagligt forsynes med varme indtil et nyt værk kan erstatte varmeproduktionen på havnen, hvilket reelt afgør hvornår man kan påbegynde nedrivningen.

Værket på havnepieren er oprindeligt bygget som kulfyret kraftvarmeværk og en nedrivning vil formodentligt kræve en nedrivningslokalplan,

Da værket er stort og ligger midt i byen ved Gudenåen og fjorden skal nedrivningen miljøvurderes, så der i god tid bliver taget hånd om de mulige miljøpåvirkninger af nærmiljøet i forbindelse med nedrivningen.

Tidsplan

Planlægningen og realisering af projektet er omfattende for alle involverede parter og løber over tre byrådsperioder. Realisering af strategien vil skabe en markant og synlig forandring i Randers. Derudover vil projektet bane vejen for ny byudvikling og klimatilpasning af Randers by.

Projektet kræver kontinuitet og samarbejde imellem Verdo og byrådet over de næste ti år. Forvaltningen, Verdo og deres eksterne rådgivere vil skulle arbejde tæt sammen over lang tid for at tilvejebringe det nødvendige materiale til byrådets behandling af de enkelte delelementer i strategiens realisering.

Selve koordineringen af myndighedsarbejdet internt i forvaltningen og eventuelle statslige tilladelser vil i sig selv være en stor opgave at få tilvejebragt. Myndigheds- og tidsplan skal være gennemarbejdet første gang inden fremlæggelse af en projektbeskrivelse for byrådet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen. Projektet forudsætter dog tæt dialog over en årrække og omfattende myndighedsbehandling. Når der er sket en konkretisering af projektets faser og indhold, kan der dannes et tydeligere billede af, hvilke afledte myndighedsressourcer, der vil være behov for. I den forbindelse fremsendes en ny sag med ansøgning om bevilling til disse udgifter. Udgifterne forudsættes finansieret inden for rammen afsat til Flodbyen.

Verdo er et A.m.b.a. forsyningsselskab efter hvile-i-sig-selv-princippet, og selskabet har mulighed for at søge kommunegaranti til realisering af projekterne. Verdo har ikke taget stilling til, om man ønsker at søge kommunegaranti hos byrådet, men det er en mulighed som indgår i Verdos samlede projektudvikling. En evt. kommunal garantistillelse vil i givet fald omfatte garantiprovision til Randers Kommune.

Bilag

6690-strategisk-analyse-randers_16-12-2025_web

Punkt 64: Indkaldelse af ideer og forslag til tematillæg om Vedvarende Energi (VE)

01.02.15-P15-2-25

Resumé

Fremtidens energisystem og placeringen af nye energianlæg kræver en overordnet planlægning, hvor planerne Energistrategi Randers, Klimasvar Randers 2045, Den Grønne Trepert og Klimaplan Randers 2045 tænkes sammen. Dette gøres mest hensigtsmæssigt i et samlet tematillæg til kommuneplanen, så der skabes et fælles afsæt for fremtidens energisystem med direkte virkning for kommunens fremtidige planer og afgørelser.

Forvaltningen foreslår derfor, at der i stedet for en tidligere foreslået energiplan udarbejdes et tematillæg til kommuneplanen vedrørende vedvarende energi. Tillægget skal udgøre grundlaget for placeringen af fremtidens nye energianlæg, og skal indeholde en revision af retningslinjerne, udpegning af negativ- og mulighedszoner, samt evt. udpegning af områder til f.eks. pyrolyse- og biogasanlæg.

Tematillægget vil følge den normale proces for kommuneplantillæg med indkaldelse af ideer og forslag, igangsætning, politisk behandling af forslag til kommuneplantillæg, offentlig høring og endelig vedtagelse, inklusive miljøvurdering af planlægningen.

I denne dagsorden skal det beslutes, om der skal igangsættes en udarbejdelse af tematillægget for vedvarende energi, og om der skal indkaldes ideer og forslag til planlægningen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at udvalget beslutter, om indkaldelse af ideer og forslag til kommuneplantillæg igangsættes.
2. at udvalget beslutter, om planlægningen igangsættes

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 64:

Indstilles godkendt

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Forvaltningen vil med et tematillæg til kommuneplanen for vedvarende energi, udarbejde et samlet forslag som indeholder alle kendte energisystemer, og bruge viden fra Aalborg Universitets rapport Klimasvar Randers 2045 og Energistrategi Randers, så kommuneplanen i et samlet tematillæg revideres til fremtidens energisystem.

Rapporten Klimasvar Randers 2045 fra Aalborg Universitet indeholder en gennemregnet model med flere scenarier for fremtidens energisystem, hvor Randers Kommune i 2045 kan være selvforsynende med grøn energi og hvor den fossile energi kan være udfaset. For at selvforsyning i 2045 er muligt skal der justeres i kommuneplanen for eksisterende og nye energianlæg i Randers Kommune, så den er forberedt til fremtidens grønne energisystem.

Tematillægget vil blandt andet indeholde en revision af retningslinjerne, udpegning af negativ- og mulighedszoner, samt nye udpegninger af kommuneplanrammer:

- revision af retningslinjerne i kommuneplanen for de enkelte anlægstyper.
- en negativ zone udpeget på kort, hvor det ikke er muligt at planlægge for den valgte anlægstype, og
- en mulighedszone udpeget på kort, hvor det konkrete projekt vurderes fra sag til sag på baggrund af den konkrete ansøgning.
- udpegning eller revision af kommuneplanrammer til pyrolyseanlæg, da der er et lovkrav og en national interesse.
- udpegningerne af kommuneplanrammer til akkumuleringstanke til varmeværkerne.

Ved at udpege negativ- og mulighedszoner vil byrådet stadig kunne styre udviklingen og hastigheden for nye energianlæg, da det enkelte anlæg forsat vil kræve en igangsætningssag i byrådet ved udarbejdelse af en lokalplan. Tematillægget til kommuneplanen bør indeholde følgende anlægstyper:

- Akkumuleringstanke: Forberede varmekærers kommuneplanrammer til akkumuleringstanke samt nye retningslinjer.
- Store varmepumper: Arealer til store varmepumper til fjernvarme, samt nye retningslinjer.
- Varmeforsyning: Revision af udpegede forsyningsområder for kollektiv varme og revision af retningslinjer.
- CO2 Lager: Udpegning på kort af CO2 lager og nye retningslinjer.
- PTX-anlæg: Udpegning på kort af negative zoner og nye retningslinjer.
- Geotermi: Udpegning af negative zoner på kort og nye retningslinjer.
- Store Batterier: Udpegning på kort af negativzoner, og nye retningslinjer.
- Biogasanlæg: Udpegning på kort af negativzoner for biogasanlæg, og revision af retningslinjer.
- Pyrolyseanlæg: Udpegning på kort af negativzoner, samt revision af retningslinjer for pyrolyseanlæg.
- Solceller - El: Udpegning på kort af negativzoner for solceller som markanlæg, og revision af retningslinjerne for solceller, både mark- og taganlæg.
- Solfangere – Vand: Udpegning på kort af negativzoner for solfangere som markanlæg, og revision af retningslinjer for solfangere, både mark- og taganlæg.
- Vindmøller: Udpegning på kort af negativzoner for vindmøller over 25 meter, og revision af retningslinjer for alle typer af vindmøller.

Forvaltningen indstiller at planlægning igangsættes, så der fremadrettet vil være en større sammenhæng imellem de enkelte anlægstyper og deres indbyrdes samspil og synergi i opbygningen af et selvforsynende energisystem frem mod 2045.

Baggrund

Baggrunden for tematillægget til kommuneplanen skal findes i kombinationen af Kommuneplan 2025, Energistrategi Randers, Klimasvar Randers 2045, Den Grønne Trepert og Klimaplan Randers 2045. De har alle indflydelse på kommunens mulighed for at blive selvforsynende med energi i fremtiden, da de forholder sig til arealforbrug, arealanvendelse, energianlæg, energiproduktion og energi- og ressourceforbrug.

Med et samlet tematillæg til kommuneplanen tænker man planerne sammen og sikrer et fælles afsæt for fremtidens energisystem, så det har direkte virkning i kommunens fremtidige planer og afgørelser.

De enkelte planer og rapporter bidrager med delemner der er relevant til et samlet tematillæg, og er i hovedtræk følgende:

Kommuneplan 2025 indeholdt ikke en revision af vedvarende energi, da det blev fravalgt grundet arbejdet med den grønne trepart, som flytter rundt på anvendelse af store arealer i Randers Kommune. Derfor skal vedvarende energi med i tematillægget så kommuneplanen bliver opdateret.

Energistrategi Randers 2045 indeholder principperne for udviklingen af en selvforsynende energiproduktion i Randers Kommune i 2045. Strategien bygger på anbefalinger fra Aalborg Universitets rapport Klimasvar Randers 2045, som viser vejen til et CO2 neutralt samfund i 2045.

Klimasvar Randers 2045 fra Aalborg Universitet er en gennemregnet analyse af energisystemet i Randers Kommune i 2024, og viser i rapportens afsnit 2.6 og 2.7 hvorledes det kan udvikles til et CO2 neutralt selvforsynende energisystem i 2045 for hele Randers Kommune som samfund. Rapportens afsnit 3.1 beskriver derudover 5 mulige scenarier for at dække behovet for elektricitet frem mod 2045.

Grøn Trepert flytter rundt på store arealer og kommer med forslag til større skove og mindre landbrugsareal, og har dermed direkte indflydelse på mængden og typen af biomasse som Randers Kommune selv kan producere, og dermed hvorledes den del af energiselforsyning i 2045 er muligt.

Klimaplan 2045 sætter fokus på forbruget af energi og ressourcer samt recirkulering, og viser vejen for et mindre behov for energiproduktionen og råstoffer.

Forhold til kommuneplanen

Tematillægget vil være en ændring af Kommuneplan 2025, men vil være afgrænset til de temaer som påvirker en selvforsyning af energi i 2045.

Tematillægget vil ikke omhandle skove, landsbyer og landskaber, da det behandles i kommende kommuneplantillæg som skal implementere de tre emner.

Rækkefølgeplanen for ændringerne i Kommuneplan 2025 vil være således. Først vedtages omlægningsplanerne for den grønne trepart, derefter vedtages kommuneplantillægget som implementerer den grønne trepart, og først derefter kan tematillæg for vedvarende energi endeligt vedtages

Beslutningsrækkefølgen er begrundet i arealernes anvendelse. Man finder først de arealer, der skal oversvømmes. Derefter finder man de arealer, der skal være fremtidige skove, så fjordene kan få bedre vandkvalitet. Derefter udpeges bevaringsværdige landskaber, og først derefter ved man, hvilke arealer der kan anvendes til energianlæg i fremtiden.

Det er dog afgørende at planerne udarbejdes parallelt, så den fremtidige anvendelse af arealerne er afstemt og harmoniseret indbyrdes i de enkelte planer.

Borgerinddragelse

Bilag "indkaldelse af ideer og forslag" er vedlagt dagsorden og skal sikre, at borgerne er med i arbejdet fra starten af, er beviste om mulighederne og udfordringerne i planlægningen, og sikre at ideer og forslag fra lokalområderne kommer frem, inden planlægningsarbejdet går i gang. Derefter vil forslaget komme i offentlig høring, inden byrådet kan behandle den endelige udgave af tematillægget.

Forvaltningen vil i høringsperioden for indkaldelse af ideer og forslag, afholde et borgermøde om realiseringen af vision og mål i Energistrategi Randers. Formålet med borgermødet er at inddrage borgerne i den konkrete realisering af 2045 målet om selvforsyning med energi, så Randers Kommune som samfund arbejder sammen mod klimaneutral i 2045.

Miljøforhold

Planlægningen er omfattet af miljøvurderingsloven og skal miljøvurderes efter reglerne for planer og programmer i form af en miljørapport, som lægges frem sammen med forslag til tematillæg, så miljørapporten vil være en del af den offentlige høring, inden den endelige politiske behandling af tematillægget.

Bilag

Bilaget indkaldelse af ideer og forslag vil blive endelige færdigredigeret med information om f.eks. borgerinddragelsen, inden det fremlægges i offentlig høring på baggrund af byrådets behandling af dagsordenspunktet.

Videre proces

Tematillægget vil følge den normale proces for kommuneplantillæg med indkaldelse af ideer og forslag, igangsætning som er denne dagsorden, og efterfølgende politisk behandling af forslag til kommuneplantillæg, offentlig høring og endelig vedtagelse, inklusive miljøvurdering af planlægningen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Indkaldelse af ideer og forslag VE tematillæg - April 2026

Randers_klimasvar_2045_resume_og_dokumentation

Punkt 65: For-debat for og igangsætning af planlægning for vedvarende energianlæg ved Overgaard og Sødring

01.02.05-P16-24-25

Resumé

Randers Kommune afholdt i 2022 en første for-debat for ny udvidelse af området for vedvarende energi ved Overgaard og Sødring. Da ansøger senere ændrede projektet markant, besluttede byrådet at gennemføre en ny for-debat i 2025. Den fornyede for-debat foregik fra august til oktober og omfattede et borgermøde.

For-debatten har resulteret i 133 høringssvar samt to store underskriftsindsamlinger, som der med denne sag samles op på og foreslås behandling af.

Udvalget skal samtidig beslutte, om der skal igangsættes en udarbejdelse af plangrundlag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at forvaltningens forslag til behandling af høringssvar fra den samlede for-debat godkendes
2. at udvalget beslutter om planlægningen igangsættes

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 65:

1. at indstilles godkendt.
2. at indstilles forkastet med 1 stemme for og 4 stemmer imod. For stemte Lars Søgaard.

Christian Bach undlod at stemme.

Claus Berggren blev vurderet inhabil i sagen og deltog ikke i sagens behandling. Der vedlægges et notat om vurdering af inhabilitet til sagen.

Beslutning

Et enigt udvalg besluttede at stemme om Erhvervs- og Planudvalgets indstilling før ændringsforslagene.

Erhverv- og Planudvalgets indstilling:

1. at indstilles godkendt
2. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Venstre og Radikale Venstre.

Ændringsforslag I fra Venstre

Planlægningen igangsættes for repowering af 11 eksisterende vindmøller og etablering af 6 nye vindmøller på 180m samt BESS (lagringsteknologi).

Forkastet med 2 stemmer for og 8 stemmer imod. For stemte Radikale Venstre og Venstre.

Ændringsforslag II fra Venstre

Planlægningen igangsættes for opstilling af yderligere 6 vindmøller på 180m samt BESS (lagringsteknologi).

Forkastet med 3 stemmer for og 7 stemmer imod. For stemte Radikale Venstre, Venstre og Christian Bach (S).

Claus Berggren blev vurderet inhabil og deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Sagens baggrund

Igennem mere end to årtier har landområdet Overgaard og Sødring udviklet sig til et centralt område for vedvarende energi (VE).

De første vindmøller blev opstillet omkring år 2000, og området er siden løbende blevet udbygget gennem såkaldt re-powering, hvor ældre vindmøller erstattes af nyere, højere og mere effektive møller. I juni 2018 godkendte byrådet miljøkonsekvensrapport, kommuneplantillæg og lokalplan for udskiftningen af 30 eksisterende vindmøller og 16 nye vindmøller, til vindmøller med en totalhøjde på 150 meter. Senest blev der i 2022 indviet 22 af disse og området bærer nu 46 opstillede vindmøller, hvilket gør det til det største sammenhængende vindmølleområde på land i Danmark.

I 2022 modtog Randers Kommune en ansøgning om yderligere udbygning af området med vedvarende energianlæg. På den baggrund besluttede byrådet på mødet den 12. september 2022 at gennemføre en for-debat, hvor borgere, foreninger og øvrige interessenter kunne indsende idéer og forslag til den efterfølgende planlægning. Ved fristens udløb blev der modtaget 55 høringssvar.

Efter afslutningen af den første for-debat ændrede ansøgerne projektet væsentligt, herunder i forhold til både anlæggenes omfang, højde og sammensætning. Byrådet blev på et temamøde den 10. december 2024, præsenteret for det aktuelle projekt af ansøgerne. På den baggrund besluttede byrådet på mødet den 28. april 2025, at der skulle gennemføres en fornyet for-debat, så borgerne fik mulighed for at forholde sig til et revideret projekt.

Nærværende sag har til formål at afrapportere den fornyede for-debat og give politikerne et samlet overblik over de synspunkter og temaer, der er rejst. På denne baggrund bedes der samtidig om politisk stillingtagen til, om udarbejdelse af plangrundlag for en udvidelse af de vedvarende energianlæg ved Overgaard og Sødring skal igangsættes.

Tidslinje for sagens forløb fremgår af bilag 1.

For-debat

Den fornyede for-debat har været gennemført i perioden august til oktober 2025, med udsendelse af materiale til knap 600 borgere og foreninger.

Hovedspørgsmålene var:

- Er områdernes størrelse og afgrænsning hensigtsmæssig?
- Hvilke natur-, miljø- og landskabsforhold mener du, at der skal tages særligt hensyn til?
- Hvor mener du, der skal tages særlige hensyn til anlæggenes visuelle påvirkning, og hvordan skal der afskærmes? Hvilke tiltag kan der laves i og omkring områderne, så mennesker, flora og fauna kan få glæde og gavn af projekterne? F.eks. i form af stier eller større biodiversitet?
- Forslag til visualiseringspunkter i miljørapporten?
- Alternative forslag til projekterne og deres udformning, som bør undersøges?

Materiale fra fornyet for-debat (2025), herunder det projekt, der ligger til grund for for-debatten, ses i bilag 2.

Borgermøde

Som led i for-debatten blev der i Estraden i Havndal afholdt et borgermøde den 25. september 2025 med bred deltagelse af borgere, foreninger, politikere og projektansøgere. Der var et fremmøde af ca. 150 borgere. Formålet med mødet var at informere og præsentere det ansøgte projekt, den kommunale behandlingsproces, kompensationsmuligheder og grøn pulje, samt høre input og bemærkninger fra fremmødte. Derudover var der mulighed for at stille spørgsmål til Randers Kommune og ansøgerne. Der var ikke ønske fra de deltagende om at deltage i den planlagte workshop, men i stedet ønskede man mere tid til spørgsmål og kommentering.

Generelt var borgermødet præget af udtalt uvilje mod det ansøgte projekt med kritik af såvel ansøgere som Randers Kommune. De overordnede emner fra dialogen og spørgsmålene var blandt andet følgende:

1. Negativ påvirkning af lokalområdet, landskabeligt, naturmæssigt, økonomisk og rekreativt m.m.
2. Kompensation
3. Støjpåvirkning samt korrekte måle- og beregningsmetoder herfor
4. Andre placeringsmuligheder
5. Energiforbrug og mangel herpå
6. Demokratisk proces

Emnerne går igen i høringssvarene.

Høringssvar

På kommunens hjemmeside er der afgivet 133 høringssvar fra 118 forskellige borgere, foreninger, berørte myndigheder og andre interessenter under for-debatten. Et af disse høringssvar omhandler digitale underskrifter fra 738 personer og håndskrevne underskrifter fra 342 personer.

De indkomne høringssvar fremgår af bilag 3.

Høringsnotatet, der er forvaltningens gennemgang og bemærkninger, fremgår af bilag 4.

Høringssvarene vidner generelt om en grundlæggende følelse af afmagt og manglende tillid til både projektansøgerne og kommunen.

Overordnet indeholder høringssvarene følgende:

- Frustration over følelsen af forskelsbehandling mellem borgernes ønsker om tilladelser til at opføre mindre bygninger eller anlæg, der kunne styrke lokalområdet, som der gives afslag på med begrundelse i naturhensyn, og projektet med vedvarende energi, hvor de nu skal tåle anlægstrafik, faldende huspriser, tab af rekreative naturoplevelser og en mistet livskvalitet.
- Udtryk for at en lovning på økonomisk kompensation i forskellige afskygninger virker som en hån.
- Bekymring for de visuelle og miljømæssige konsekvenser, så som støj fra anlæggene og forurening - helt fra anlæggene produceres, mens de producerer strøm og efter de nedtages og skal bortskaffes.
- Angst for at solcellepaneler og vindmøllerne forårsager forurening af grundvand, havvand og livet i jorden – og at både solcellepaneler og vindmøllerne er skyld i drab på fugle og flagermus.

Der er i høringsnotatet (bilag 4) foretaget en grundig gennemgang, opsummering og behandling af de emner, som borgerne har fremført i høringsperioden. Da for-debatten er et led i den helt indledende fase og da der endnu ikke er igangsat planlægning for det ansøgte, har forvaltningen besvaret og kommenteret høringssvarene på et forholdsvist overordnet niveau. Der er i bilag 4 vist en oversigt over de parter, der har afgivet høringssvar.

Under en eventuel udarbejdelse af et forslag til en lokalplan, vil emnerne i høringssvarene blive inddraget og undersøgt. Desuden vil forslaget til lokalplanen blive sendt i offentlig høring, når dette er politisk godkendt.

Flere borgere henviser i øvrigt til deres høringssvar til den første for-debat i 2022, som sammen med høringsnotatet blev behandlet på byrådsmødet den 28. april 2025. Høringssvar og høringsnotat fra denne for-debat fremgår af bilag 7 og 8.

Projektets indhold

Det ændrede projekt, som har været i fornyet for-debat, indeholder forhøjelse af 11 eksisterende vindmøller og etablering af hhv. seks nye vindmøller, 300 ha solcellepaneler, et batterianlæg (BESS), et Power-to-X-anlæg, to datacentre og tilhørende anlæg i tilknytning til det eksisterende område med vindmøller ved Overgaard og Sødring. Ansøgerne arbejder kontinuerligt med tilpasning af det samlede projektet. Det seneste materiale er fremsendt i februar 2026, dette er vedlagt som bilag 5. Hvis man sammenholder bilag 2 (materiale fra for-debat) og bilag 5, vil det vise en reduktion af solcellearealet.

Projektområdet omfatter hovedsageligt eksisterende landbrugsjord med de 46 eksisterende vindmøller. Etableringen af de seks nye vindmøller medfører, at fem boliger skal nedlægges.

Projektets sammenhæng med øvrig planlægning

Projektet understøtter både nationale og kommunale klimamål ved at bidrage til reduktion af CO₂-udledning og fremme den grønne omstilling. Samtidig styrker det en øget lokal produktion af vedvarende energi forsyningssikkerheden og mindsker afhængigheden af eksterne energikilder.

Planlægningen for projektet ved Overgaard og Sødring skal også ses i sammenhæng med kommunens Energistrategi og Kommuneplan 2025 samt et kommende tematillæg til Kommuneplan 2025 for vedvarende energi i hele kommunen, der i forhold til igangsættelse behandles/blev behandlet på erhvervs- og planudvalget den 9. april 2026.

Energistrategi Randers

Byrådet vedtog i marts 2025 energistrategi Randers. Strategien sætter en retning for energiproduktion i Randers Kommune og vil være fundamentet for beslutninger om omfanget af planlægning for VE anlæg i kommunen. Energistrategiens vision og mål er selvforsyning med energi på en klimaneutral måde i 2045.

De MW som opstilles udover behovet for selvforsyning, vil bidrage til eksport som også er et mål i energistrategien. Hvis elselsskaberne ikke umiddelbart har mulighed for at eksportere energien væk fra anlægget, vil et stort energiforbrug eller lagring tæt på anlægget være nødvendigt for at balancere leverancen til det kollektive elnet. For at sikre selvforsyning med energi i kommunen, er der løbende behov for opstilling af vedvarende energi, da kommunen i dag har opstillet 378 MW sol og vind, men de gamle VE anlæg nedtages samtidigt over tid. De anlæg der opsættes i dag, vil formodentligt blive nedtaget i perioden 2050-2055.

Det ansøgte anlæg er således i overensstemmelse med energistrategiens vision, mål og principper, som arbejder for selvforsyning, produktion af grønne brændsler, eksport og elforbrug der kan balancere elnettet. Det ansøgte anlæg opfylder i mindre omfang principperne om lokalt ejerskab og minimering af arealanvendelsen.

Tillæg til kommuneplanen

Da projektområdet i dag kun er delvist udlagt i kommuneplanen, skal der udarbejdes et forslag til tillæg til kommuneplanen.

Gældende lokalplaner

Området er delvist omfattet af Lokalplan 644, der udlægger områdets anvendelse til vindmøller og transformerstation med tilhørende tekniske anlæg. Det ansøgte projekt kan ikke gennemføres inden for rammerne af den gældende lokalplan. Årsagen er både, at der ønskes nye anvendelser, så som fx solceller - og derudover at den gældende lokalplan ikke tillader vindmøllehøjder på de ansøgte 180 meter. Projektet kræver derfor, at der vedtages en ny lokalplan.

Miljøvurdering

Planlægningen skal jfr. Miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, miljøvurderes, da planerne udarbejdes inden for energi. Miljørapporten vil blive sendt i høring samtidig med planforslagene.

Ordninger vedrørende Vedvarende Energi (VE)

Folketinget har gennemført flere tiltag for at kompensere værditab for ejendomme i nærheden af vedvarende energianlæg. Det er værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE- Bonusordningen. Formålet med de tre ordninger er at sikre naboerne får kompensation, mulighed for salg eller en løbende bonus, ved etablering af vedvarende energi i nærhed til ejendomme. Da ordningerne er obligatoriske og administreres af Energistyrelsen, gælder de også for dette projekt. Derudover kommer Grøn Pulje, der er en ordning, der udløses, når der etableres nye vedvarende energianlæg som vindmøller eller solceller i en kommune. Ordningen skal skabe lokal værdi i de områder, der bliver påvirket af VE-projekter.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1 _Tidslinje for sagens forløb

Bilag 2 _Fordebathæfte

Bilag 3 _De indkomne bemærkninger_fordebat 2025 _Overgaard

Bilag 4 _Høringsnotat - Behandling af høringssvar ved foroffentlighed i 2025 ved fordebat 2025

Bilag 5 _Revideret ansøgning efter fordebat, februar 2026

Bilag 6 _Ansøgernes bemærkninger til høringssvar

Bilag 7 _De indkomne bemærkninger_fordebat 2022 _Overgaard

Bilag 8 _Høringsnotat - Behandling af høringssvar ved foroffentlighed i 2022

Inhabilitetsvurdering - Claus Berggren - solceller ved Overgaard Gods.pdf

Punkt 66: Overordnet politisk stillingtagen til, om vedvarende energiprojekter ved Purhus og Dalbyneder fortsat skal indgå i Randers Kommunes planlægningsarbejde

01.02.05-P16-16-22

Resumé

Randers Kommune har over en årrække modtaget ansøgninger om etablering af større vedvarende energiprojekter, herunder ved Purhus og Dalbyneder. Byrådet besluttede den 12. september 2022 at udvælge tre ansøgninger til den indledende planproces og at gennemføre fordebat med indkaldelse af idéer og forslag.

Projekterne har efterfølgende været behandlet politisk i flere omgange, men der er ikke truffet beslutning om udarbejdelse af konkrete planforslag, og der foreligger derfor hverken forslag eller udkast til kommuneplantillæg eller lokalplaner. Byrådet besluttede på møde den 28. april 2025, at planlægningen for de to vedvarende energiprojekter skulle afvente planlægningen for Grøn Trepert. Projektet for Overgaard og Sødring blev sendt i fornyet fordebat og behandles derfor i en særskilt sag.

Forvaltningen ønsker en politisk afklaring af, om projekterne fortsat skal holdes i bero og afvente kommuneplantillægget for Grøn Trepert.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget:

1. at projektet i Dalbyneder skal afvente arbejdet med kommuneplantillæg for Grøn Trepert og fortsat prioriteres
2. at projektet i Purhus skal afvente arbejdet med kommuneplantillæg for Grøn Trepert og fortsat prioriteres

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 66:

1. at indstilles forkastet med 3 stemmer for og 4 stemmer imod. For stemte Claus Berggren, Lars Søgaard og Christian Bach.
2. at indstilles godkendt med 5 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Henrik Hove og Nicolai Estrup.

Beslutning

1. at Erhvervs- og Planudvalgets indstilling indstilles godkendt med 6 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte Venstre, Radikale Venstre og Christian Bach (S). Velfærdslisten tog forbehold.
2. at Erhvervs- og Planudvalgets indstilling indstilles godkendt med 6 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte De Konservative, Dansk Folkeparti, Danmarksdemokraterne og Anne Hjortshøj (S). Østbroen tog forbehold.

Sagsfremstilling

Baggrund

Purhus

Randers Kommune modtog i 2022 en ansøgning om etablering af et større vedvarende energianlæg ved Purhus, som første gang blev politisk behandlet på byrådsmødet den 12. september 2022, hvor byrådet besluttede at gennemføre en fordebat.

Projektet blev senere drøftet på temamøder i byrådet den 1. november 2023 og den 10. december 2024, hvor ansøger præsenterede et revideret projektmateriale.

Dalbyneder

Dalbynederprojektet blev første gang behandlet politisk i byrådet den 1. februar 2022 som del af det større samlede VE

område ved Overgaard og Sødring. Byrådet blev på et temamøde den 10. december 2024 præsenteret for det aktuelle projekt af ansøgerne. Seneste behandling fandt sted den 28. april 2025, hvor byrådet tog stilling til et revideret projektmaterialer og høringssvar, og hvor det blev besluttet at udskille Dalbyneder som selvstændigt projekt. I forbindelse med de tidligere politiske behandlinger blev det på byrådsmødet den 28. april 2025 besluttet, at stillingtagen til begge sager afventer arbejdet med den grønne trepart, hvilket udmøntes ved det kommende kommuneplantillæg for Grøn Trepert. Tematillægget for Grøn Trepert behandler dog ikke muligheder for VE-anlæg, dette sker i det tematillægget for energi (VE), som blev besluttet udarbejdet i forlængelse af byrådets vedtagelse af energistrategien.

Projekternes status på et overordnet niveau

Projektet ved Purhus omfatter et solcelleanlæg med mulighed for energilagring på et areal på ca. 565 ha. Der foreligger ingen planforslag på nuværende tidspunkt, men kommuneplantillægget er igangsat med fordebat forud for planlægningen. Ansøgningsmaterialet er vedlagt som bilag 1.

Projektet ved Dalbyneder omfatter et solcelleanlæg, som tilsvarende forudsætter ny planlægning. Der er ikke udarbejdet planforslag, og ingen tekniske eller miljømæssige vurderinger er påbegyndt, da dette forudsætter politisk beslutning om realisering. Tilsvarende projektet ved Purhus, er der også ved Dalbyneder igangsat kommuneplantillæg med fordebat. Ansøgningsmaterialet er vedlagt som bilag 2.

Det er i denne sag ikke forudsat, at udvalget forholder sig til projekternes indhold, udformning eller detaljer.

Stillingtagen til de tidligere prioriterede vedvarende energiprojekter

Idet fordebatten for Overgaard og Sødring nu afrapporteres, herunder en stillingtagen til igangsætning af planlægningen, skal der ligeledes tages stilling til om de to øvrige prioriterede projekter fortsat skal være prioriterede. Det skal beslutes, om projekterne fortsat skal holdes i bero og afvente det videre arbejde med kommuneplantillægget for Grøn Trepert, imens forvaltningen fortsætter dialogen med ansøgerne, eller om projekterne ikke længere ønskes prioriteret. For begge projekter gælder, at så længe de er prioriteret, vil de afvente kommuneplantillægget. Forvaltningen vil herefter fremlægge sager om igangsætning af lokalplanlægning. Såfremt projekterne på sigt realiseres, vil de være omfattet af de statsligt administrerede ordninger for vedvarende energi, herunder værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE bonus og Grøn Pulje.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1_Ansøgning Dalbyneder

Bilag 2_Ansøgning Purhus

Punkt 67: Igangsætning af planlægning for en badesø på Nordre Fælled

01.02.05-G01-2164-24

Resumé

Randers Kommune ønsker at etablere en større rekreativ badesø med tilhørende faciliteter på Nordre Fælled i den nordlige del af Randers. Projektet skal styrke friluftslivet, understøtte bynære natur- og oplevelsesmuligheder og fungere som et centralt rekreativt omdrejningspunkt for både byens borgere og besøgende.

Der er gennemført geotekniske og miljømæssige undersøgelser, som viser, at området er egnet til formålet. På denne baggrund har forvaltningen modtaget en ansøgning om igangsætning af planlægningen for et samlet projekt.

Projektet kan kun gennemføres, hvis der vedtages et tillæg til kommuneplanen og en ny lokalplan, hvorfor udvalget skal beslutte, om udarbejdelse af plangrundlag igangsættes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at planlægning sættes i gang som beskrevet.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 67:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Randers Kommune ønsker at etablere en større rekreativ badesø med tilhørende faciliteter på Nordre Fælled, et tidligere militært øvelsesterræn, som i dag ejes af Naturstyrelsen. Projektet skal styrke friluftslivet, understøtte bynære natur- og oplevelsesmuligheder og fungere som et centralt rekreativt omdrejningspunkt for både byens borgere og besøgende.

Der er gennemført geotekniske og miljømæssige undersøgelser, som viser, at området er egnet til formålet.

Forvaltningen har i forlængelse af de politiske beslutninger om at afsætte penge til projektet, modtaget en ansøgning om at etablere badesøen med tilhørende faciliteter på Nordre Fælled. Ansøgningen findes i bilag 1.

Projektet kan kun gennemføres, hvis der vedtages et tillæg til kommuneplanen og en ny lokalplan, hvorfor udvalget skal beslutte, om udarbejdelse af plangrundlag igangsættes.

Nordre Fælled har store naturmæssige kvaliteter, og anvendes allerede i dag af offentligheden som et bynært, rekreativt areal. Badesøen skal ligge i den sydlige del af området.

Projektforslaget indeholder en badesø på 6 ha med varierende dybder, stisystemer, et fællesskabshus, kiosk/café, omklædning, toiletfaciliteter og depot. Ved søen opføres badebroer, opholdszoner og evt. sauna. Den betydelige mængde jord, der opgraves i forbindelse med etableringen af badesøen, skal ikke anvendes til en traditionel udjævning af terrænet. I stedet indgår den som et aktivt greb i områdets landskabsbearbejdning, hvor jorden formes til større, sammenhængende terrænelementer på op til ca. 20 meters højde. Tanken er, at de nye terrænelementer skal tilføre området flere aktivitetsmuligheder, herunder udsigtspunkter og steder til vinter- og bevægelsesaktiviteter.

Adgangen til området sker i dag via stier fra Nordre Fælledvej og Kompagnivej/Gl. Jennumvej. Et mindre areal til parkering forefindes ved Myretuen ved den sydlige indgang til området samt langs Nordre Fælledvej ved den nordlige indgang til området. Det forventes, at der skal etableres ca. 50 nye parkeringspladser inden for lokalplanens område.

Lokalplanen

En mindre del af området er omfattet af lokalplan 619 Langvang, der udlægger området til offentlige formål, beredskabsgård, erhverv og rekreative formål. Denne mindre del vil blive omfattet af den nye lokalplan, så området opleves som en helhed.

Den nye lokalplan skal fastlægge anvendelsen til rekreative formål, herunder badesø, bygninger og landskabsskulptur. Den skal samtidig sikre en arkitektonisk og landskabelig helhed, tydeliggøre adgangsforhold fra omkringliggende veje og stier, sikre tilgængelighed og tage hensyn til både naturbeskyttelse og kulturhistoriske elementer såsom eksisterende stiforløb og områder omfattet af §3-beskyttelse.

Planen skal også fastlægge principper for materialer, farver, inventar, belysning og wayfinding og angive, hvordan parkering, nye stiforbindelser frem mod badesøen og interne adgangsveje for redningskøretøjer, drift og vedligehold etableres, så naturen skånes bedst muligt.

Lokalplanområdet skal forblive i landzone og skal overordnet indpasses i en større rekreativ sammenhæng med Naturstyrelsens øvrige arealer.

Se i øvrigt startredegørelsen, bilag 2, hvori der yderligere redegøres for bl.a. projektet, afgrænsning af det berørte område, de relevante planmæssige rammer og centrale opmærksomhedspunkter.

Kommuneplantillægget

Området er omfattet af kommuneplanramme 1.07.R.2 – Nordre Fælled (rekreative formål til offentlige fritidsformål som bypark, grønt område o.l.). Der må ikke opføres ny bebyggelse bortset fra mindre bygninger i forbindelse med områdets anvendelse.

Projektet er ikke i overensstemmelse med kommuneplanens ramme vedr. bebyggelse og der skal derfor udarbejdes kommuneplantillæg, der giver mulighed for de ønskede bygninger og faciliteter i forbindelse med badesøen.

Miljøforhold

Planlægningen skal screenes for miljøvurdering.

Randers Kommunes Arkitekturpolitik og forvaltningens anbefaling

Der skal i en videre planlægning redegøres for, hvordan projekter forholder sig til Arkitekturpolitikens 3 mål: Forstå Helheden, Styk Stedet, og Skab Livskvalitet.

Indledningsvis skal der fokuseres på den helhed, som projektet skriver sig ind i.

De umiddelbare opmærksomhedspunkter i den videre planlægning bør være:

- Jordbalance
- Bevaring af bærende værdier
- Trafikhåndtering og tilgængelighed
- Balance mellem naturinteresser og den forventede, øgede brug af området.

Og samtidig er det vigtigt, at der i planlægningen er fokus på at sikre følgende:

- Hensigtsmæssig placering - og omhu ved formgivning - af den jord der bortgraves
- Bygningers arkitektoniske udtryk
- At parkeringspladser fremstår uformelle og underordner sig stedets karakter.

Betydning for anden igangværende lokalplanlægning

Hvis planlægningen igangsættes, vil det have betydning for anden igangværende planlægning, da projektet vedrørende badesøen har en forholdsvis stram tidsplan. Igangsætningen medfører, at der skal flyttes ressourcer i forvaltningen, hvilket vil betyde, at den påvirkede planlægning vil blive forsinket eller udskudt.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Bilag 1_Anmodning om igangsætning af planlægning.pdf

Bilag 2_Startredegørelse

Punkt 68: Byudvikling nord for Nordskellet - behandling af høringssvar til forslag til Kommuneplan 2025

01.02.05-G01-2026-23

Resumé

I forbindelse med den offentlige høring af forslag til Kommuneplan 2025 har Birch Ejendomme indsendt et høringssvar vedrørende et areal nord for Nordskellet.

Forvaltningen har været i dialog med Birch Ejendomme igennem en længere periode, om det pågældende areal. Ansøger har endnu ikke kunne præsentere et projekt, som forvaltningen kan anbefale at indstille politisk. Sagen lægges derfor frem til principiel stillingtagen, da der er tale om et ønske om en væsentlig ændring af Kommuneplanen.

I denne sag skal høringssvaret til forslag til Kommuneplan 2025 derfor behandles. Høringssvaret omhandler fordelingen af boligtyper, boligantal for området og grundstørrelser.

Forvaltningen anbefaler ikke, at høringssvaret imødekommes, da det vil begrænse muligheden for at udlægge andre nye boliggrammer eller betyde, at allerede eksisterende boliggrammer ville skulle tages ud af Kommuneplanen og der vil ske en væsentlig fortætning af boligområdet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at høringssvaret ikke imødekommes, og byrådet fastholder sin tidligere beslutning for rammeområderne 1.06.B.23, 1.06.B.24 og 1.06.R.13 samt grundstørrelserne i området.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 29. januar 2026, punkt 21:

Sagen udsættes til udvalgsrådet i april.

Frank Nørgaard deltog som stedfortræder for Nicolai Estrup.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 69:

Indstilles forkastet med 1 stemme for og 5 stemmer imod. For stemte Merete Bak Laustsen.

Christian Bach undlod at stemme.

Udvalget besluttede, at der tilføjes et nyt, tilrettet bilag fra Birch Ejendomme til sagen.

Beslutning

Ændringsforslag fra socialdemokratiet:

Med dette ændringsforslag ønsker Socialdemokratiet at sikre en balanceret byudvikling nord for Nordskellet med fokus på bedre balance mellem tæthed og opholdsarealer, samtidig med at der fortsat skabes nye boliger, som imødekommer efterspørgslen.

Antallet af boligenheder skal derfor reduceres. Reduktionen i antallet af boliger skal bidrage til bedre leverum med plads til lys, luft og grønne rekreative områder, der understøtter et attraktivt boligområde med gode rammer for fællesskab og trivsel.

Forslaget er udarbejdet med udgangspunkt i Socialdemokratiets ønske om at sikre, at øget udbud af boliger sker med fokus på kvalitet og i overensstemmelse med byrådets politiske ambitioner for by- og boligudvikling. På den baggrund har der været foranlediget en dialog med Birch Ejendomme, som har tilpasset projektet i overensstemmelse med de, af Socialdemokratiet, påpegede politiske ønsker.

Samtidig lægges der vægt på, at udviklingen fremadrettet sker med udgangspunkt i de gældende rammer, herunder Kommunens arkitekturpolitik, samt på baggrund af forvaltningens faglige anbefalinger.

Socialdemokratiet stiller følgende ændringsforslag:

1. Det samlede antal boligenheder i projektet fastsættes til maksimalt 240 boligenheder, svarende til en reduktion på 30 boligenheder i forhold til det fremlagte projekt.
2. Ændringen sker på baggrund af et revideret projekt fremsendt af Birch Ejendomme, hvor 10 rækkehuse og 20 kompaktgrunde udgår, uden reduktion af planlagte grønne områder og fælles opholdsarealer.

Først og andet at indstilles godkendt med 6 stemmer for og 4 stemmer imod. For stemte Socialdemokratiet, Danmarksdemokraterne, Venstre og De konservative.

3. Den videre planlægning forudsætter, at:

- De planlagte grønne områder samt aktivitets- og opholdsarealer realiseres som en integreret del af projektet,
- der sikres en øget arkitektonisk variation inden for de enkelte boligklynger i overensstemmelse med kommunens arkitekturpolitik.

4. Det forudsættes endvidere, at disse kvaliteter fastholdes ved et eventuelt ejerskifte, således at en fremtidig ejer forpligtes til at færdiggøre projektet i overensstemmelse med de godkendte forudsætninger

Tredje og fjerde at indstilles godkendt med henblik på oversendelse til Erhvervs- og Planudvalget, således forslagene kan indgå i arbejdet med en ny lokalplan. Godkendt med 6 stemmer for og 4 stemmer imod. For stemte Socialdemokratiet, Danmarksdemokraterne, Venstre og De Konservative.

Mindretalsudtalelse fra Velfærdslisten og SF: Velfærdslisten og SF stemmer imod, fordi vi er enige i forvaltningens indstilling om at holde fast i kommuneplanens rammer.

Erik Bo Andersen, Østbroen, blev vurderet inhabil og deltog derfor ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet har d. 28. april 2025 godkendt forslag til Kommuneplan 2025 og den 28. oktober 2025 endeligt vedtaget Kommuneplan 2025. Forslaget var i offentlig høring og udover de høringssvar, der er behandlet i selve kommuneplansagen, er der kommet et høringssvar fra Birch Ejendomme vedrørende arealet nord for Nordskellet. Dette høringssvar blev behandlet særskilt på samme møde den 28. oktober 2025, hvor det blev sendt retur til forvaltningen. Se bilag 4 for en oversigt over tidligere politiske behandlinger af denne konkrete sag.

Denne sag vedrører behandling af det specifikke høringssvar. Birch Ejendomme har haft et ønske om at få behandlet projektet politisk, da der har været dialog om boligfordeling og -antal, uden at ansøger er kommet frem til et projekt, som forvaltningen kan anbefale at indstille politisk. Der er derfor behov for politisk stillingtagen for at komme videre i sagen.

Forvaltningen kan ikke anbefale, at Birch Ejendommens ønsker imødekommes, for hvad angår:

- En forøgelse af antal boligenheder inden for rammerne i forhold til de tidligere beslutninger i byrådet.
- En ændring i Kommuneplanens generelle rammer for grundstørrelser i forhold til de tidligere beslutninger i byrådet.

Projektforslaget indeholder flere forhold, som forvaltningen ser positivt på at arbejde videre med. Birch Ejendomme har f.eks. udarbejdet et forslag til en overordnet struktur for området, hvor den rekreative kommuneplanramme revideres, så den placeres midt i området som en øst-vestgående korridor. Derudover foreslås en dagligvarebutik, placeret på hjørnet mellem Nordskellet og Højmarksvej, samt areal til offentlige formål i områdets etape 4.

Det har ikke været muligt at indarbejde rammeændringerne i forbindelse med Kommuneplan 2025 pga. timing af projektet og kommuneplanens proces. En ændring af rammernes udformning og placering som foreslået, kan derfor kun ske med et kommuneplantillæg.

Forvaltningen har efter vedtagelsen af Kommuneplan 2025 opdaget, at der i restrummelighedsopgørelsen er byttet rundt på arealerne til rammerne, 1.06.B.23, 1.06.B.24 og 1.06.B.25, i det beregningerne er lavet. Dette er yderligere beskrevet i bilag 1, der er vedlagt til denne sag.

Forvaltningen anbefaler, at dette justeres i forbindelse med Tematillæg for byudvikling, hvor det er politisk besluttet at der skal kigges på den samlede byudvikling i hele kommunen. Forvaltningen finder fortsat ingen saglig begrundelse for, at der netop i dette område frem for andre byudviklingsområder skal gives mulighed for flere boligenheder i kommuneplanrammerne, end der er redegjort for i Kommuneplanen. Det samme gør sig gældende for ønsker om fravigelse af Kommuneplanens generelle rammer for grundstørrelser.

Nedenfor fremgår forvaltningens vurdering af Birch Ejendommens ønske om at øge det mulige boligantal med 126 boligenheder i de pågældende kommuneplanrammer.

Resume af høringssvar til Kommuneplan 2025

Birch Ejendomme fremsendte et høringssvar vedrørende forslag til ændringer i kommuneplanrammerne 1.06.B.23, 1.06.B.24 og 1.06.R.13, i forbindelse med den offentlige høring af kommuneplanen i 2025.

Af høringsbrevet fremgår det, at Birch Ejendomme ønsker, at ovennævnte kommuneplanrammer revideres, så der gives mulighed for at etablere flere boligenheder på arealerne. Konkret ønskes der tæt-lav boligbebyggelse i den sydlige ramme, mens området nord for ønskes anvendt til åben-lav boligbebyggelse.

Birch Ejendomme anfører i høringssvaret, at Kommuneplan 2025 ændrer de tidligere aftalte forudsætninger for udviklingen af boligområdet. Ifølge Birch Ejendomme matcher deres projekt en efterspørgsel, især blandt seniorer, enlige og unge familier. Birch Ejendommen har som argumentation medsendt deres egen markedsanalyse. Denne viser blandt andet, at 80 % af lejerne i deres ejendomme kommer fra Randers Kommune. Derudover fremføres det i markedsanalysen, at tæt-lav bebyggelse understøtter flyttekæder og et varieret boligudbud.

I markedsanalysen beskrives det også, at flere og flere efterspørger tæt-lav boliger som rækkehuse, dobbelthuse og kædehuse.

Herudover foreslår Birch Ejendomme en grundstørrelse på minimum 250 m² pr. enhed, inklusiv andel af fælles friarealer for tæt-lav bebyggelse.

For åben lav bebyggelse foreslår Birch Ejendomme grundstørrelser på minimum 700 m² til traditionelle parcelhuse og minimum 500 m² for kompakthusgrunde.

I høringssvaret er der, ud over markedsanalysen, vedlagt skitseprojekt og landskabsanalyse, naturgrundlag, vandnotat, miljønotat og referenceprojekter. Høringssvaret er vedlagt, som bilag 2.

Faktiske forhold

Høringssvaret vedrører et område, der i Kommuneplanen er rammelagt til boligformål og rekreative formål.

I forbindelse med Lokalplan nr. 654, for den første etape (vedtaget den 2. marts 2020), blev der udarbejdet en helhedsplan for de i alt fire etaper nord for Nordskellet. Helhedsplanen er vedlagt som bilag 3.

Høringssvaret vedrører det, der svarer til etape 2 og 3 i området.

Helhedsplanen beskriver boligtyper og boligantal i etaperne. I planlægningen for den første etape blev der opført en større andel af tæt-lav boliger imod, at de kommende tre etaper skulle indeholde flere åben-lav boliger. Dette har dannet grundlag for den indledende dialog med Birch Ejendomme.

Etape 1 er fuldt udbygget (139 rækkehuse opført af Birch Ejendomme samt 31 parcelhuse). Restrummeligheden i Kommuneplan 2025 for etape 2 og 3 er følgende:

- Etape 2 - ramme 1.06.B.23: 102 boliger (åben-lav og maks. 30 % tæt-lav)
- Etape 3 - ramme 1.06.B.24: 42 boliger (åben-lav)

Birch Ejendomme ønsker følgende:

- Etape 2 - ramme 1.06.B.23: 190 boliger (tæt-lav)
- Etape 3 - ramme 1.06.B.24: 80 boliger (åben-lav)

Det er 126 flere boliger, end der er udlagt i Kommuneplan 2025.

Beregningsmetoden og fordelingen mellem åben-lav og tæt-lav boligbebyggelse er besluttet i Kommuneplan 2025. For alle de kommuneplanlagte boligområder, der ikke er lokalplanlagt, er boligantal beregnet ud fra følgende:

Rummeligheden for boliger beregnes ud fra arealets størrelse sammenholdt med en faktor på 70 % åben-lav og 30 % tæt-lav, herunder 5 åben-lav boliger pr. hektar og 20 tæt-lav boliger pr. hektar.

Beregningsmodellen bygger på et studie af antallet af boliger i en lang række nyere boligområder i Randers Kommune, der både rummer åben-lav- og tæt-lav boligbebyggelse. Samtidig er der taget højde for, at håndtering af regnvand i

stigende grad skal ske på terræn og inden for de enkelte rammeområder. Restruummeligheden i arealer, som er omfattet af helhedsplaner eller lignende, er estimeret ud fra disse.

Restruummelighed

Ifølge planloven § 11a, stk. 7 kan kommunalbestyrelsen kun udlægge nye arealer til byzoner, hvis det kan dokumenteres, at der findes et behov, som overstiger restruummeligheden, i allerede eksisterende kommuneplanrammer. Det er en forudsætning, at der redegøres ved anvendelse af erhvervsministeriets fastlagte metode, jf. § 11a, stk. 13 i samme lov.

En ændret anvendelse, som forespurgt, vil medføre, at det bliver muligt at planlægge for flere boligenheder, end der er redegjort for i Kommuneplan 2025.

Konsekvenserne ved at imødekomme Birch Ejendommens ønske er, at byrådet begrænser sine muligheder for fremtidig udvikling andre steder i Kommunen. I forbindelse med offentliggørelse af forslag til Kommuneplan 2025 er der indsendt 17 forskellige ønsker om nye boligudlæg. Alle forslag er behandlet ens og er afvist ud fra en forudsætning om, at udviklingen i Flodbyen prioriteres højest i nærværende planperiode.

Som alternativ kan der omfordeles restruummelighed ved at tage en eksisterende boligramme ud eller reducere i rammen og udlægge arealet til potentiel fremtid byzone. Hvis det ansøgte projekt skal kunne realiseres, skal der udtages restruummelighed svarende til 126 boliger et andet sted i kommunen eller alternativt tage etape 4 ud (1.06.B.25). I nedenstående tabel ses rammer, som endnu ikke er lokalplanlagte. Disse rammer ville kunne bringes i spil til omfordeling. Såfremt en eksisterende ramme udtages, vil grundejer miste retten til at få udarbejdet lokalplan for arealet inden for den næste planperiode. En eventuel omfordeling af restruummelighed vil skulle ske i forbindelse med et tillæg til Kommuneplanen.

I Kommuneplan 2025 fremgår forvaltningens beregning for behov for fremtidig byvækst, samt opgørelse over restruummelighed i allerede eksisterende rammer. Det fremgår af Kommuneplanens retningslinje for byvækst, at der findes en begrænset restruummelighed, som endnu ikke er rammelagt. Det fremgår samtidig, at restruummeligheden forventes anvendt i forbindelse med den løbende realisering af Flodbyen. Derfor er der ikke nogen reel restruummelighed til at imødekomme de 126 ekstra boligenheder, som ønskes indenfor den nuværende ramme. Hvorfor det vil betyde, at der skal tages udlæg ud i f.eks. Flodbyen, Langå eller et andet sted i kommunen for at imødekomme ønsket.

Ramme	Restruummelighed	Status
Højmarksvej etape 4 (1.06.B.25)	150	Udgør fjerde etape af området nord for Nordskellet og indgår i helhedsplanen for området. Rammerne for etape 2, 3 og 4 indeholder rækkefølgebestemmelser, så etape 4 først kan udbygges efter etape 2 og 3 er udbygget.
Vest for Rosenholmvej (1.08.B.13)	180	Rammen indeholder rækkefølgebestemmelser om, at området ikke kan udbygges, før der er sket en videreføring af Ringboulevarden.
Nord for Grønhøj (3.01.B.11)	130	Indledende dialog vedr. lokalplan pågår.
Nord for Åbrovej (3.01.B.12)	138	Ny ramme udlagt i Kommuneplan 2025.

Grundstørrelser

Kommuneplanen indeholder generelle rammer for grundstørrelser. Som udgangspunkt skal tæt-lav boligbebyggelse udstykkes med en grundstørrelse på minimum 500 m². Dog kan der ved lokalplanlægning og en konkret vurdering, gives mulighed for mindre grundstørrelser. Dette er kun muligt, når de generelle rammer følges i forhold til bebyggelsesprocent for fællesarealer, så der sikres en bebyggelsesplan med kvalitet.

Parcelhusgrunde til åben-lav boligbebyggelse skal, ifølge kommuneplanens generelle rammer, være mellem 700-1400 m². Dog gør forvaltningen opmærksom på, at der kan være lokale forhold, som eksempelvis et kuperet terræn, hvor det af hensyn til husenes placering kan være nødvendigt at planlægge for grunde større end 700 m².

Samlet vurdering

Forvaltningen anbefaler ikke, at høringssvaret leder til ændringer af Kommuneplanen.

I vurderingen har forvaltningen lagt afgørende vægt på, at der allerede findes tilstrækkelig med byggemuligheder i allerede eksisterende kommuneplanrammer, som dækker den forventede fremtidige efterspørgsel.

Hertil har forvaltningen lagt vægt på, at byrådet tidligere har prioriteret andre udlæg af nye boliger andre steder i kommunen, hvorfor der ikke kan redegøres for yderligere fortætning af de pågældende kommuneplanrammer.

Forvaltningen har hertil vurderet, at det bør fastholdes, at maks. 30 % af rammeområde 1.06.B.23 kan anvendes til tæt-lav boligbebyggelse jf. byrådets tidligere beslutning. Det er forvaltningens vurdering, at en fordeling på 30 % tæt-lav og 70 % åben-lav boligbebyggelse fordelt på areal, giver et differentieret boligområde. Fordelingen vurderes at give en boligsammensætning og arealfordeling, hvor der fortsat er plads til private haver og fælles opholdsarealer, stier, parkering osv. Det bemærkes i den sammenhæng, at Birch Ejendomme selv påpeger behovet for en blandet boligsammensætning, men samtidig fremstår projektforslaget opdelt, så tæt-lav og åben-lav bebyggelse placeres i hvert sit rammeområde – adskilt af en rekreativ ramme.

Det er samtidig forvaltningens vurdering, at hvis der udelukkende planlægges for tæt-lav boligbebyggelse i hele det ene rammeområde, med mulighed for at opføre 190 tæt-lav boligenheder, så vil området fremstå med manglende variation. Forvaltningen har i forbindelse med dialog med Birch Ejendomme opfordret til at variere områdets boligtyper i højere grad, eksempelvis ved at indføre klyngehuse, gårdhavehuse, dobbelthuse el. lign., men dette er ikke imødekommet i tilstrækkelig grad. Igennem planlægningen kan ejerformer ikke bestemmes. Det er forvaltningens erfaring, at hvis Birch Ejendomme opfører projektet som ønsket, vil der med al sandsynlighed blive tale om lejeboliger. Dertil skal forvaltningen bemærke, at der i etape 1 allerede findes 139 tæt-lav lejeboliger.

Kapaciteten på dagtilbudsområdet i distriktet beregnes ud fra boligprogrammet. Det seneste boligprogram tager udgangspunkt i den restrummelighed der er i området jf. de tidligere politiske beslutninger. Hvis der sker en væsentlig større udbygning af området omkring Nordskellet end planlagt i det nuværende boligprogram, så vil efterspørgslen efter dagtilbudspladser stige mere, end den nuværende kapacitetsanalyse viser. Dette vil have en betydning for kapaciteten og kan lede til et behov for etablering af en ny daginstitution og dermed få økonomiske konsekvenser for Randers Kommune.

Forvaltningen bemærker, at der i Birch Ejendommens markedsanalyse, udelukkende er undersøgt behovet for tæt-lav boligbebyggelse. Behovet er således ikke sammenholdt med behovet for parcelhuse. I løbet af 2 år var 28 ud af 31 parcelhusgrunde bebygget i etape 1. Forvaltningen vurderer dermed, at der potentielt fortsat vil være efterspørgsel på parcelhusgrunde i området.

Forvaltningen har ikke praksis for at afvige fra de generelle rammer i forhold til grundstørrelser forbindelse med lokalplanlægning. Af samme grund kan forvaltningen ikke anbefale at ændre i de politisk vedtagne generelle rammer for grundstørrelser.

Forvaltningen vurderer derfor samlet set, at ønsket ikke bør imødekommes i forbindelse med tematillægget for byudvikling.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Slides til sag nr. 21 - EPU d. 29. januar 2026

Bilag 1 - Notat vedr. restrømmelighed, Nordskellet i Helsted

Bilag 2 - Høringssvar til forslag til Kommuneplan 2025 - Helsted med bilag

Bilag 3 - Helhedsplan fra Lokalplan nr. 654

Bilag 4 - Oversigt over tidligere beslutninger

Bilag 5 - Inhabilitetsvurdering - EPU-medlemmers deltagelse i arrangement

Bilag 6 - Inhabilitetsvurdering - kommuneplan 2025

Bilag 7 - Inhabilitetsvurdering - Jesper Gade

Bilag 8 - Helsted Præsentation Birch 27.03.2026

Bilag 9 - Helsted Præsentation Birch 28.03.2026.pdf

Punkt 69: Etablering og placering af ny brandstation i Randers Syd

14.00.00-P00-1-26

Resumé

Denne sag opsummerer nogle af de problemstillinger, som Randers Byråd tidligere har drøftet ifm. tidligere budgetlægnings vedrørende behov og finansiering af en eventuel ny brandstation i det sydlige Randers. Forvaltningen anbefaler at der arbejdes videre med forberedelsen af en etablering frem mod afklaring af en eventuel finansiering ifm. budgetlægningen for 2027-30.

Ligeledes gives et oplæg til beslutning af placeringen af en ny brandstation i Sydbyen med udgangspunkt i en vurdering af responstider, økonomi m.m.

I sagen vurderes to mulige placeringer: Haraldsvej 28, 8960 Randers SØ og Clausholmvej 24, 8960 Randers SØ. Forvaltningen vurderer at en placering ved Clausholmvej er den mest hensigtsmæssige.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

- at arbejdet med etableringen af en eventuel ny brandstation fortsættes med bevilling af de i Budget 2026-29 afsatte 3. mio. kroner til lokalplanlægning og projektering,
- at finansieringen af en eventuel ny brandstation i Sydbyen drøftes ved budgetlægningen for 2027-30,
- at det besluttet, at en placering af en ny brandstation i Randers Syd i givet fald sker ved de ledige grundarealer ved Clausholmvej 24,
- at finansieringen af bemanningen og køretøjer til den nye station i Sydbyen drøftes senest ved budgetlægningen for 2028-31, således stationen kan være bemanded i 2029.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 9. april 2026, punkt 72:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

1. Baggrunden for overvejelserne om etablering og placering af en ny brandstation

Beredskab & Sikkerhed er det fælleskommunale beredskabsselskab, som ejes af Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner.

Randers by har i mange år været dækket beredskabsmæssigt af én brandstation, som er placeret i den nordlige del af byen. Beredskabskommissionen vedtog i september 2023, at beredskabets administration skulle igangsætte et analysearbejde, som skal danne grundlag for et forslag til det fremtidige beredskab i Randers by. Analysearbejdet er vedhæftet denne sag.

Analysens konklusioner anviste forslag til den minimumsløsning, der på flere områder skal til, for at sikre en forsvarlig førsteindsats ved hændelser i Randers By, og således at beredskabet i Randers by bliver fremtidssikret til de næste mange år. Analysen byggede på en antagelse om, at beredskabet ikke må være en begrænsende faktor i forhold til byens udvikling. Analysen viser at flere forhold på nuværende tidspunkt udfordrer beredskabet:

- Geografisk udbredelse af byen betyder, at serviceniveau på 10 minutter i dag ikke kan overholdes på flere områder i den sydlige del af byen. Fremtidig byudvikling vil udfordre dette yderligere.
- Der konstateres flere og flere samtidige hændelser, hvormed begge slukningsenheder er optaget af indsats. Nabobrandstationer svækkes ved at skulle dække af i Randers By.
- Brand i højhuse er mandskabskrævende. Der er behov for mange brandfolk på kort tid for at sikre en sikkerhedsmæssig forsvarlig indsats. Derudover kræver højhuse analyse- og uddannelsesressourcer.
- Komplekse bygninger og virksomheder stiller nye krav til mandskab, materiel og uddannelse.

- Den grønne omstilling stiller nye krav til mandskab, materiel og uddannelse.
- Det ændrede trusselsbillede øger behovet for træning og uddannelse i sikkerhedshændelser.

Med vedtagelsen af Budget 2025-28 blev afsat midler til opgraderingen af bl.a. bemanning af den nuværende brandstation.

Som en væsentlig del af analysens konklusioner anbefalede det at etablere en ny brandstation i den sydlige del af byen for at sikre overholdelse af serviceniveau for de områder, som ligger længst væk fra den nuværende brandstation på Hadsundvej. Og for at fremtidssikre beredskabet i byen i forhold til de kommende års byudvikling mod syd, jf. Planstrategien.

Med Budget 2026-29 blev besluttet:

En ny brandstation er en stor udgift. Forvaltningen bedes derfor afsøge mulighederne for at ansøge ministeriet om en ekstraordinær lånedispensation til opførelsen og dermed lånefinansiering af byggeriet. Opførelsen af en ny brandstation vurderes at kunne holdes inden for en samlet økonomisk ramme på ca. 45 mio. kr. - fordelt med 3 mio. kr. i 2026, 15,5 mio. kr. i 2027 og 26,5 mio. kr. i 2028.

Tillige besluttedes det med budget 2026-29:

Der afsættes allerede nu 3 mio. kr. i 2026 til opstart af lokalplanlægning og projektering mv. Midlerne finansieres af den samlede projektøkonomi, men håndteres som et midlertidigt udlæg fra opsparingen på jordforsyningen.

Senest fra og med 2029 skal der være afsat midler til bemanning af den nye brandstation.

Det udestår således, bortset fra i 2026, fortsat at afklare, om og hvordan opførelse af en eventuel ny brandstation kan finansieres.

Forvaltningen har på den baggrund taget initiativ til at forberede en lokalplansag, jf. afsnit 2 i denne sag, og til forberedelse af projekteringen, så etableringen af en eventuel ny brandstation kan gå i gang så snart finansieringen måtte være på plads. Det forventes at lokalplansagen behandles i EPU i maj 2026.

2. Placeringen af en ny brandstation

Med vedtagelsen af Budget 2025-28 blev det også besluttet at:

"Frem imod disse drøftelser [Budget 2026-29, red.] er aftalepartierne enige om, at der skal udarbejdes en analyse af placeringsmuligheder for en ny brandstation i den sydlige del af Randers by.

På den baggrund blev der til budgetmaterialet til Budget 2026-29 udarbejdet yderligere en analyse (vedhæftet denne sag), som bl.a. rummede en vurdering af placeringen af en ny brandstation i det sydlige Randers.

Af analysen fremgår:

Det er således en forudsætning for placeringen af en ny brandstation (uanset om der er tale om eksisterende bygninger eller nyopført brandstation), at placeringen sikrer overholdelse af servicemålet om en responstid på 10 minutter i Randers by. Dette både i forhold til eksisterende boliger og erhverv, men også fremtidssikring i forhold til både planlagte udvidelser og mulig kommende ny by- og erhvervsudvikling.

Hvis der bygges en ny brandstation i Randers i den sydlige del af byen, skal den kunne dække det geografiske behov i minimum de næste 20-30 år.

I analysen blev identificeret et område ved krydset mellem Hammelvej og Clausholmvej, hvor kommunen ejer tre matrikler, som kunne være relevante at undersøge nærmere. Arealet er skitseret på kortet nedenfor. Området ligger godt for beredskabet, idet det både er muligt at nå Randers midtby og hele Sydbyen i Randers inden for 10 minutter. Det blev desuden vurderet, at det også om 20-30 år er muligt for beredskabet at nå en responstid på 10 minutter i hele Sydbyen med placeringen på nedenstående kort.

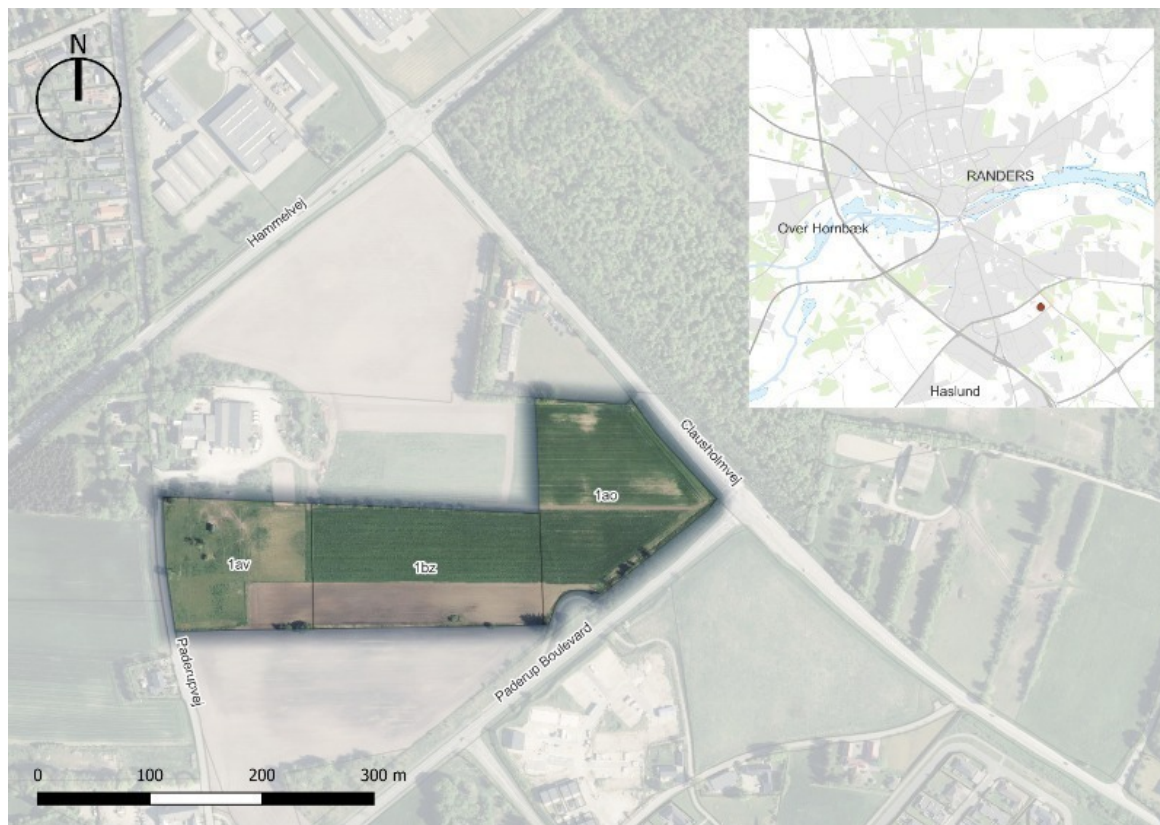
På den baggrund besluttedes i Budget 2026-29:

I budget 2025-2028 blev der igangsat en fremtidssikring af beredskabet i Randers Kommune.

En væsentlig del af fremtidssikringen er etableringen af en ny yderligere brandstation. Denne skal være placeret i den sydlige del af Randers by. Behovet for en yderligere brandstation er en nødvendig investering, og arbejdet med etableringen ønskes derfor igangsat. Processen med arbejdet gennemføres på en måde, hvor en ny brandstation kan idriftsættes fra og med 2029.

I analysen blev desuden undersøgt muligheden for placeringen af brandstationen i eksisterende bygninger. Forvaltningen afsøgte mulighederne for enten at leje eller købe en eksisterende bygning, i det geografiske område, hvor det er fordelagtigt at placere brandstationen. Det var på daværende tidspunkt ikke muligt at identificere egnede bygninger hverken til leje eller eje.

Kort 1. Oversigt over mulig byggegrund ved Clausholmvej



Ligeledes afsøgte forvaltningen, om kommunen selv ejer eksisterende bygninger der har en geografisk placering, som er relevant for den nye brandstation. Det var her heller ikke i de kommunalt ejede bygninger, muligt at finde en egnet eksisterende lokation til placeringen af brandstationen. Dette er fortsat tilfældet.

3. Alternativer til placeringen ved Clausholmsvej

Siden budgetvedtagelsen for 2026-29 har forvaltningen modtaget en henvendelse fra Jens Nielsen, Volvo Truckcenter på Haraldsvej i Randers Syd om mulighed for at anvende Volvo Truckcenter til ny brandstation. Se kort 2 nedenfor.

Der er således på nuværende tidspunkt to forskellige mulige løsninger i spil for placering af en brandstation i Sydbyen, Haraldsvej og Clausholmvej. Forvaltningen har derfor nedenfor set på konsekvenserne af valg af de to placeringer mht. responstid, økonomi m.m.

Beredskab & Sikkerhed har i den forbindelse besøgt ejendommen på Haraldsvej, og der er foretaget en række analyser i GIS systemet i forhold til en placering her.

Som nævnt skal Randers Kommunes investering i en ny brandstation være langtidsholdbar, dvs. den skal kunne rumme byudviklingen de næste 20-30 år.

Det er derfor en overvejelse værd ved placeringen af brandstationen i Sydbyen at kigge på responstiden i forhold til Assentoft. Der er 1100 m mellem Romalt, der ligger indenfor bygrænsen, og Assentoft.

Med et indbyggertal på under 5000 indbyggere har Assentoft i dag et servicemål på 17 minutters responstid. Da Romalt bebyggelsesmæssigt hænger sammen med resten af Randers by har Romalt et servicemål på 10 minutter.

Kort 2. Oversigt over muligt lejemål på Haraldsvej



Assentoft er en by i udvikling. Den aktuelle opgørelse af forventningerne til indbyggertal i Assentoft viser, at prognosen 4.202 indbyggere pr. 1. januar 2039.

År	2026	2029	2039
Forventet antal indbyggere	3983	4058	4202

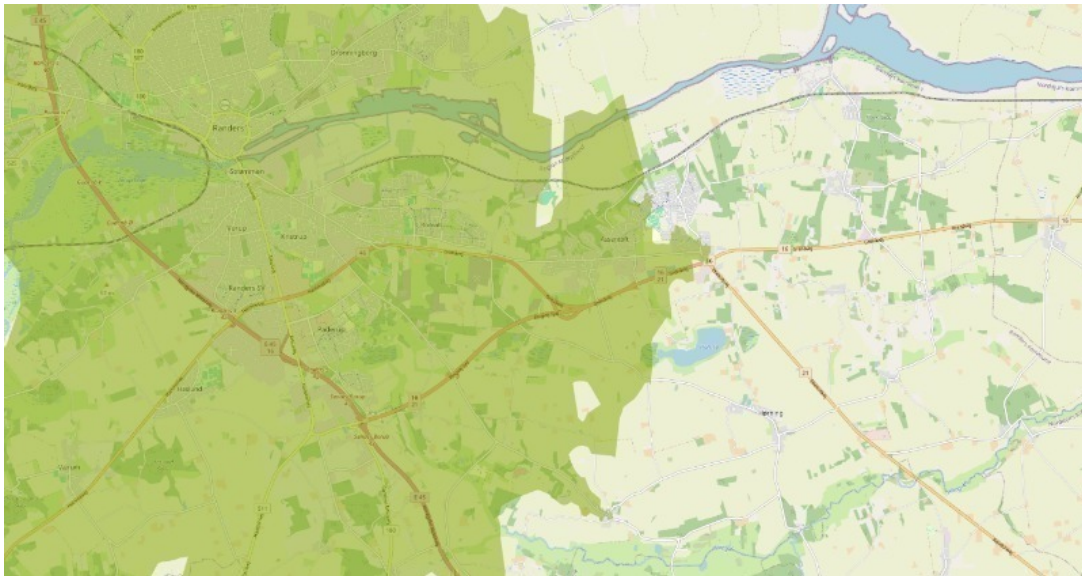
Det betyder at Assentoft ikke indenfor den nuværende prognoseperiode på 13 år forventes at komme op på et responstidsmål på 10 minutter. Det kan dog overvejes om nærheden til den del af Randers by der har et responstidskrav på 10 minutter skal tillægges betydning ifm. placeringen.

På nedenstående kort vises på baggrund af en GIS-analyse hvilke områder, der kan dækkes fra en placering på Haraldsvej med en responstid på 10 minutter.

Som det fremgår, vil ikke hele Assentoft/Drastrup-området kunne dækkes med en responstid på 10 minutter, herunder med en eventuel yderligere udbygning mod øst.

Responstiden til Assentoft/Drastrup-området på 17 minutter vil således på nuværende tidspunkt være acceptabelt, men et responstidsmål på 10 minutter vil ikke være muligt.

Kort 3. Visualisering dækningen af en responstid på 10 minutter fra Haraldsvej



Ligeledes bør en direkte udkørsel til Aarhusvej vurderes. Med en placering af brandstationen på Haraldsvej vil udrykning som udgangspunkt ske via Aarhusvej. Aarhusvej er i myldretiden meget trafikbelastet, og det vil derfor have betydning for beredskabets responstid. Beredskabet har derfor beregnet fremkommeligheden ved en udkørsel via Aarhusvej.

Fremkommelighedskortet er beregnet med 60% fremkommelighed, som formentlig er lidt højt sat. Her kan der forventes en fremkommelighed på 40% i myldretidsperioder svarende til midtbyen i myldretiden. Det vil ligeledes have betydning for responstiderne til Assentoft/Dragstrup. Responstiden til Assentoft/Drastrup kan derfor vise sig reelt at være yderligere forringet.

Forvaltningen har derfor også set på muligheden for, at der evt. etableres en forlængelse af Haraldsvej, så der etableres udkørsel og et lyskryds på Hammelvej. Der er i første omgang alene set på en sådan løsning for at kunne beregne, om et ændret vejforløb fra ejendommen på Haraldsvej kan forbedre køretiden og dermed responstiden. Det er ikke, inden en eventuel beslutning om placering på Haraldsvej, yderligere undersøgt om det er en realiserbar løsning.

Beregningerne viser, at en evt. etablering af en ny kørevej for at undgå Aarhusvej stort set giver sammen køretid som med udkørsel til Aarhusvej

På trods af den lidt kortere distance, viser GIS beregninger, at køretiden alene vil kunne forbedres med ca. 20 sekunder.

Kort 4. Visualisering af mulige fiktive vejforløb forenden af Haraldsvej



4. Responstider ved en placering ved Clausholmsvej

Foretages en tilsvarende vurdering af responstiden for en placering ved Clausholmsvej vil området ved Assentoft/Drastrup kunne nås med en responstid på 10 minutter.

Med en placering på Clausholmsvej tæt på krydset ved Hammelvej, vil der være ca. 2 km kortere kørevej til Assentoft i forhold til placeringen ved Haraldsvej. I morgen- og eftermiddagstrafikken kan det betyde op mod ca. 2-3 minutter kortere køretid mod Assentoft end fra Haraldsvej via Aarhusvej/eller udkørsel via Hammelvej.

Foruden responstiden til Assentoft, vil en placering ved Clausholmsvej på sigt betyde hurtigere fremkørsel til dele af den nordlige del af byen, i de situationer hvor Beredskabet & Sikkerhed fremover vil have behov for at rykke ud fra begge brandstationer. Her vil placering ved Hammelvej/Clausholmsvej været en fordel med tæt forbindelse til Klimabroen og dermed hurtig adgang til den nordlige del af byen.

Kort 5. Visualisering dækningen af en responstid på 10 minutter fra Clausholmsvej



5. Samlet vurdering af placeringerne

Forvaltningen har lavet simulerede målinger på responstiden på 2 forskellige adresser i Assentoft fra de to brandstationsplaceringer.

Responstiderne er præsenteret nedenfor:

Responstid til Højvangen 21, Assentoft:

Haraldsvej, udkørsel via Aarhusvej 7 min. 25 sek.

Haraldsvej, udkørsel direkte fra Haraldsvej til Hammelvej 7 min. 6 sek.

Clausholmvej 5 min. 34 sek.

Køretid til Dybdalen 1, Assentoft:

Haraldsvej, udkørsel via Aarhusvej 10 min. 55 sek.

Haraldsvej 28, udkørsel direkte fra Haraldsvej til Hammelvej 10 min. 34 sek.

Clausholmvej 9 min. 4 sek.

Der er altså ca. 2 min. forskel på responstiden ved en placering på Haraldsvej (udkørsel via Aarhusvej) og en placering på Clausholmvej ved kørsel til Assentoft. Responstiden forbedres kun lidt, hvis der kan etableres udkørsel via Hammelvej. I morgen og eftermiddagstrafikken vil responstiden kunne forøges yderligere med 2-3 minutter til Assentoft ved en placering på Haraldsvej.

Samlet set ligger responstiden ved begge placeringer dog på et godt niveau ift. at kunne nå Assentoft med et serviceniveau på 17 minutter. Ønskes en fremtidssikring af et eventuelt behov for et øget serviceniveau ved kørsel ud mod et voksende Assentoft i de næste 20-30 år vil Clausholmvej være mest fordelagtig.

En placering ved Clausholmvej vil ligeledes være en fordel ift. at kunne anvende klimabroen til at nå den nordlige del af byen fra den nye brandstation i de tilfælde hvor der kræves assistance til den eksisterende brandstation.

Ift. responstiden til de øvrige dele af Sydbyen vurderes det, at der ikke vil være problemer med at overholde de ønskede 10 minutter ved begge de to placeringer.

Samlet set vurderer forvaltningen, at en placering ved Clausholmvej vil være den mest hensigtsmæssige med hensyn til responstider.

6. Økonomi og andre forhold ved de to placeringer

Forvaltningen har ikke foretaget præcise vurderinger af udgifterne ved enten en ombygning og efterfølgende leje af de nuværende bygninger på Haraldsvej eller ved en erhvervelse af ejendommen på Haraldsvej og en efterfølgende ombygning til ny brandstation. Herunder heller ikke økonomi til vej- og lyskrydsetablering ved en eventuel udkørsel direkte til Hammelvej eller af og de faktiske muligheder for etablering af et nyt lyskryds samt erhvervelse af de nødvendige grundarealer ud mod Hammelvej.

En række forhold taler for en placering ved Clausholmvej frem for på Haraldsvej:

1. Ejendommen på Haraldsvej er umiddelbart for stor til en brandstation. Garagerne har huset værksted til store lastvogne, herunder sættevogne, der er betydeligt større end de brandbiler, der er behov for i Beredskab & Sikkerhed.
1. Der er i dag meget store arbejdsmiljømæssige krav til indretningen af en arbejdsplads for brandfolk på døgnvagt, herunder korrekt arbejdsgang/ flow mellem rent og beskidt område, badefaciliteter, udsugning, støj omkring soverum osv. Der er ikke blot tale om behov for egnede garagefaciliteter. Ideelt set skal soverum på en moderne brandstation placeres over og tæt på garageanlæggene på en første sal. Det er derfor usikkert om soverummene kan placeres tæt nok på garagerne til at kunne overholde afgangstid på 60 sek. om natten. Ifm. besøg i bygningen

vurderer Beredskab & Sikkerhed at velfærdsrum/soverum må placeres et stykke væk fra garagerne og ikke ovenpå garagerne ved en placering i de nuværende bygninger. Det er ukendt om der kan bygges ovenpå de eksisterende garageanlæg på Haraldsvej.

Ligeledes er erfaringerne fra andre kommuner med hensyn til placering af velfærdsfaciliteter i eksisterende bygninger ikke gode.

2. Bygningen er samtidig ca. 50 år gammel og nedslidt, hvilket betyder at en totalrenovering vil være nødvendig med de ukendte udgifter til husleje, der følger heraf. Samtidig er erfaringerne fra ombygning af flere brandstationer i beredskabet, at det kan være stort set lige så dyrt at renovere som at bygge nyt, hvis der reelt skal foretages en total ombygning næsten helt fra bunden.

Forvaltningen vurderer derfor på det foreliggende grundlag, at det vil være vanskeligt at etablere alle de nødvendige krav i den pågældende ejendom, som den fremstår i dag.

Der vil derfor være betydelige krav til ombygning og renovering af bygningerne.

Samlet set vil der skulle laves et yderligere analysearbejde for med sikkerhed at kunne præcisere økonomi og hensigtsmæssighed ved en anvendelse af bygningerne på Haraldsvej nærmere.

Indstillingerne i denne sag er, ved en placering af en ny brandstation ved Clausholmsvej, baseret på de beregninger, der indgik ved behandlingen af Budget 2026-29, hvor udgangspunktet var en forventet afsættelse af 45 mio. kr. samlet set.

Det forventes derfor ikke, at de økonomiske forudsætninger ifm. vedtagelsen af Budget 2026-29, ved en placering af et nybyggeri på Clausholmsvej, vil være anderledes som følge af de her indstillede beslutninger.

Økonomi

Der henvises til afsnittet ovenfor.

Bilag

Notat vedrørende det fremtidige beredskab i Randers by

Budgetanalyse placering af ny brandstation

Punkt 70: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-G10-7-21

Punkt 71: Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025 - miljø- og teknikudvalget

00.32.10-Ø00-2-25

Resumé

Der aflægges anlægsregnskab for anlæg under miljø- og teknikudvalget afsluttet i 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at anlægsregnskaberne for de afsluttede anlægsprojekter i 2025 godkendes

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 39:

Indstilles godkendt.

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Der aflægges særskilt anlægsregnskab for byrådet såfremt

- Anlægsbevillingen overstiger 2 mio. kr. brutto svarende til Økonomi og Indenrigsministeriets krav eller
- Anlægsbevillingen er på mellem 1 mio. kr. og 2 mio. kr., og regnskabet viser en afvigelse på 30 % eller mere af bevillingen eller
- Det i øvrigt er fastsat som et krav i forbindelse med anlægsbevillingen

Under miljø- og teknikudvalgets område er der ultimo 2025 afsluttet 2 anlægsprojekter, hvor der skal aflægges særskilt regnskab.

Anlægsprojekterne opdeles i 2 områder: skattefinansierede anlæg og takstfinansierede.

Skattefinansierede anlæg

Arealoptimering

9255100010 Arealoptimering

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
16-12-2024 pkt 482	2.785		2.785	Skattefinansieret anlæg
Anlægsbevillinger i alt	2.785	0	2.785	
Forbrug i alt	2.306	0	2.306	
Afvigelse	479	0	479	
Procentafvigelse	17%	0%	17%	

Der er tale om et driftsfinansieret anlægsprojekt. Projektet har opfattet arealoptimering i forbindelse med samling af familieområdets afdelinger. Tidligere lejemål på Gl. Stationsvej er opsagt og afdelingerne er flyttet til Vestergrave 30, Odinsgade 4 samt Odinsgade 14A-16. Udgifterne til flytning og istandsættelse af nye lokaler har vist sig mindre end de forventede udgifter. Der er givet anlægsbevilling på 2,785 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 2,306

mio. kr., svarende til et mindreforbrug på 0,479 mio. kr. Mindreforbruget er i forbindelse med overførselssagen tilbageført til drift, da bevillinger er finansieret derfra.

Taksfinansierede anlæg

Beholdere/undergrundscontainere 2023-24

9554200002 Beholdere/undergrundscontainere 2023-24

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27-02-2023 pkt.45	46.000		46.000	Beholdere/undergrundscontainere
12-10-2023 pkt. 337	352		352	Prisfremskrivning
Anlægsbevillinger i alt	46.352		0 46.352	
Forbrug i alt	37.867		0 37.867	
Afvigelse	8.485		0 8.485	
Procentafvigelse	18%	0%	18%	

Affald og Genbrug har i perioden 2023-2025 indkøbt ekstra to- og firehjulede beholdere samt ombygget undergrundsstationer for at muliggøre lovpligtig indsamling af 10 fraktioner. Udgifterne til projektet har vist sig billigere end forudsat. Der er givet anlægsbevilling på 46,352 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 37,867 mio. kr., svarende til et mindreforbrug på 8,485 mio. kr. Restbevillingen tilbageføres til kassen og reguleres over mellemværendet mellem Randers kommune og affaldsområdet.

Økonomi

For de 2 afsluttede anlæg er der i forhold til anlægsbevillingerne i begge tilfælde tale om mindreforbrug. For projektet omhandlende arealoptimering er der tale om et driftsfinansieret anlæg og restbevillingen er derfor i overførselssagen tilbageført til drift. For det takstfinansierede projektet omhandlende beholdere/undergrundscontainere 2023-24 er afvigelsen reguleret over mellemværendet med affaldsområdet, idet det kun er de faktisk afholde udgifter, der indgår i mellemværendet.

Bilag

MTU 07.04.2026 - Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2025

Punkt 72: Principper for nødforsyning mellem vandværker

13.02.08-P15-3-23

Resumé

På mødet i miljø- og teknikudvalget den 4. marts 2025 blev definitionen på bæredygtig vandforsyning godkendt som en del af grundlaget for arbejdet med en ny vandforsyningsplan og den fremtidige vandforsyningsstruktur i Randers Kommune.

Høj forsyningssikkerhed af drikkevand er en del af definitionen på bæredygtig vandforsyning. Forvaltningen arbejder derfor aktivt for, at kommunens vandværker samarbejder med hinanden og indgår frivillige aftaler om at etablere nødforbindelser.

Der er nu opstået behov for at definere generelle principper for den bæredygtige nødforsyning.

I en kommende vandforsyningsplan vil der blive indarbejdet bestemmelser og retningslinjer om nødforbindelser imellem vandværker og på tværs af forsyningsområder forankret i de i sagen foreslåede principper.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at nødforbindelser imellem vandværker skal understøtte den bæredygtige vandforsyning.
2. at udkast til generelle principper for bæredygtig nødforsyning godkendes.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 41:

Indstilles godkendt

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Med hjælp fra vandværkerne og Vandrådet i Randers Kommune, har forvaltningen udarbejdet en definition på bæredygtig vandforsyning. Definitionen blev godkendt af miljø- og teknikudvalget den 4. marts 2025 sag. nr. 30, og er en del af grundlaget for det videre arbejde med en ny vandforsyningsplan og den fremtidige vandforsyningsstruktur i Randers Kommune.

Definition på bæredygtig vandforsyning er delt op i følgende fem temaer, der alle omfatter overordnede målsætninger samt forventninger til det bæredygtige vandværk:

- Rent grundvand og drikkevand
- Høj forsyningssikkerhed af drikkevand til borgere og erhverv
- Naturvenlig vandindvinding
- Klimavenligt energiforbrug og ansvarlig produktion
- Proaktivt og demokratisk vandværk

Nødforsyning og nødforbindelser imellem vandværker var et stort samtaleemne i forbindelse med drøftelserne omkring bæredygtig forsyningssikkerhed. Der var bred enighed blandt vandværkerne om, at nødforbindelser er altafgørende for at have høj forsyningssikkerhed med stabil og sikker levering af drikkevand.

I den seneste tid er der, også nationalt, kommet ekstra stort fokus på vandværkernes bidrag til den kritiske infrastruktur og behovet for et godt nødberedskab.

Forvaltningen arbejder derfor aktivt for, at kommunens vandværker samarbejder med hinanden og indgår frivillige aftaler om at etablere nødforsyningsledninger. Der ses også en positiv tendens i, at vandværkerne samarbejder mere med hinanden omkring forsyningssikkerhed generelt.

I den gældende Vandforsyningsplan 2013 for Randers Kommune er der alene fastlagt vandforsyningsområder, hvor vandværkerne har retten til at levere vand. Vandforsyningsplanen tager ikke stilling til ledningsnettets beliggenhed og indeholder ikke særlige bestemmelser om ledninger eller beredskabsløsninger på tværs af forsyningsområder, herunder nødforsyningsforbindelse.

Nogle vandværker, der ikke deler forsyningsgrænser, ønsker at samarbejde og etablere nødforbindelse på tværs af forsyningsområder. Derfor er der nu opstået et behov for at lave nogle generelle principper for, hvornår nødforsyning imellem vandværker er en bæredygtig løsning og understøtter en bæredygtig udvikling.

Nedenfor ses forvaltningens forslag til generelle principper for den bæredygtige nødforsyning:

- Nødforbindelser skal understøtte den bæredygtige vandforsyning
- Nødforbindelser skal understøtte en robust vandforsyning
- Nødforbindelser skal baseres på levering af drikkevand af bedst mulig vandkvalitet
- Nødforbindelser skal udgøre en robust økonomisk løsning
- Nødforbindelser må ikke medføre væsentlig negativ påvirkning af natur, miljø eller grundvandsressource
- Nødforbindelser skal som minimum kunne dække det gennemsnitlige dagsforbrug ved det modtagende vandværk
- Nødforbindelser, der føres gennem et tredje vandværks forsyningsområde, må kun anvendes til transport af drikkevand imellem de samarbejdende vandværker. Etablering af nødforbindelser giver ikke leveringsret i området eller ændrer fastlagte forsyningsgrænser.

Ifølge Vandforsyningsloven må almene vandværker ikke anlægge vandledninger i strid med vandforsyningsplaner. Vandværker må kun levere vand i deres eget forsyningsområde, og afgrænsning af vandværkernes forsyningsområder defineres i vandforsyningsplanen.

I kommunens gældende Vandforsyningsplan fra 2013 er der alene fastlagt vandforsyningsområder, hvor vandværkerne har retten til at levere vand. Etablering af nødforbindelser på tværs af forsyningsområder er derfor en fravigelse fra vandforsyningsplanen og således ikke mulig.

Hvis nødforbindelser og vandforsyningsledninger føres gennem et tredje vandværks forsyningsområde, skal sagen derfor altid konkret vurderes, og der skal udarbejdes et tillæg til den eksisterende vandforsynings-plan jf. gældende lovgivning.

Samlet betyder ovenstående, at forvaltningen vil vurdere de konkrete sager vedr. etablering af nødforsyning på tværs af forsyningsområder med udgangspunkt i ovenstående forslag til principper for den bæredygtige nødforsyning. Dette vil bidrage til, at vandværkssamarbejde og nødforbindelser understøtter den bæredygtige vandforsyning og bidrager til en robust fremtidig vandforsyningsstruktur i Randers Kommune.

I en kommende vandforsyningsplan, vil der blive indarbejdet konkrete bestemmelser og retningslinjer om nødforbindelser og ledninger på tværs af forsyningsområder forankret i de foreslåede.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

MTU 07.04.2026 - Vandforsyningsplan

Punkt 73: Orientering vedr. henvendelse fra Ankestyrelsen omkring status for BNBO påbud

13.02.08-P00-3-24

Resumé

Ankestyrelsens har med brev af den 10. marts 2026 henvendt sig til byrådet for at få en udtalelse i forhold til styrelsens vurdering af om byrådet har tilgodeset sin tilsynspligt i forhold til beskyttelse af de BoringsNære BeskyttelsesOmråder (BNBO). Ankestyrelsen oplyser i brevet, at Randers Kommune er blandt de 51 kommuner, der har beskyttet mindre end 90 % af deres BNBO, helt nøjagtig 44 % af kommunens BNBO.

Ankestyrelsen efterspørger også en aktuel status for Randers Kommunes beskyttelse af kommunens BNBO.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. den i sagen beskrevne status for BNBO beskyttelsen fremsendes til Ankestyrelsen jf. vedhæftede udkast til svar til Ankestyrelsen
2. at Ankestyrelsen meddeles, at Randers byråd har tilgodeset sin tilsynspligt i forhold til beskyttelse af BNBO omkring vandværkernes boringer, idet årsagen til, at de nødvendige BNBO udpegninger ikke forefindes, skal findes i vandværkernes udviklingsplaner og i et mindre omfang også i en utilstrækkelig tilført økonomi til opgaven samt lovgivning og vejledning fra staten jf. udkast til svar til Ankestyrelsen

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 42:

Indstilles godkendt.

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Ankestyrelsens har med brev af den 10. marts 2026 henvendt sig til byrådet for at få en udtalelse i forhold til styrelsens vurdering af om byrådet har tilgodeset sin tilsynspligt i forhold til beskyttelse af de BoringsNære BeskyttelsesOmråder (BNBO).

BNBO er udlagt af staten omkring alle almene vandværksboringer.

Baggrunden for henvendelsen er, at Ankestyrelsen er i gang med behandling af miljø- og ligestillingsministerens henvendelse af 1. april 2025 og Miljø- og Ligestillingsministeriets henvendelse af 2. maj 2025 om en række kommuners manglende beskyttelse af BNBO'erne.

Ankestyrelsen oplyser i brevet, at baggrunden for Miljø- og Ligestillingsministeriets henvendelse er, at "Miljø- og Ligestillingsministeriet har noteret sig, at kommunerne over et halvt år efter fristen d. 1. marts 2025 fortsat ikke har beskyttet alle de BNBO, som deres risikovurderinger tilsiger skulle beskyttes. Af hensyn til at sikre, at alle BNBO beskyttes, og at kommunerne overholder lovgivningen, vil Miljø- og Ligestillingsministeriet indberette de kommuner, som ikke har beskyttet mindst 90 % af deres BNBO til Ankestyrelsen. Der er aktuelt tale om 51 kommuner inden for denne kategori."

Ankestyrelsen oplyser ligeledes i deres brev af 10. marts 2026, at Miljø- og Ligestillingsministeriet den 3. december 2025 har oplyst, at Randers Kommune er blandt de 51 kommuner, der har beskyttet mindre end 90 % af deres boringsnære beskyttelsesområder, helt nøjagtig 44 % af kommunens boringsnære beskyttelsesområder.

Status på Påbuddene.

Forvaltningen har 3 gange, senest den 4. nov. 2025 med sag nr. 129, orienteret Miljø- og teknikudvalget om status for BNBO indsatsen i Randers kommune.

Af statussen fremgår det, at opgaven består i at sikre, at der ikke anvendes pesticider inden for BNBO omkring vandværksboringerne. Opgaven blev overdraget til kommunen i andet halvår af 2024 og består helt konkret i at meddele påbud om etablering af BNBO, såfremt vandværkerne ikke frivilligt har indgået aftaler med lodsejerne om stop med anvendelse af pesticider mod kompensation.

Det fremgår ligeledes, at ud af 38 vandværker, der skal udlægge BNBO, har 17 indgået alle nødvendige frivillige aftaler om BNBO. For de resterende 21 vandværker mangler der aftaler.

Flere vandværker har dog delvist aftaler på plads med lodsejere, men mangler stadig enkelte lodsejere indenfor BNBO. Første gang udvalget blev orienteret kunne forvaltningen oplyse, at forvaltningen i slutningen af 2024 ikke forventede at kunne overholde fristerne for påbud om BNBO, da arbejdet var forsinket pga. manglende ressourcer og ny lovgivning på området.

De statslige påbudsfrister for BNBO arbejdet var, at et påbud skulle meddeles inden d. 1. marts 2025.

Randers Kommune er ikke alene om ikke at have kunne efterleve tidsfristen. Det samme har gjort sig gældende for 86 andre kommuner, som heller ikke har kunne nå at løfte opgaven inden for fristen.

På Miljø- og teknik udvalgsmødet i jan. 2025 oplyste forvaltningen, at planen for de 21 tilbageværende vandværker var, at 10 vandværker ville afklare BNBO beskyttelsen i 2025 og de sidste 11 vandværker i 2026. Pr. dags dato er BNBO-beskyttelsen afklaret for 8 af de 10 planlagte vandværker i 2025. Årsagen til, at forvaltningen kom ud af 2025 med 2 vandværker mindre end planlagt, er, at det ene vandværk afventer en landzonesag, mens der ved det andet vandværk har vist sig at være fejl i de tinglyste matrikelgrænser og ejerforhold, som skal afklares, før sagen kan færdiggøres.

Det er som tidligere oplyst til Miljø- og teknikudvalget, forvaltningens forventning at kunne færdiggøre de resterende vandværker i løbet af 2026.

Status på det nuværende beskyttelsesniveau af drikkevandet.

På miljø- og teknik udvalgets møde den 4. nov. 2025 blev udvalget ligeledes oplyst om det generelle beskyttelsesniveau for drikkevandet i Randers Kommune. Af denne orientering fremgik følgende:

- I Randers Kommune er der 52 almene vandværker med tilladelse til samlet at indvinde 7 mio. m³ drikkevand årligt.
- Af den samlede indvinding sker 45 % fra magasiner, der enten har en god naturlig beskyttelse indenfor BNBO, eller hvor forvaltningen har vurderet, at der ikke er behov for en indsats mod pesticider. Derudover er foreløbigt 21 % af den tilladte vandmængde beskyttet gennem andre permanente eller midlertidige indsatser. Samlet betyder det, at 35 % af vandværkernes indvinding endnu ikke er beskyttet gennem en indsats inden for BNBO..
- De 35 % af den samlede tilladte indvinding afventer derfor fortsat udarbejdelse af påbud eller indgåelse af aftaler. Dette omfatter.
 - ca. 10 % af tilladelserne (svarende til ca. 604.000 m³) hvor indsatsarbejdet endnu ikke er igangsat
 - Ca. 24 % af tilladelserne er tilknyttet Verdo Vand ved Oust Mølle Kildeplads og Vilstrup Kildeplads. Alene Oust Mølle Kildeplads udgør 18,5 % af den samlede tilladelsesmængde i Randers Kommune, der mangler en BNBO indsats.
- Verdo Vand A/S er i disse år i gang med en omfattende modernisering af sin vandforsyning med bl.a. nye vandværker samt ny kildeplads nord for Randers. Som led i denne modernisering planlægges drikkevandsforsyningen ved Oust Mølle nedlagt. Dette har naturligvis betydning for, hvorvidt grundvandsbeskyttende tiltag indenfor BNBO ved Oust Mølle er nødvendigt, men tidshorisonten for dette er endnu ikke afklaret. Forvaltningen forventer en afklaring i løbet af 2026.
- Derudover er Verdo Vand A/S for øjeblikket i dialog med kommunen og Naturstyrelsen omkring et partnerskab i området omkring Vilstrup Kildeplads med henblik på at rejse skov til bl.a. grundvandsbeskyttelse.
- En igangsættelse af påbudsproces og tvungen grundvandsbeskyttelse indenfor BNBO overfor Verdo Vand A/S samt lodsejere, vil skulle afspejle ovenstående forhold. Forvaltningen forventer en afklaring af disse forhold i 2026.

Afslutningsvis kan det oplyses, at beskyttelsen af Vilstrup Kildeplads er igangsat ultimo 2025 via det ovenfor omtalte samarbejde mellem Verdo Vand A/S, Naturstyrelsen og Randers Byråd om skovrejsning.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Henvendelse fra Ankestyrelsen

Udkast til udtalelse om og status for BNBO til Ankestyrelsen

Punkt 74: Endelig vedtagelse af tillæg nr. 51 til spildevandsplanen for Boligområde ved Skovparken, Stevnstrup Nord

06.00.05-P16-11-19

Resumé

Lokalplanområde 689, boligområde ved Skovparken, Stevnstrup Nord skal separatkloakeres. Der er derfor udarbejdet forslag til tillæg til kommunens spildevandsplan. Der etableres et regnvandsbassin til rensning og forsinkelse af regnvand suppleret med rensning for tungmetaller samt en pumpestation til spildevand indenfor lokalplanområdet.

Forslaget har været i offentlig høring i otte uger. Forvaltningen har modtaget ét høringssvar i høringsperioden, der vedrører, at udledningen af tag- og overfladevand til moseområde er uønsket.

Forvaltningen foreslår, at spildevandsplanen vedtages med mindre ændringer. Der er dialog med grundejer om køb af arealet, hvor udledning af tag- og overfladevand er planlagt. Et eventuelt køb vil blive forelagt byrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at forvaltningens forslag til behandling af høringssvar godkendes.
2. at tillæg nr. 51 til spildevandsplanen vedtages med mindre ændringer og offentliggøres på hjemmesiden.
3. at byrådet agter at igangsætte ekspropriationsprocedure og gennemføre efterfølgende ekspropriation, såfremt der ikke kan opnås enighed med ejerne om erhvervelse af de nødvendige arealer eller rettigheder over ejendommene ved en frivillig aftale.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 43:

Indstilles godkendt.

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Lokalplanområde 689, boligområde ved Skovparken, Stevnstrup Nord, planlægges kloakeret ved separatkloakering. Spildevand fra området skal ledes til Langå renseanlæg og regnvand ledes via et vådt regnvandsbassin med supplerende rensning til moseområde og videre via en grøft til Nørre Å. Området optages i spildevandsplanen ved et tillæg dertil (se bilag 1).

På baggrund af konkrete undersøgelser i området, har det vist sig, at lokalplanområdet ikke er egnet til nedsivning af regnvand. Området planlægges derfor separatkloakeret med afledning af regnvand til moseområde og videre til Nørre Å. Der planlægges etableret et regnvandsbassin til forsinkelse og rensning af udledningen. Rensningen vil ske ved bundfældning i permanent vådt volumen i bassinet.

Det må forventes, at rensningen skal suppleres med yderligere rensning for metaller for at sikre efterlevelse af den statslige vandplan 3 og forudsætningerne i den grønne trepart, hvilket fastlægges endeligt i forbindelse med en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelsesloven til Vandmiljø Randers.

Forvaltningen har fået udtaget vandprøver for nærmere at vurdere behovet for supplerende rensning udover bundfældning. Resultaterne underbygger, at der er behov for supplerende rensning. Vandmiljø Randers har undersøgt muligheden for supplerende rensning og foreslår etablering af et tungmetalfilter. Tillægget ændres, så den supplerende rensning for tungmetaller fremgår.

Desuden giver tillægget mulighed for, at der kan etableres en pumpestation indenfor kloakoplandet/lokalplanområdet.

Vandmiljø Randers har vurderet, at en supplerende renseløsning og pumpestation kan indpasses i sammenhæng med regnvandsbassinet indenfor det areal, der er afsat dertil i lokalplanen. Ligeledes har de vurderet, at anlægget kan etableres udenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen. Tillægget er ændret, så det ikke længere fremgår, at der skal søges dispensation i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen. Tillæggets kortbilag er ændret, så det fremgår, at pumpestationen placeres i tilknytning til regnvandsbassinet med supplerende rensning.

Der er givet mulighed for, at der oprettes fælles privat spildevandslav ved storparceller, hvis de ikke udstykkes i forbindelse med byggemodningen.

Byrådet vedtog den 25. august 2025 at sende Forslag til tillæg nr. 51 til spildevandsplan om kloakering af boligområde ved Skovparken, Stevnstrup Nord i offentlig høring. Forslag til tillæg blev offentliggjort på kommunens hjemmeside den 26. august 2025 og var i offentlig høring i 8 uger. Forvaltningen har modtaget ét høringssvar.

Høringssvar

Der er kommet høringssvar fra ejer af matrikel 7z. Høringssvaret er vedlagt som bilag 2. Ejer ønsker ikke, at udledning af tag- og overfladevand skal ske til arealet, moseområde. Ejer ønsker hverken direkte eller indirekte påvirkning af matriklen i form af tilledning af tag- og overfladevand, regnvand, oversvømmelse eller anden ændret vandstand samt tilførsel af metaller, tungmetaller eller andre stoffer. Ejer har efterfølgende oplyst at være indstillet på salg af matriklen.

Det er forvaltningens vurdering, at udledningen fortsat skal ske via matrikel 7z. Det er den eksisterende og naturlige afstrømningsretning fra lokalplanområdet. Der vurderes ikke at være anden mulig afledning fra området, da en mindre tilførsel af vand til moseområdet er vurderet til at ville medføre en tilstandsændring af mosen. Tag- og overfladevand renses i et vådt regnvandsbassin og der indføres supplerende rensning, der skal sikre overholdelse af vandkvalitetskrav i udledningen.

Der foregår dialog med grundejer om køb af arealet. Et eventuelt køb af arealet vil blive forelagt byrådet.

Mulighed for ekspropriation

Etablering af regn- og spildevandsledninger, regnvandsbassin samt pumpestation kan medføre rådighedsindskrænkninger på de berørte matrikler (se bilag 3). Hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale med grundejer, kan erhvervelse af arealer eller rådighed over arealer ske ved ekspropriation i overensstemmelse med reglerne i miljøbeskyttelsesloven. Grundejere, som berøres direkte af tillægget, blev kontaktet ved brev i forbindelse med den offentlige høring.

Miljømæssige hensyn er indarbejdet i planen

Forvaltningen har ved sagsbehandlingen af planen lagt vægt på følgende:

- at renseanlægget har kapacitet til at modtage spildevandet fra området.
- at udledningen af regnvand fra området ikke vil hindre målopfyldelse i recipienten og ikke påvirker yngle- og rasteområder for spidssnudet frø, ved rensning i et traditionelt vådt regnvandsbassin suppleret med yderligere rensning for metaller.
- at udledning/afstrømning fra området fortsat skal ske til et moseområde nord for lokalplanområdet for at undgå en påvirkning som følge af en mindre vandtilførsel. Det er vurderet, at mosen kan tåle at blive mere fugtig, og at tilførsel af en eventuel større mængde overfladevand kan have en positiv påvirkning af mosen.

På baggrund heraf viste screeningen af planen, at planen ikke kræver en miljøvurdering.

Beslutning om, at nærværende spildevandsplan ikke kræver miljøvurdering, blev offentliggjort den 26. august 2026.

Vedtagelse

Forvaltningen foreslår på baggrund af ovenstående, at tillæg nr. 51 med mindre ændringer vedtages. Tillægget er vedlagt som bilag 1. Vedtagelse af spildevandsplanen skal jf. spildevandsbekendtgørelsen offentliggøres og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed jf. miljøbeskyttelsesloven.

Økonomi

Spildevands- og regnvandsledninger til skel samt etablering af regnvandsbassin og supplerende rensning på matrikel 7x Stevnstrup By, Grensten finansieres af Vandmiljø Randers A/S.

Kommunen betaler vejafvandingsbidrag af Vandmiljø Randers' anlægsudgifter til spildevandsanlæg. Iht. gældende aftale om afregningsmodel beregnes vejafvandingsbidraget som en andel af anlægsudgiften og svinger mellem 2 til 25 procent afhængig af anlægstype. Dog kan kommunens andel maksimalt udgøre 8 procent af den samlede budgetterede anlægsudgift i et enkelt år.

Vandmiljø Randers har angivet et overslag for den forventede samlede udgift til anlæg på ca. 6 mio. kr. Udgiften til vejafvandingsbidraget afholdes af Veje og Trafiks driftsbudget under miljø-og teknikudvalget.

Bilag

MTU 07.04.2026 - Spildevandsplan

Tillæg nr 51 til spildevandsplan for Boligområde Skovparken, Stevnstrup Nord. Til endelig vedtagelse

Høringssvar matrikel 7z

Berørte matrikler

Punkt 75: Administrationsgrundlag for fremtidige græsningsaftaler

04.00.00-G00-3-26

Resumé

I løbet af vinteren har kommunen modtaget flere henvendelser om dyrevelfærd på de kommunale arealer, der afgræsses af dyr ejet af eksterne dyreholdere.

Kommunen har ansvar for at beskytte naturområderne i kommunen omfattende bl.a. tiltag, der bevarer og styrker biodiversiteten. Et helt centralt element i beskyttelsen af naturen, er afgræsning, da det ofte er den mest effektive plejemetode for de lysåbne naturområder.

Da Randers Kommune ikke selv råder over dyrehold, indgås der aftaler med private dyreholdere om gennemførelse af afgræsningen.

For at sikre bedre dokumentation og synlighed omkring retningslinjerne for afgræsning med dyrehold anbefaler forvaltningen, at byrådet godkender vedhæftede kontraktskabelon. Der ønskes yderligere truffet beslutning om, hvor hyppigt sådanne tilsyn kan gennemføres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at skabelonen til græsningsaftalen med ny formulering for dyreholdets trivsel godkendes
2. at det besluttet, med hvilke frekvens en dyrlæge kan tilkaldes til samme dyrehold omfattet af aftalen.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 45:

Indstilles godkendt med følgende ændringer:

- at der skal føres dagligt tilsyn med dyrene
- at det er dyreholderens ansvar, at dyrene er i en ernæringsmæssig, forsvarlig stand. Sætningen om, at "Hvis græsningstryk eller vegetationsforholdene medfører utilstrækkelig fødetilgængelighed, skal dyreholder kontakte Randers Kommune og aftale, om dyretryk skal sænkes eller om der skal tilskuds fodres" slettes.

Merete Bak Laustsen deltog som stedfortræder for Nina Broman Mølbæk.

Beslutning

Ændringsforslag fra Dansk Folkeparti:

Dyrene skal have adgang til naturligt eller etableret læ i overensstemmelse med dyrevelfærdsloven. Arealet skal give mulighed for tørre og drænedes opholdsområder, sådan at dyrene kan hvile på et tørt underlag. Derudover skal dyr som græsser på Randers Kommunes arealer efter 1. november, have mulighed for at søge læ og tørt leje i opstillede hytter/læskure tilpasset typen og antallet af dyr.

Ændringsforslag godkendt med 6 stemmer for. For stemte Venstre, Dansk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, De konservative og Østbroen.

SF, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Velfærdslisten tog forbehold.

Herudover stemte et enigt økonomiudvalg for Miljø- og Teknikudvalgets indstilling.

Et enigt udvalg besluttede, at der til byrådsbehandlingen skal udarbejdes et notat med forvaltningens faglige bemærkninger om læ og tørt leje i vinterperioden, herunder om ændringsforslaget allerede fremgår af lovgivningen.

Sagsfremstilling

Kommuner har ifølge reglerne i naturbeskyttelsesloven pligt til at pleje kommunalt ejede naturbeskyttede arealer for at bevare og forbedre naturværdierne. Det kan for eksempel ske gennem ekstensiv afgræsning evt. suppleret med delvis

rydning eller slåning, så områderne ikke gror til og bevarer sin naturværdi.

Dertil kommer, at kommunen ofte ved ejerskab af et fredet areal skal gennemføre en aktiv naturpleje.

Endeligt bidrager kommunen, baseret på frivillige aftaler, til at facilitere naturpleje hos private lodsejere, typisk som led i en fredning eller bevarelsen af naturværdier i f.eks. internationalt beskyttet naturområder - Natura 2000 områderne.

Aktiv naturpleje er målrettede indsatser, der holder lysåbne naturområder som heder, overdrev, enge og moser åbne. Formålet er at efterligne den naturlige dynamik, der ofte mangler for at kunne sikre tilstedeværelsen af de nødvendige økologiske habitatet, der er grundlaget for en beskyttelse af de særlige levesteder og styrke biodiversiteten. Uden pleje vil områderne gradvist gro til i et ensartet plantesamfund, og levesteder for sjældne plante- og dyrearter vil gå tabt.

Græsning med dyr som kvæg, heste eller geder er den mest anvendte og effektive plejemetode. Den hjælper med at bevare og forbedre biodiversiteten i naturtyper, hvor mange sjældne planter og insekter er afhængige af, at vegetationen plejes på en naturnær måde.

Randers Kommune har ikke selv et egnet dyrehold, og er derfor afhængig af at indgå græsningsaftaler med private dyrholdere. Der er tidligere indgået både mundtlige og skriftlige aftaler, hvilket har fungeret fint.

I forbindelse med henvendelser fra foreninger og borgere, som har fokus på dyrevelfærd, er forvaltningen blevet opmærksom på, at det er nødvendigt at opdatere og øge skriftligheden i de aftaler, som kommunen har, blandt andet for at understøtte kommunens dyrevelfærdsfokus.

Forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til en skriftlig græsningsaftale i form af et kontraktskabelon som indeholder en skærpet formulering om tilsynet i forhold til dyrevelfærd.

Centrale afsnit i dette udkast omfatter:

- Er dyreholder eller kommunen blevet gjort opmærksom på kritisable forhold i forhold til dyrs sundhedstilstand, skal forvaltningen tilkalde en dyrelæge. Tilsynsrapport skal fremsendes til forvaltningen og anbefalinger fra dyrelægen skal efterleves af dyreholder.
- Såfremt dyrlægen ikke mener, at der er brug for en indsats, betaler Randers Kommune dyrlægeregningen, idet tilsynet er ekstraordinært og unødvendigt i forhold til dyreholderens almindelige pligter. Hvis dyret har behov for behandling, påhviler udgiften dyreholder.
- Tilsynet fra dyrelægen skal omfatte en vejledende dialog med dyreholder som at sikre de nødvendige kompetencer hos dyreholder i forhold til dyrevelfærd.
- Når der er brug for at rekvirere en dyrlæge til at tilse et dyrehold, sker det efter aftale mellem forvaltningen og dyreholder. Aftalen dækker som minimum over kontakten med dyrlægen. Efterfølgende modtager både dyreholder og forvaltningen tilsynsnotatet fra dyrlægen. Det er dyrholder, der retter op på dyrenes sundhedstilstand og forhold.

Indenfor de nuværende ressourcer, det nuværende antal arealer og den nuværende finansiering af området, har forvaltningen mulighed for maksimalt at finansiere dyrelægetilsyn det samme sted og på det samme dyrehold i et omfang, som anført nedenfor:

Dyrlæge kan tilkalde til samme sted /dyrehold	Sommertilstand	Vinterlignende tilstand	Ved særlige forhold, hvor dyreholder skal rette op på noget
Frekvens	Hver anden måned	Hver måned	Oftere
Udgiftsfordeling	Afhængig af dyrlægens vurdering	Afhængig af dyrlægens vurdering	Dyreholder

Randers Kommune har med det nuværende niveau af tilsyn med dyrlæge mulighed for at udføre opgaven inden for det eksisterende driftsbudget.

Erfaringsmæssigt har der været behov for 2-3 besøg om året svarende til ca. 5.000 kr. som en samlet omkostning.

Bilag

Græsningsaftale - Skabelon_forslag (002)

Punkt 76: Takst for miljøtilsyn og -godkendelser 2026

09.00.00-G01-5-26

Resumé

Kommunen skal opkræve brugerbetaling i forbindelse med miljøtilsyn- og godkendelser til dækning af kommunens egne omkostninger.

Forvaltningen har beregnet, at den nødvendige takst er 742 kr./time. Beregningen tager udgangspunkt i udgifter til løn, systemudgifter, transport, kommunikation, administration, ledelse og bygning mv.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at nedenstående beskrivelse af fastsættelse af takst for miljøtilsyn og -godkendelser godkendes.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 7. april 2026, punkt 48:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

I forbindelse med miljøtilsyn og -godkendelser opkræver kommunen brugerbetaling. Jf. brugerbetalingsbekendtgørelsen skal kommunen som noget nyt selv fastsætte takst for miljøtilsyn og -godkendelser til dækning af kommunens egne omkostninger. Tidligere blev taksten fastsat af Miljøstyrelsen.

Taksten skal fastsættes som en samlet timetakst for et kalenderår af gangen og skal indeholde alle omkostninger i forbindelse med miljøtilsyn og -godkendelser fx udgifter forbundet med transport (dog ikke transporttid), IT-system, løn i forbindelse med sagsbehandling, administration mm.

Forvaltningen har med udgangspunkt heri beregnet, at den nødvendige takst til at dække forvaltningens udgifter til miljøtilsyn og -godkendelser er 742 kr./time. Taksten dækker udgifter til løn med 516 kr., IT-system, transport og kommunikation mv. for 70 kr. samt omkostninger til fælles administration, ledelse og bygning mv. for 156 kr.

Det er i forbindelse med beregningen estimeret, at der vil blive brugt 2.500 timer på miljøtilsyn og – godkendelser – det fordeler sig typisk på ca. 200 tilsyn og ca. 20 miljøgodkendelser.

Forud for miljøtilsyn varsles virksomhederne, heri er der information om miljøtilsynet og taksten, samt baggrunden for tilsynet.

Desuden er den nye takst tilføjet takstoversigten for 2026 (side 12 i oversigten) og beskrivelse af miljøtilsyn og takst fremgår af Randers Kommunes hjemmeside.

Økonomi

Indtægten for miljøtilsyn og -godkendelse er indeholdt i Natur og Miljø budget og finansierer tilsvarende udgifter til bl.a. medarbejdere. Godkendelse af taksten er således udgiftsneutralt.

Punkt 77: Årsberetning for Bygningsforbedringsudvalgets arbejde i 2024 og 2025

01.11.25-P00-1-24

Resumé

En oversigt over bygningsforbedringsudvalgets arbejde i 2024 og 2025 fremlægges til orientering.

Årsberetningen er vedlagt sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via, landdistriktsudvalget og økonomiudvalget,

1. at bygningsforbedringsudvalgets "Årsberetning for bygningsforbedringsudvalget arbejde 2024-2025" tages til efterretning.

Beslutning fra Landdistriktsudvalget, den 12. marts 2026, punkt 22:

Taget til efterretning.

Christian Engelbrecht Pedersen deltog ikke i sagens beslutning.

Beslutning

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Forvaltningen udarbejder hvert andet år en beretning om bygningsforbedringsudvalgets arbejder. Se beretningen for 2024 og 2025 i bilag 1.

Bygningsforbedringsudvalget er nedsat i 2017 til at udøve byrådets beføjelser efter kap. §§38 og 38b i byfornyelsesloven. Formålet med nedsættelse af udvalget var, at bygningsforbedringsudvalget skulle indgå i en forstærket indsats for bosætning, forskønnelse og bedre boligkvalitet i landdistrikterne i Randers kommune. Udvalget består af to medlemmer fra interesseorganisationer, der skal varetage grundejerinteresser, ét medlem der skal varetage bevaringsinteresser og to medlemmer af byrådet.

Udvalget har beslutningskompetence til at tildele økonomisk støtte til projekter, der omfatter istandsættelse af klimaskærmen på bevaringsværdige bygninger og indretning af byrum i landdistrikterne. Der igangsættes årligt en ansøgningsrunde i første kvartal, hvorefter udvalget udvælger tilsagnsprojekter. Udvalget har et årligt budget på 300.000 kr., som typisk fordeles på 5-6 tilskudsprojekter. På forårsmødet udvælges tilskudsprojekter og udvalget får sagerne til godkendelse løbende, som ejerne bliver færdige med deres arbejder. På vintermødet evalueres de forgangne års tilskudsprojekter.

Udvalget har i perioden 2024 og 2025 tilbudt tilskud til 14 ansøgere ud af 26 ansøgninger. Af årsberetningen fremgår det, hvilke projekter der er afsluttet i 2024 og 2025, herunder tidligere projekter der først afsluttes nu - samt igangværende projekter.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Årsrapport for bygningsforbedringsudvalgets arbejde i 2024-2025_red.

Punkt 78: Mellemfinansiering – Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening

00.05.00-P35-1-26

Resumé

Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening har indsendt en ansøgning om mellemfinansiering af projektet ”Helstrup aktivitetsplads - et samlingspunkt for Fællesskabet”. Der søges om en mellemfinansiering på 747.125 kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via landdistriktsudvalget og økonomiudvalget

1. at byrådet beslutter, hvorvidt projektet ”Helstrup aktivitetsplads - et samlingspunkt for Fællesskabet” kan modtage mellemfinansiering på 747.125 kr. efter nærmere aftale med forvaltningen.

Beslutning fra Landdistriktsudvalget, den 12. marts 2026, punkt 25:

Godkendt.

Christian Engelbrecht Pedersen deltog ikke i sagens beslutning.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har modtaget en ansøgning om mellemfinansiering af projektet ”Helstrup aktivitetsplads - et samlingspunkt for Fællesskabet” fra Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening.

Projektet omfatter etablering af en ny aktivitetsplads på arealet, hvor byens tidligere legeplads var placeret. Aktivitetspladsen skal fungere som et udendørs mødested og skabe rammer for fællesskab og aktiviteter i byen. Projektet afventer på nuværende tidspunkt byggetilladelse, og er derfor endnu ikke igangsat. Det forventes dog, at projektet færdiggøres i juni 2026.

Projektet har en samlet værdi på 1.132.125 kr.

Projektets finansiering

Projektet har modtaget støtte fra flere forskellige fonde og puljer som blandt andet LAG Randers-Favrskov. Den samlede finansiering for projektet er derfor på plads. Nedenfor fremgår en oversigt over de puljer og fonde, som har givet tilsagn, samt de bevilligede beløb:

Fonde/Pulje	Beløb
LAG Randers-Favrskov	239.987
Gl. Skanderborg Fonden	225.000
Sparekassen Danmark Fonden Langå-Randers	159.159
Lokale og anlægssonden	122.979
Lions Club Langå	10.000
Norlys vækstpulje	150.000

Elrofonden	225.000
I alt	1.132.125

Fondene/puljerne Lions Club Langå, Norlys Vækstpulje og Gl. Skanderborg Fonden har allerede udbetalt midlerne til Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening på i alt 385.000 kr. Derfor har Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening kun ansøgt om 747.125 kr. ud af den samlede projektværdi på 1.132.125 kr., da de resterende udgifter skal afholdes, før de kan modtage de resterende tilskudsbeløb.

Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening har ansøgt om mellemfinansiering i en lokal bank. Her er de blevet tilbudt et lån med en rente på 6,5 %, samt en stiftelsesprovision på 25.000 kr. Denne rentetilskrivning har Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening vurderet ikke er muligt at indfri med foreningens økonomi.

Mellemfinansiering

Ud fra udvalgets kriterier for at modtage mellemfinansiering, opfylder ansøgningen ikke kriteriet om, at foreningen skal have fået afslag på et lån fra banken. Dog ser Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening et lån med de vilkår som urealistisk og dermed som et afslag.

Derudover opfylder ansøgningen fra Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening de resterende kriterier for at modtage mellemfinansiering. Selskabet Aktivude er totalleverandør og har projektansvaret på projektet. Derudover er projektet til et almennyttigt formål, og kan give byen et nyt samlingssted.

Ansøgningen om mellemfinansiering samt foreningens vedtægter, fakturaen for entreprisen fra Aktivude og bankens tilbud om lån er vedlagt som bilag til sagen.

Såfremt udvalget godkender ansøgningen, vil forvaltningen indgå kontrakt med Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening vedrørende de juridiske detaljer, ligesom der indgås aftale med projektholderne og diverse fonde om, hvordan midlerne kan udbetales.

Økonomi

En mellemfinansiering på cirka 750.000 kr. til Helstrup Forsamlingshus og Borgerforening vil ikke have bevillingsmæssige konsekvenser, hvis mellemfinansieringen tilbagebetales som forventet.

Den økonomiske risiko ved projektets eventuelle kuldsejling påhviler kommunekassen, hvoraf halvdelen i givet fald pålægges ressortudvalget. Såfremt dette sker, vil forvaltningen fremlægge sag omkring finansiering inden for landdistriktsudvalgets ramme.

Hvis ansøgningen imødekommes, vil der, indtil denne sag er afsluttet, være cirka 2,3 mio. kr. tilbage til mellemfinansiering af andre projekter i landdistriktet.

Punkt 79: Fremlæggelse af Randers Kommunes årsregnskab 2025 og overførsel af uforbrugte bevillinger til 2026

00.32.10-S00-2-25

Resumé

Forvaltningen fremlægger Randers Kommunes samlede årsregnskab 2025 til byrådets godkendelse. Regnskabet viser et resultat af ordinær drift på 252,5 mio. kr., som har været med til at finansiere anlægsprogrammet. Som en del af det samlede resultat er overførslerne af uforbrugte bevillinger 2025-26 opgjort. På serviceområderne overføres der et overskud på 195 mio. kr. I lighed med tidligere år overføres der betydelige beløb på anlægsområdet som følge af tidsforskydninger af projekter. På det skattefinansierede område udgør overførslerne 356,6 mio. kr. ekskl. udgifterne til Nordic Waste.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at årsregnskab 2025 med tilhørende bilag godkendes,
2. at regnskabet videregives til kommunens revision Ernst og Young og fremsendes til Indenrigsministeriet og Danmarks Statistik,
3. at de afsluttede anlægsprojekter godkendes,
4. at der overføres 195,4 mio. kr. til 2026 vedr. serviceudgifter,
5. at der overføres 1,3 mio. kr. til 2026 vedr. øvrig drift (Randers Sprogcenter)
6. at der overføres 43,7 mio. kr. til 2026 vedr. skattefinansieret anlæg
7. at der overføres 165,9 mio. kr. til 2026 vedr. jordforsyning,
8. at der overføres 99,4 mio. kr. til 2026 vedr. ældreboliger,
9. at der overføres 24,9 mio. kr. til 2026 vedr. finansposter og låneoptagelse,
10. at der gives bevilling på 28,4 mio. kr. i 2026 til budgetreserve til imødegåelse af eventuel midtvejsregulering,
11. at bevillingen finansieres af overskud i regnskab 2025 på centrale konti, jf. årsberetningen,
12. at der udmøntes 14,5 mio. kr. af den statslige Ukrainekompensation til serviceområderne som beskrevet i sagen,
13. at der foretages omflytninger mellem bevillingsområderne på netto 0,16 mio. kr. som beskrevet i bilag,
14. at afrapportering vedr. status på den samlede økonomi i Flodbyen tages til efterretning,
15. at de øvrige notater tages til efterretning.

Beslutning

Indstilles godkendt med 10 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.

Mindretalsudtalelse fra Østbroen: I Østbroen kan vi ikke godkende en regnskabsaflæggelse hvor Kommunens største byudviklingsprojekt kun beskrives i et notat der kun kan tages til efterretning. Der er så store forudsætninger, som har ændret sig, det være sig kvalitetskrav, diskonto, realafkast fra 3% til 0,4, inflation og prisstigninger siden 2020, byggemodningsomkostninger, compensation til Randers Havn osv. og andre forudsætninger som ikke er medregnet til 2026 niveau, og som vil give hele projektet et negativt afkast såfremt det blev synliggjort og vi mener derfor, at der i den grad mangler gennemsigtighed. Hele projektet hviler på så mange ukendte forudsætninger og et scenarie B med fuld udvikling på Pieren uden Verdo. Vi bemærker at forvaltningen selv anslå at der i 2047 er behov for et likviditetsindskud, hvilket allerede nu indikere at udgifterne stikker af.

Sagsfremstilling

Nedenfor beskrives Randers Kommunes regnskabsresultat for 2025 på det skattefinansierede område. Se også vedhæftede årsberetning 2025.

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er anvendt i forbindelse med budgetlægningen og indgår ligeledes i sammenligninger med resultatet i andre kommuner.

Resultatopgørelse	Oprindeligt budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2025	Årets resultat ekskl. Overførsler	Overførsler fra 2024	Årets resultat inkl. overførsler til 2026

Skatter og tilskud	-8.146,0	-8.105,6	-8.117,7	-12,0	0,0	-12,0
Serviceudgifter	5.256,2	5.259,7	5.263,2	3,5	-176,4	-173,0
Øvrig drift	2.667,6	2.634,0	2.597,2	-36,7	-1,5	-38,3
Renter	5,5	8,2	4,7	-3,5	0,0	-3,5
Resultat af ordinær drift	-216,7	-203,7	-252,5	-48,8	-178,0	-226,8
Skattefinansierede anlæg	240,0	185,4	197,3	11,9	-55,7	-43,8
Resultat af ordinær drift og anlæg	23,3	-18,3	-55,2	-36,9	-233,7	-270,6

(Minus angiver merindtægt/mindreudgifter/opsparing)

Årets resultat er udtrykt som forskellen mellem korrigeret budget ekskl. overførsler og kolonnen med regnskabet for 2025. Årets resultat viser et overskud på det skattefinansierede område på 36,9 mio. kr. inkl. anlægsudgifter vedr. Nordic Waste på 57 mio. kr. inkl. reetablering af Gl. Aarhusvej.

Resultatet skyldes bl.a. merindtægter fra skatter og tilskud samt den centrale refusionsordning. Derudover er der stort set balance indenfor serviceudgifterne. Dette dækker imidlertid over merudgifter på socialområdet, mens en række øvrige områder har mindreudgifter i 2025.

Der var i udgangspunktet en samlet gæld fra 2024 på 45 mio. kr. under service. I forbindelse med budget 2026 blev det besluttet at eftergive socialrådets gæld samt familierådets gæld på 221,5 mio. kr. Der er således en nettoopsparing fra 2024 på 176,5 mio. kr. Årets resultat viser et merforbrug på 3,5 mio. kr. Det betyder, at der kan overføres 173 mio. kr. til 2026. For at få det samlede billede skal disse tal dog korrigeres for merindtægten på 25,6 mio. kr. vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager samt nogle få andre korrektioner, bl.a. på økonomiudvalgets området, sundhedsområdet og rottebekæmpelse under miljø- og teknikområdet. Tages der hensyn til disse korrektioner, kan der opgøres en samlet overførsel til 2026 på 195,4 mio. kr.

Selv med den store merindtægt fra særligt dyre enkeltsager viser socialområdet – voksne med særlige behov og børnehandicap betydelige merudgifter. Dette til trods for at områderne i forbindelse med budget 2025 fik et samlet budgetløft på gennemsnitligt 65 mio. kr. årligt. Der vil derfor fortsat være fokus på arbejdet med handleplanerne med henblik på at bringer områderne i balance.

Regnskabsresultatet vedr. ordinær drift viser, at der var budgetteret med et overskud på 216,7 mio. kr., og det endelige regnskabsresultat viser et overskud på den ordinære drift på 252,5 mio. kr.

Skattefinansieret anlæg viser et merforbrug på 11,9 mio. kr. sammenlignet med korrigeret budget ekskl. overførsler. I 2025 har der også været ekstraordinære store udgifter til Nordic Waste. De samlede nettoudgifter til Nordic Waste udgør 49,5 mio. kr. i regnskab 2025. Dertil kommer 7,5 mio. kr. til reetablering af Gl. Aarhusvej. For at få det reelle billede på anlægsområdet viser nedenstående tabelresultatet ekskl. udgifterne til Nordic Waste og Gl. Aarhusvej.

Resultatopgørelse	Oprindeligt budget	Korrigeret budget ekskl. Overførsler	Regnskab	Årets resultat ekskl. Overførsler	Overførsler	Årets resultat inkl. overførsler til 2025
Resultat af ordinær drift	-216,7	-203,7	-252,5	-48,8	-178,0	-226,8
Skattefinansieret anlæg ekskl. NW	240,0	185,4	140,3	-45,0	-311,5	-356,6
Resultat af ordinær drift og anlæg ekskl. Nordic Waste	23,3	-18,3	-112,2	-93,9	-489,5	-583,4

(Minus angiver merindtægt/mindreudgifter/opsparing)

Skattefinansieret anlæg ekskl. Nordic Waste viser et mindreforbrug på 45 mio. kr. sammenlignet med korrigeret budget ekskl. overførsler. Forbruget er 62,7 mio. kr. lavere end det oprindelige budget, når der korrigeres for anlægsbufferen på 37 mio. kr. Der var overført en opsparing på 311,5 mio. kr. fra 2024. Det betyder, at der i forbindelse med byrådets behandling af regnskabet foreslås overført 356,6 mio. kr. på anlægsområdet til 2026.

Der er gennemført mange projekter på miljø og teknikområdet, fritids- og kulturområdet samt på børneområdet. Det samlede resultat skal ses i sammenhæng med de periodeforskydninger, der opstår både på drifts- og anlægsområdet.

Der er i 2025 sket en nettoforøgelse af de midler, som kan overføres mellem årene. Der har således som førnævnt været et merforbrug på serviceområderne på 3,5 mio. kr. og et mindreforbrug på 45 mio. kr. på anlæg. Årets resultat, som kan overføres til 2026 består af overførsler på serviceområderne på 195,4 mio. kr. (inkl. refusion af særligt dyre enkeltsager og øvrige korrektioner) og overførsler på skattefinansieret anlæg på 356,6 mio. kr. før korrektioner.

Randers Kommunes andel af servicerammen (korrigeret for ændret PL-fremskrivning og konsekvenserne af Lov- og cirkulæreprogrammet) udgør 5.265,3 mio. kr. Regnskabet indeholder serviceudgifter for 5.263,2 mio. kr. i alt inkl. udgifter til Ukraine. Randers Kommunes serviceudgifter ligger dermed 2,1 mio. kr. under rammen i 2025.

I forbindelse med Ukraineudgifter skal det ligeledes nævnes, at der er stor forskel på de enkelte serviceområder, samt i hvor høj grad regnskabsresultatet på fagområderne er påvirket af disse udgifter.

Skoleområdet, omsorgsområdet, jobcenteret, sundhed og familieområdet har afholdt de fleste af kommunens udgifter som følge af Ukraine. Fordelingen af den compensation kommunen har modtaget vil således forbedre resultatet på disse bevillingsområder. Der henvises til det uddybende regnskabsmateriale for en nærmere beskrivelse heraf.

Øvrig drift viser mindreudgifter på 36,7 mio. kr. i forhold til korrigeret budget ekskl. overførsler. Øvrig drift omfatter såvel udgifter til indkomstoverførsler, aktivitetsbestemt medfinansiering samt refusion af særligt dyre enkeltsager. Indkomstoverførslerne viser mindreudgifter på 9,9 mio. kr. Dertil kommer merudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på 2,1 mio. kr. Sidstnævnte merudgift modsvares dog af en tilsvarende merindtægt under tilskud og udligning og neutraliseres dermed. Årets resultat viser desuden som førnævnt merindtægter fra den centrale refusionsordning vedrørende særligt dyre enkeltsager på 29 mio. kr.

Af de 29 mio. kr. fra den centrale refusionsordning er 25,6 mio. kr. forudsat anvendt til at reducere socialområdets (voksne med særlige behov) gæld, mens mindreforbruget på indkomstoverførsler på 9,9 mio. kr. foreslås reserveret til en forventet midtvejsregulering i 2026.

Renterne viser mindreudgifter på 3,5 mio. kr. Der har i 2025 været et positivt afkast på kommunens obligationsbeholdning og PM-aftaler. En stor del, ca. 70 pct. af kommunens låneportefølje, har været afdækket med fast rente. De stigende renter i løbet af 2025 har dermed ikke i væsentlig grad påvirket regnskabsresultatet.

Socialområdet

Unge og voksne med særlige behov

I 2025 viser årets resultat på socialområdet, unge og voksne med særlige behov et underskud på 44,5 mio. kr. inkl. overførsler fra 2024 (efter gældseftergivelsen). Merforbruget skyldes primært handicapområdet, hvor der fortsat er stor vækst i antallet af særligt dyre enkeltsager. Trods den positive effekt af områdets økonomiske handleplaner, opvejer det ikke udgiftsstigningen på området. Derudover ses der stigende udgifter til forsorgshjem. Det skyldes bl.a. stigende takster til især de private eksterne forsorgshjem. Derudover er refusionen på området reduceret som følge af hjemløsereformen i 2023.

Merindtægterne fra refusion vedr. særligt dyre enkeltsager på 25,6 mio. kr. er forudsat anvendt til at reducere gælden på socialområdet – unge og voksne med særlige behov. Herefter udgør gælden 19,8 mio. kr. Det besluttede budgetløft fra 2025 og frem, skal sammen med det fortsatte arbejde med at gennemføre tidligere besluttede økonomiske handleplaner sikre, at socialområdets økonomi fremadrettet balancerer. I marts 2026 fremlægges nye initiativer til budget i balance og afvikling af gæld for social- og arbejdsmarkedsudvalget.

Børnehandicap

Årets resultat for 2025 viser et merforbrug på 21,5 mio. kr., som overføres til 2026. Gælden fra tidligere år er eftergivet fuldt ud. Merforbruget skyldes primært stigende udgifter til døgntilbud samt manglende kapacitetsudnyttelse i egne tilbud. Fra og med 2026 indgår området under samme bevillingsområde som familieområdet. Der skal fortsat arbejdes med de tidligere besluttede handleplaner med henblik på at bringe økonomien i balance. Der udarbejdes særskilt notat til Børn og familieudvalget herom i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Familieområdet

Årets resultat viser et mindreforbrug på 5,3 mio. kr. Familieområdet har overført en opsparring på 1 mio. kr. fra 2024 (efter gældseftergivelsen). Samlet vil der således blive overført et overskud på 6,3 mio. kr. til 2026 før korrektion for kompensation for Ukraineudgifter. Dette overskud skal dog medgå til finansiering af 20 kommunale døgninstitutionspladser på i alt 10 mio. kr. Projektet er udskudt fra 2025, da det har været vanskeligt at finde en egnet placering.

Børne- og familieudvalget godkendte på mødet i april 2024 en økonomisk handleplan med fokus på udviklingen i nye sager med komplekse problemstillinger, rekruttering af nye plejefamilier, investeringer i egne døgninstitutionspladser

samt udmøntningen af en gradvist stigende forudsætning om nedbringelse af udgifterne. Dette arbejde fortsætter i 2026 i tæt sammenhæng med indsatserne for børnehandicap. Børne- og skoleudvalget præsenteres for status på den økonomiske udvikling i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Skoleområdet – centrale konti, herunder specialundervisning

Årets resultat viser et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. for det samlede skoleområde. Der er overført en opsparing på 2 mio. kr. fra 2024. Samlet vil der således blive overført et overskud til 2026 på 1,9 mio. kr. før udmøntning fra Ukraine-puljen.

Ser man isoleret set på det centrale skoleområde (herunder specialundervisning) viser regnskabsresultatet et mindreforbrug på 3,5 mio. kr. Årets resultat inkl. overførsler fra 2024 og kompensation for Ukraine viser en samlet gæld på 13,5 mio. kr., som overføres til 2026.

Byrådet godkendte i januar 2025 en ny finansierings- og takstmodel på specialundervisningsområdet. Processen forløber planmæssigt, og det forventes, at gælden på specialundervisningsområdet (centrale konti under skoleområdets bevilling) er afviklet senest i 2027.

Indkomstoverførsler

Årets resultat viser mindredgifter på 9,9 mio. kr. Det samlede resultat på indkomstoverførsler skal ses i sammenhæng med midtvejsreguleringen af bloktilskuddet i 2025 og de løbende budgetopfølgninger (pr. 31/5). Dette beskrives nærmere nedenfor.

I økonomaftalen for 2026 blev der aftalt en negativ midtvejsregulering vedrørende 2025 svarende til, at Randers Kommunes bloktilskud blev reduceret med 49 mio. kr. i 2025.

Ved budgetopfølgningen pr. 31/5 2025 blev budgettet reduceret med 33,7 mio. kr. som følge af mindredgifter på området. Den samlede manko kunne således opgøres til 0,6 mio. kr. (inkl. reserve fra regnskab 2024 på 14,7 mio. kr.). Dette beløb blev finansieret ved en reduktion af råderummet i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Inden regnskabsresultatet for 2025 er der således fuld finansiering på området. Det endelige regnskabsresultat viser en forbedring på 9,9 mio. kr. Der er dermed tale om en reel forbedring for kommunens økonomi.

Ovenstående kan sammenfattes i følgende tabel:

Indkomstoverførsler	Mio. kr.
Reduktion af bloktilskuddet (midtvejsregulering 2025)	49,0
Forventede mindredgifter i løbet af 2025 (tillægsbevillinger)	-33,7
Manko i alt (før reserve)	15,3
Reserve fra regnskab 2024	-14,7
Samlet resultat (manko)	0,6
Finansieret ved budgetlægningen 2026-29	-0,6
Balance før regnskabsresultat	0,0
Mindredgifter i regnskab 2025	-9,9

(Minus angiver mindredgifter/opsparing)

Det er på nuværende tidspunkt usikkert, om kommunerne får en negativ midtvejsregulering i 2026, samt hvor stor den i givet fald bliver. Regnskabet på landsplan viser samlede mindredgifter på 900 mio. kr. Dette kunne indikere en større midtvejsregulering for 2026. Midtvejsreguleringen vil desuden afhænge af tallene i Økonomisk Redegørelse, som Økonomiministeriet udsender i maj 2026 og dermed også af udviklingen i de kommende måneder.

På den baggrund anbefales det i forbindelse med byrådets behandling af regnskabet, at der via det samlede regnskabsresultat opbygges en ny reservepulje i 2026 baseret på overskud til anden anvendelse i regnskabet for 2025. I det omfang det ikke bliver nødvendigt at anvende hele det afsatte beløb, vil beløbet kunne indgå som en del af råderumsberegningen i forbindelse med budget 2027-30.

Håndtering af udgifter til Nordic Waste

De samlede nettoudgifter til Nordic Waste udgør 49,5 mio. kr. i 2025. Dertil kommer udgifter til reetablering af Gl. Aarhusvej på 7,5 mio. kr. Medtages udgifterne fra 2023 og 2024 bliver de samlede udgifter 347,6 mio. kr.

Udgifterne vedrørende 2025 er i regnskab 2025 bogført under skattefinansieret anlæg. Indenrigsministeriet har meddelt Randers Kommune en lånedispensation på op til 375 mio. kr. Byrådet traf i februar 2025 beslutning om at udnytte lånedispensationen og lånefinansiere udgifterne til Nordic Waste med et lån på 290,6 mio. kr. vedrørende udgifterne i 2023 og 2024. Lånoptagelsen blev realiseret i marts 2025. Byrådet betragter låntagningen som mellemfinansiering, da udgangspunktet fortsat er, at forureneren skal betale. Alle kommunens udgifter vil derfor blive opgjort og rejst som et krav overfor konkursboet efter de ansvarlige virksomheder Nordic Waste og DSH Recycling. Det forudsættes, at byrådet også vil benytte lånedispensationsmuligheden i 2025 og dermed lånefinansiere udgiften på 57 mio. kr. Lånet vil i givet fald blive hjemtaget i april 2026.

Ukraine-kompensation

Randers Kommune har modtaget en kompensation på 15,1 mio. kr. for Ukraine-relaterede udgifter afholdt i 2025. Beløbet blev i første omgang placeret på en central konto med henblik på udmøntning i forbindelse med regnskabet for 2025.

På baggrund af de indmeldte tal fra forvaltningerne kan der opgøres et samlet kompensationsbehov for Randers Kommune på 14,5 mio. kr., jf. nedenstående tabel:

Ukraineudgifter (1.000 kr.)	2025
Administration	194
Børn*	14
Beskæftigelse, integration og ydelser	4.088
Sundhed	1.563
Tilbud til ældre	1.429
Skole	4.113
Familie	2.405
Børnehandicap	724
I alt	14.529

* Børneområdets udgifter er dækket via demografireguleringerne. Det resterende (meget lille) beløb udgør tolkeudgifter

Der er således et kompensationsbehov på 14,53 mio. kr. og Randers Kommune har som nævnt modtaget 15,10 mio. kr. i kompensation – altså er der en merindtægt på 0,57 mio. kr. der kan indgå i opgørelsen af ”poster i regnskab 2025 til anden anvendelse”.

Det samlede kompensationsbeløb er placeret under økonomiudvalget. Hvis ovennævnte fordeling af udgifterne godkendes, vil beløbene i lighed med tidligere år blive udmøntet til de relevante områder – som korrektion til de beløb, der overføres fra 2025 til 2026.

Anlægsregnskaber

Der aflægges anlægsregnskaber for anlægsprojekter afsluttet i 2025. Projekterne fremgår af vedlagte bilag.

Overførslerne 2025-26

I lighed med tidligere år foretages der i forbindelse med regnskabet en række overførsler til 2026. På serviceområderne overføres der 195 mio. kr. til 2026, hvilket er en stigning på 19 mio. kr. i forhold til året før (efter gældseftergivelsen på socialområdet). Derudover overføres der 1,3 mio. kr. på øvrig drift, som vedrører Randers Sprogcenter.

På skattefinansieret anlæg overføres der 356,6 mio. kr. ekskl. udgifter til Nordic Waste. Når der tages højde for udgifterne til Nordic Waste overføres der 43,8 mio. kr. til 2026. På ældreboliger anlæg overføres der 99,4 mio. kr. til 2026, som primært vedrører Dronningborg Plejecenter. På jordforsyningsområdet overføres der 165,9 mio. kr., hvilket er en lille stigning i forhold til sidste år.

Endelig overføres der 24,9 mio. kr. netto vedrørende låneoptagelse og øvrige finansposter, herunder opsparing til klimabroen.

Der henvises til særskilt bilag vedhæftet sagen (overførsler 2025-26) for en nærmere beskrivelse af de nævnte overførsler, herunder en detaljeret opgørelse af tallene på de enkelte bevillingsområder og anlægsprojekter.

Randers i tal

I lighed med de seneste års regnskabsmaterialer er der udarbejdet en forkortet udgave af regnskabet, som vi kalder for "Randers i tal" (vedlagt). Heri beskrives i grafik og tal noget af alt det, der er sket i Randers Kommune i 2025.

Byudviklingsprojektet Flodbyen - status på den samlede økonomi

Forvaltningen har som de tre foregående år udarbejdet en opfølgning på udviklingen i den samlede økonomi for byudviklingsprojektet Flodbyen. Der er anvendt samme metodik i redegørelsen og måden økonomien vurderes på som tidligere år. Det samlede projekt vurderes fortsat at være i økonomisk balance med et realafkast korrigeret for forventet inflation på 0,4 % årligt. Der er tale om en uændret forrentning i forhold til sidste års afrapportering. Der er i 2025 brugt 5,9 mio. kr. fra anlægsrammen til Flodbyen.

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at Flodbyens økonomi håndteres efter robuste principper, som giver en meget høj grad af sikkerhed for den kommunale økonomi, blandt andet er kun udgiftssiden (og ikke indtægtssiden) i projektet budgetlagt.

Der vil løbende være fokus på at øge afkastgraden for kommunen ved det samlede byudviklingsprojekt - herunder f.eks. ved at gennemføre projektet hurtigere end forudsat i den oprindelige økonomimodel samt ved at optimere værdien af kommunens ejerandel i arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S.

Øvrige notater

Som led i regnskabsmaterialet vedlægges der notater, som afrapporterer på følgende emner:

- Velfærdsteknologi
- Affaldsområdet

Desuden er der vedlagt en læsevejledning til regnskabsmaterialet, som giver en introduktion til, hvordan de væsentligste tabeller i materialet skal læses og forstås.

Økonomi

I lighed med tidligere år foretages der en opsamling på afvigelser i regnskabet med henblik på en samlet opgørelse af midler, som kan anvendes til andet formål. I det her tilfælde til etablering af en pulje, som kan finansiere en eventuel midtvejsregulering i sommeren 2026.

Under øvrig drift viser resultatet et mindreforbrug på indkomstoverførsler på 20 mio. kr. ekskl. Børnehandicap. Merudgifter til børnehandicap udgør 6,8 mio. kr. og skal finansieres som en del af det samlede regnskabsresultat.

I regnskab 2025 er der ligeledes områder, som viser merindtægter. Det drejer sig om skatter og tilskud, Ukrainekompensation, samt renter. Merudgifter og merindtægter i regnskab 2025 er sammenfattet i tabellen nedenfor. Nettooverskuddet udgør 28,4 mio. kr. og kan prioriteres til anden anvendelse.

Det foreslås, at beløbet reserveres til en forventet midtvejsregulering i 2026. I det omfang det ikke bliver nødvendigt at anvende hele det afsatte beløb, vil beløbet kunne indgå som en del af råderumsberegningen i forbindelse med budget 2027-30.

Poster i R25 til anden anvendelse	Mio. kr.
Ukraineudgifter ift. modtaget kompensation	-0,57
Skatter og tilskud	-9,96
Vederlagsfri fysioterapi	-0,47
Indkomstoverførsler (ekskl. børnehandicap)	-20,01
Indkomstoverførsler/centrale refusionsordninger, børnehandicap	6,75
Bidrag fra økonomiudvalgets område	-0,63
Renter	-3,53
I alt	-28,41
Reserve til midtvejsregulering af indkomstoverførsler i 2026	28,41
Balance	0,00

Bilag

Årsberetning_2025.pdf

Randers i tal 2025.pdf

Bilagshæfte 2025 (komprimeret).pdf

Overførselshæfte 2025-2026.pdf

Afholdte afledte udgifter i forbindelse med Nordic Waste sagen pr 31 december 2025

Bilag. Flodbyen økonomi afrapportering BY R2025.docx

Regnskab 2025 for affaldsområdet.docx

Notat - status på pulje for velfærdsteknologi

Udstykningsregnskab, Sdr. Borup By, Haslund, lokalplan 357.xlsx

Udstykningsregnskab, Lindholt, etape 1, lp 351.xlsx

Anlægsregnskaber, der er afsluttet i 2025.xlsx

Anlægsregnskaber, der er afsluttet i 2025 - over 2 mio. kr.xlsx

Flytninger af overførsler mellem bevillingsområder i Regnskab 2025

Læsevejledning til regnskabsmaterialet

Punkt 80: Randers Havn, årsregnskab 2025

00.32.10-K07-1-26

Resumé

Randers Havns bestyrelse har fremsendt årsregnskab 2025, samt revisionsberetning fra BDO, til byrådet til godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget.

1. at havnens årsberetning 2025, og tilhørende revisionsberetning godkendes.
2. at vederlag til havnebestyrelsen for 2026 godkendes.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Randers Havn har fremsendt årsregnskab for 2025, med tilhørende revisionsberetning fra BDO, til byrådet til godkendelse.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Det fremgår af regnskabet, at nettoomsætningen i 2025 udgjorde 54,6 mio. kr., mod 59,0 mio. kr. i 2024. Nedgangen i omsætningen skyldes lavere indtægt ved jord, som er kommet ind i jordtippen til havneudvidelsen. Her er omsætningen faldet med 7,0 mio. kr., mens omsætningen ved trafikhavnen er steget med 2,5 mio. kr. Årets resultat i 2025 udgjorde et overskud på 26,8 mio. kr., mod 34,7 mio. kr. i 2024 - svarende til en nedgang på 7,9 mio. kr. i forhold til 2024.

Cirka 1,0 mio. tons gods er der i det forgangne år lastet og losset på Randers Havn, hvilket er en fremgang på 15,2 % i forhold til 2024. Godset blev fordelt på 374 skibsanløb i 2025, mod 321 anløb i 2024.

Der er i 2025 investeret ca. 7 mio. kr. i den løbende udvikling og modernisering af havnen.

Som i tidligere år henlægges havnens overskud til de kommende års investeringer i nye spulefelter, oprensninger af havn og fjord, samt en udvidelse af havnen i syd.

Vederlag til bestyrelsen

Byrådet skal hvert år træffe beslutning om vederlag til havnebestyrelsen. Efter bekendtgørelsen kan der ydes følgende vederlag:

Hvis havnens årlige godsomsætning overstiger 0,1 mio. t, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der i stedet for diæter og erstatninger for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste ydes hver af medlemmerne et fast vederlag udgørende indtil 18.000 kr. årligt.

Til havnebestyrelsens formand kan ydes et fast vederlag. Hvis havnens årlige godsomsætning overstiger 0,1 mio. t., kan vederlaget udgøre indtil 25 pct. af vederlaget til den pågældende kommunes borgmester.

Bestyrelsen vederlægges aktuelt jf. beslutning truffet i 2024, således: Vederlag til havnebestyrelsens formand udgør 18,51 % af borgmestervederlaget, svarende til vederlag til udvalgsformænd. Vederlag til havnebestyrelsens øvrige medlemmer, herunder næstformand, udgør 2,25 % af borgmestervederlaget. Vederlaget er indenfor rammerne af bekendtgørelsen om vederlag til kommunale selvstyrehavnes bestyrelser.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Randers Havn revisionsprotokolat 2025

Randers Havn årsregnskab 2025

Punkt 81: Forslag til ny styringsmodel

00.01.00-A00-29-24

Resumé

Forvaltningen har udarbejdet forslag til en ny styringsmodel for Randers Kommune. Forslaget har været drøftet i det afgående byråd, som godkendte det med henblik på oversendelse og endelig godkendelse i det nuværende byråd.

Det oversendte forslag er på baggrund af drøftelserne på byrådets seminar i Rebild den 19.-20. februar 2026 opdateret med sammenhængene i forhold til arbejdet med Fremtidens Randers Kommune - herunder at kommunens eksisterende Vision 2030 foreslås erstattet af den overordnede vision for Fremtidens Randers Kommune.

Det foreslås ligeledes at kommunens eksisterende politikker videreføres indtil byrådet måtte beslutte, at en konkret politik skal ændres. Konkret foreslås det i den forbindelse, at der efter færdiggørelsen af de første udgaver af udmøntningsplanerne for Fremtidens Randers Kommune gennemføres en proces med vurdering af hvilke politikker som skal fastholdes, revideres, slås sammen eller eventuelt skal afskaffes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at byrådet godkender forslaget til ny styringsmodel,
2. at Vision 2030 erstattes af den overordnede vision for Fremtidens Randers Kommune,
3. at kommunens politikker er gældende indtil det politisk besluttet, at de skal ændres,
4. at der i forlængelse af færdiggørelsen af den første udgave af udmøntningsplanerne vedr. Fremtidens Randers Kommune (efteråret 2026) gennemføres en proces med vurdering af hvilke politikker som skal fastholdes, revideres, slås sammen eller eventuelt skal afskaffes,
5. at opfølgning på aftaleenheds-niveau bortfalder i politiske sager til byrådet som følge af den tydeligere adskillelse mellem det politiske og det administrative styringsrum i den nye styringsmodel.

Beslutning

Indstilles godkendt med 10 stemmer for. Velfærdslisten tog forbehold.

Et enigt økonomiudvalg besluttede, at sagen vedlægges et notat om MED-processen og medarbejdernes perspektiv forud for byrådsbehandlingen.

Sagsfremstilling

I december 2025 godkendte det afgående byråd forslag til ny styringsmodel med henblik på oversendelse og videre behandling i det nye byråd. I forvaltningens arbejde med at udforme en ny styringsmodel er der lagt vægt på, at modellen skal kunne opfylde nedenstående kriterier:

- Den skal give det politiske niveau bedre grundlag for at være politikskabende
- En ny styringsmodel skal kunne rumme tværgående indsatser
- En ny styringsmodel skal omfatte alle fagområder
- Modellen skal fortolkes ensartet på tværs af forvaltningsområder og fagområder
- Der skal være tale om en model, som er let at håndtere både administrativt og politisk
- Modellen skal være i tråd med ledeshierarkiet
- Modellen skal kunne rumme reformer og andre forandringer i en omskiftelig verden
- Modellen skal indeholde en god balance mellem styring og handlefrihed/handlerum
- Afslutningsvis skal modellen være involverende på alle niveauer af hensyn til ejerskabet

Forslaget indebærer en mere tydelig adskillelse af det politiske og det administrative styringsrum.

Det politiske styringsrum

Hensigten med et klarere defineret politisk styringsrum er at styrke byrådets mulighed for at bevæge sig på et strategisk niveau, hvor den politiske retning sættes.

Ligesom i den nuværende Randersmodel foreslås det, at byrådet fastsætter en overordnet vision for kommunens udvikling, som udmøntes i en række politikker og tværgående strategier.

Det foreslås samtidigt, at kommunens eksisterende vision 2030 erstattes af den overordnede vision omkring ”Fremtidens Randers Kommune”, jf. strategisk plan for ”Fremtidens Randers Kommune” godkendt i byrådet den 23. marts 2026.

Byrådet fastsætter (som nu), hvilke politikker og tværgående strategier som ønskes udarbejdet og herefter er det de respektive fagudvalg som får til opgave at forestå udarbejdelsen af forslag til politikker, som kan forelægges byrådet til godkendelse.

Det forelås i forlængelse heraf, at kommunens nuværende politikker er gældende, indtil det politisk besluttet, at en konkret politik skal ændres. I forlængelse af færdiggørelsen af den første udgave af udmøntningsplanerne vedr. Fremtidens Randers Kommune (efteråret 2026) foreslås der gennemført en proces med vurdering af hvilke politikker som skal fastholdes, revideres, slås sammen eller eventuelt skal afskaffes.

Det administrative styringsrum

Med afsæt i de politisk besluttede politikker og tværgående strategier skal det administrative niveau arbejde på et mere taktisk og operationelt niveau med at oversætte og udfylde det decentrale ledelsesrum. Adskillelsen af de to styringsrum foreslås fremadrettet defineret via den kompetenceplan som byrådet fastlægger.

Forslaget indebærer en ændring i forhold til den hidtidige Randersmodel, hvor det centrale i modellen har bestået i, at byrådet indgik aftaler med samtlige arbejdspladser, herunder selvejende institutioner, afdelinger mv. (aftaleenhederne).

Disse aftaler mellem byrådet og aftaleenhederne foreslås afskaffet, idet forvaltningens omsætning af byrådets vedtagne politikker, tværgående strategier mv. – og det tilhørende behov for at operationalisere dette i styrings- og udviklingsaftaler på de enkelte fagområder - fremadrettet foreslås at være et administrativt anliggende.

I forslaget til den nye styringsmodel skal enhederne fortsat spille en stor rolle i opfyldelsen af de politisk fastsatte politikker og målsætninger. Dette skal dog fremadrettet ske via ledelseslinjen indenfor de enkelte fagområder, idet der samtidigt – som hidtil i den nuværende Randersmodel - skal ske involvering af MED, brugere/pårørende mv. i forbindelse med udarbejdelsen af de administrative styrings- og udviklingsaftaler.

Øvrige forhold

En række overordnede principper i den nuværende Randersmodel foreslås videreført i den nye styringsmodel. Det drejer sig om følgende:

- Central styring – decentral ledelse
- Brugerorientering og borgerinvolvering
- Faglighed, kvalitet og helhed
- Effektiv ressourceudnyttelse
- Værdierne ordentlighed, ligeværdighed, udvikling og frihed
- De økonomiske decentraliseringsprincipper

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser, men indebærer ændringer i måden der fremadrettet afrapporteres på til det politiske niveau, ligesom der indenfor de enkelte bevillingsområder præciseres en adgang til tværgående prioritering af den rådige økonomi.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har der hidtil været opfølgning på aftaleenheds-niveau, særligt i opgørelserne af overskud og underskud, som søges overført til det efterfølgende regnskabsår. Det foreslås, at disse oversigter udgår som følge af den tydeligere adskillelse mellem det politiske og det administrative styringsrum i styringsmodellen. I stedet vil opfølgning fremadrettet ske udelukkende på bevillingsniveau.

På de enkelte fagområder vil enhederne (de tidligere aftaleenheder) fortsat have eget budget og mulighed for overførsel af over-/underskud mellem årene jf. de økonomiske styringsprincipper. Samtidigt præciseres det, at der indenfor bevillingsområdet - mellem enhederne - er adgang til prioritere den rådige økonomi på tværs. Dette har i den eksisterende styringsmodel allerede været praksis på en række af fagområderne.

De nærmere principper for økonomisk styring vil blive udfoldet i den økonomiske politik, som planlægges revideret og fremsendt til beslutning i byrådet i slutningen af 2026.

Bilag

Forslag til ny styringsmodel april 2026

Punkt 82: Beredskab og Sikkerhed - Godkendelse af ny revisor

14.00.00-P00-3-26

Resumé

Beredskab & Sikkerhed anvender i dag BDO som revisor. I forbindelse med en omstrukturering i BDO-koncernen, hvor BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab vil overgå til et partnerselskab, er der indgået ny aftale med BDO. Den nye aftale med BDO skal godkendes af Beredskabskommissionen samt ejerkommunerne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller:

At aftalen godkendes af Byrådet via Økonomiudvalget.

Beslutning fra Beredskabskommissionens møde, den 1. december 2025, punkt 5:

Tiltrådt.

Beslutning

Indstilles godkendt

Sagsfremstilling

BDO har omstruktureret ejer- og koncernstrukturen ved at overdrage al driftsaktivitet i BDO til et partnerselskab (kommanditselskab), hvori aktionærerne via deres holdingselskaber (kommanditisterne) indskyder en bestemt kapital, fordelt på aktier, og ved at etablere et anpartsselskab som komplementarselskab, der ejes af aktionærernes holdingselskaber, og som hæfter ubegrænset for al gæld i Partnerselskabet.

Jævnfør vedtægterne for Beredskab & Sikkerhed § 9.3., så skal Interessentkommunerne vælger en revisor, som skal revidere årsregnskabet. Beslutning om valg og afskedigelse af revisor kræver Statsforvaltningens godkendelse.

Således skal omstruktureringen og den nye aftale med BDO godkendes af Beredskabskommissionen samt ejerkommunerne.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Bilag 2_Allonge til aftalebrev om revision af 23. maj 2022.pdf

Bilag 3_Redegørelse om overdragelse af kontrakt i forbindelse med omstrukturering i BDO-koncernen.pdf

Punkt 83: Beredskab og Sikkerhed - Godkendelse af Budgetforslag 2027 samt flerårigt budgetoverslag 2027-2030 og beredskabets køretøjsinvesteringsplan

14.00.00-P00-4-26

Resumé

Beredskabskommissionen skal tage stilling til budgetforslag 2027 samt budgetoverslag 2027-2030, der begge skal godkendes i kommunalbestyrelse/byråd. Ligeledes skal Beredskabskommissionen én gang årligt godkende beredskabets opdaterede køretøjs-investeringsplan.

Indstilling

Forvaltningen indstiller:

At Budgetoverslag 2027-30 godkendes af Byrådet via Økonomiudvalget.

Beslutning fra Beredskabskommissionens møde, den 19. marts 2026, punkt 7:

Indstilling tiltrådt.

Køretøjsinvesteringsplan blev godkendt.

Fordele og ulemper ved henholdsvis leasing og anlægsbudget til finansiering af køretøjer blev drøftet. Det blev besluttet, at man fortsætter modellen med leasing af køretøjer.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Budget 2027-2030

Beredskabskommissionen skal i denne sag godkende Beredskab & Sikkerheds budget for perioden 2027-2030. Derudover skal Beredskabskommissionen ligeledes godkende beredskabets køretøjs-investeringsplan. Budget og køretøjs-investeringsplan godkendes samlet, da investeringer i køretøjer kan have stor indflydelse på budgettet. Efter godkendelse i Beredskabskommissionen, skal budgettet jf. vedtægterne, fremsendes til ejerkommunerne til godkendelse senest den 1. marts (vedtægterne pkt. 8.1). Det af kommunalbestyrelserne godkendte budget sendes senest den 15. oktober til Beredskabs-kommissionen (Jf. vedtægterne pkt. 8.3). Der sker opkrævning af aconto betalinger fra ejerkommunerne til betaling den 1. januar og 1. juli (jf. vedtægterne pkt. 4.2).

Der er udarbejdet budgetforslag for Beredskab & Sikkerhed for perioden 2027-2030. Dette budget bygger videre på det budgetgrundlag, som har været gældende siden selskabets dannelse i 2016. Dog er budgettet tilpasset i forhold til den ekstra bevilling, som Randers Kommune har givet til at øge beredskabet i Randers by. Der er således tale om et budget, som er udarbejdet på baggrund af budget 2026 justeret for interne budgetomplaceringer, og derefter pris og løn fremskrevet.

Investeringsplan for køretøjer

Derudover opdaterer Beredskabets administration mindst en gang årligt køretøjsinvesterings-planen, som derefter godkendes i Beredskabskommissionen. Investeringsplanen er blevet justeret således, at alle fremtidige udskiftninger er indeholdt i planen, jf. bilag 1. Denne justering er sket på baggrund af afgørelse af udbud om brandslukning i Randers og Favrskov i 2020. Her blev det besluttet, at Beredskab & Sikkerhed fremover selv ejer alle køretøjer, også de køretøjer som i dagligdagen drives af Falck.

På Kommissionsmødet den 11. februar 2021 blev det besluttet at hæve budgettet med 1,0 mio. kr. fra 2023. Siden 2017 har der været en underfinansiering af budgettet til leasingydelse, hvorfor det fra 2023 blev nødvendigt at justere

budgettet, så den forventede stigning i udgifter til leasing er dækket frem til og med 2025. Budgettet til leasing var i 2025 5,0 mio. kr. Udgiften til leasing vil dog fortsat stige i årene fra 2026 og frem, og på sigt forventes den årlige leasingomkostning at blive 10,8 mio. kr., når alle køretøjer er blevet udskiftet og nye køretøjer er blevet leaset. Heraf er ca. 1,5 mio. kr. allerede dækket af Randers Kommune, da der er tale om investeringer i nye køretøjer, som er finansieret af en tillægsbevilling fra Randers Kommune. Der mangler således på sigt 3,9 mio. kr. i budgettet til leasing. Det er særligt fra 2028 og 2029, at der sker en større stigning i beløbet, hvor der mangler 1,7 mio. kr. i forhold til budgettet i 2028 og 3,2 mio. kr. om året i forhold til budgettet i 2029. Problemstillingen omkring manglende budget til leasing er indeholdt i analysen af det fremtidige beredskab, som også behandles på denne dagsorden.

Baggrunden for de stigende leasingudgifter er, at der før dannelsen af Beredskab & Sikkerhed har været købt køretøjer ”kontant” på anlægsbudgetter i de gamle kommunale brandvæsener, hvormed der ikke har været afsat midler i driftsbudgettet til leasing af det pågældende køretøj og ej heller afsat midler til genanskaffelse af køretøjet efter endt levetid. Dermed har omkostningen til genanskaffelse/leasing heller ikke været indeholdt i de driftsbudgetter, som var grundlaget for dannelse af det samlede driftsbudget for Beredskab & Sikkerhed. Når et sådant køretøj bliver 20 år og skal skiftes, så mangler leasingbeløbet i driftsbudgettet til genanskaffelse af køretøjet.

Økonomi

Der sker opkrævning af aconto betalinger fra ejerkommunerne til betaling den 1. januar og 1. juli (jf. vedtægterne pkt. 4.2).

Budgetforslag 2027-2030 er udarbejdet på baggrund af budget 2026 justeret for interne budgetomplaceringer, samt p/l regulering.

Indregnet i Norddjurs Kommune og Syddjurs Kommune er betaling til efterslæb på vedligeholdelse af brandhaner. Dette grundet, at der i det oprindelige budget fra Brand og Rending Djursland ikke var indregnet budget til vedligeholdelse af brandhaner.

Budgetforslag 2027 samt flerårigt budgetoverslag 2028-2030 er vedlagt som bilag.

Bilag

Bilag 2_Budgetforslag for 2027 og flerårigt budgetoverslag for 2028-2030.pdf

Bilag 3_Køretøjs-investeringsplan, indkøbspris 2026-2046.pdf

Bilag 4_Køretøjs-investeringsplan, leasingydelse 2026-2046.pdf

Punkt 84: Befolkningsprognose 2027-2039

00.01.00-S55-4-26

Resumé

Forvaltningen har med bistand fra rådgivningsfirmaet COWI udarbejdet en ny befolkningsprognose for 2027-2039. Ifølge den nye prognose forventes folketallet at stige med 361 personer i 2026 og ved årets udgang forventes det samlede folketal at være 100.925 personer. I slutningen af prognoseperioden (1.1.2039) forventes ifølge prognosen et folketal på 103.873 personer.

Prognosen bygger på en lang række forudsætninger om boligprogram, flyttemønstre, fertilitet og dødelighed m.m., der alle er beskrevet nærmere i prognoserapporten. Hvis disse forudsætninger ændres, vil den faktiske vækst blive enten større eller mindre end forudsat i prognosen.

I 2025 har der i alt været en vækst i folketallet på 208 personer - primært som følge af en positiv vandringsbalance i forhold til udlandet. Udviklingen i 2025 er analyseret nærmere i særskilt notat, der er vedlagt denne sag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at befolkningsprognosen for 2027-2039 godkendes

Beslutning

1. at indstilles godkendt

Sagsfremstilling

Hvert år udarbejder Randers Kommune en prognose, der beskriver, hvordan befolkningstallet, alderssammensætning og bosætning forventes at udvikle sig de kommende år. I lighed med tidligere år er prognosen udarbejdet med bistand fra rådgivningsfirmaet COWI. Desuden er der (også i lighed med tidligere år) udarbejdet et notat med en nærmere analyse af den faktiske befolkningsudvikling i Randers Kommune (med fokus på år 2025).

I år 2025 har der været en befolkningstilvækst i Randers Kommune på 208 personer. Væksten i 2025 vedrører især vandringsbalancen i forhold til udlandet (+ 334 personer) og den mellem-kommunale flyttebalance (+46 personer). Den mellem-kommunale nettotilflytning i 2025 vedrører primært Favrskov kommune (+97 personer) samt Aarhus Kommune (+51 personer) og Norddjurs kommune (+51 personer). I modsat retning trækker Aalborg Kommune (-57 personer) og Mariagerfjord Kommune (-40 personer).

Fødselsbalancen (født minus døde) har i 2025 været negativ med minus 121 personer. De fleste øvrige kommuner (70 kommuner) har ligeledes en negativ fødselsbalance som følge af en kombination af faldende fertilitet samt et stigende antal ældre. Der henvises til særskilt notat, der indeholder en detaljeret analyse af den faktiske befolkningsudvikling i Randers Kommune i 2025.

I 2026 forventes ifølge den nye prognose en vækst i folketallet på 361 personer - og for hele prognoseperioden en gennemsnitlig vækst på 254 personer årligt. Primo år 2039 forventes et folketal på 103.873 personer. Den forventede vækst i prognoseårene er primært båret af en forventet mellem-kommunal nettotilflytning (gennemsnit på +218 personer) samt en nettoindvandring fra udlandet (gennemsnit på +206 personer) mens fødselsbalancen forventes at give et underskud på 171 personer i årligt gennemsnit.

Prognosen bygger på en lang række forudsætninger om boligprogram, flyttemønstre, fertilitet og dødelighed m.m., der alle er beskrevet nærmere i prognoserapporten.

I den samlede periode 2026-2038 er der forudsat et boligbyggeri på i alt 4.744 boliger svarende til et gennemsnit på 365 boliger pr. år (gennemsnitligt 101 parcelhuse, 108 rækkehuse og 155 etageboliger).

Med hensyn til de ukrainske statsborgere vil Randers Kommune ifølge Udlændingestyrelsen modtage 168 personer i 2026. Fra 2027 og frem er det (i lighed med tidligere) forudsat, at antal tilflyttede fra Ukraine vil være identisk med antal fraflyttede - altså en nettoindvandring på 0. Denne forudsætning er selvsagt behæftet med betydelig usikkerhed.

De seneste 4 år (2022-2025) har fertiliteten i været lav men stabil (godt 1,6 barn pr. kvinde). På landsplan har der været et fald i perioden 2022-2024, men derefter en stigning fra 2024-2025, således at fertiliteten på landsplan nu er på godt 1,5 barn pr. kvinde (altså stadig under niveauet i Randers Kommune). Den fremadrettede fertilitet i prognoseperioden er beregnet med udgangspunkt i årene 2023-2025, hvilket giver en forventet fertilitet i 2026 på 1,623 barn stigende til 1,646 barn pr. kvinde i 2038.

Analysen af de forskellige aldersgrupper viser en lidt lavere udvikling i småbørn (0-5 årige) end tidligere forventet. Den største procentvise vækst i befolkningsgrupper ses igen hos de 85+ årige med en vækst på % i perioden 2026-39 (fra 2.651 personer primo 2026 til 4.430 personer primo 2039). Den nye prognoses konsekvenser for kommunens demografimodeller vil blive beskrevet i særskilt demografinotat, der indgår som en del af baggrundsmaterialet til budgetlægningen 2027-30.

Af prognosen fremgår desuden hvordan væksten er fordelt på børnedistrikter, skoledistrikter og ældredistrikter. Disse oplysninger indgår som en del af grundlaget for den løbende kapacitetsplanlægning og -styring som laves på de store serviceområder. I lighed med sidste år skal status på kapacitetsudnyttelsen drøftes i de relevante fagudvalg i foråret 2026 og forvaltningen vil efterfølgende udarbejde en opdateret status på kapacitetsudnyttelsen og en vurdering af det fremtidige investeringsbehov i kapacitetsudvidelser, der kan fremsendes som en del af budgetmaterialet 2027-2030.

Økonomi

Prognosen anvendes blandt andet til fordeling af ressourcer til de af kommunens serviceområder, som påvirkes af befolkningsudviklingen (demografireguleringer) samt til budgettering af kommunens indtægtsside (skatter og tilskud). Desuden anvendes prognosen som baggrundsmateriale for de løbende kapacitetsanalyser på de store serviceområder.

I henhold til den vedtagne budgetprocedure vil demografireguleringerne blive indarbejdet i basisbudgettet for 2027-30 - i første omgang på en central konto til senere udmøntning. Der vil som en del af budgetmaterialet blive udarbejdet et særskilt notat om demografireguleringerne ligesom indtægtssiden vil blive beskrevet nærmere som en del af det samlede budgetmateriale. Budgetmaterialet præsenteres for byrådet på budgetseminaret den 26. august 2026. Her vil der også ske en gennemgang af førnævnte status på arbejdet med kapacitetsplanlægning og -styring.

Bilag

Analyse af befolkningsudviklingen i 2025

Befolkningsprognose for 2027-2039

Punkt 85: Digital godkendelse af tilstedeværelse

00.01.10-P20-21-25

Indstilling

Der underskrives digitalt for tilstedeværelse til mødet.

Punkt 86: Procedurer til forenkling af kommune- og lokalplanlægning

01.02.05-P07-1-18

Resumé

Der er stor efterspørgsel på planlægning i Randers Kommune. Samtidig har kommunen en længere venteliste på særligt lokalplaner. Sagen viser aktuelle procedurer i forvaltningens arbejde med udarbejdelse af nye plangrundlag og orienterer om virkemidler, der kan påvirke produktionen af planlægning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. At udvalget drøfter og tager stilling til de forslag, forvaltningen beskriver i sagsfremstillingen

Beslutning fra Erhvervs- og Planudvalgsmøde den 9. april 2026, punkt 59:

Indstilles at godkende de forslag, som forvaltningen beskriver i sagsfremstillingen, med en tilføjelse i:

- pkt. 4 om at udvalget i større, principielle plansager konkret beslutter, om der skal være forbedat
- pkt. 6 tilføjes, at der udarbejdes en tidsplan og
- pkt. 10 om, at kommunen laver en rammeaftale med et eller flere anerkendte rådgivningsfirmaer, som kommunen selv kan købe rådgivning af til udarbejde af konkrete lokalplaner. Private får mulighed for at udarbejde en lokalplan. Det slettes, at det skal være som en forsøgsordning.
- pkt. 11 tilføjes, og at der sker en evaluering efter et år, som forelægges udvalget.

Udvalget besluttede, at forvaltningen udarbejdet et oplæg om muligheden for at lave målepunkter.

Beslutning

Sagen udsat til økonomiudvalgsmøde den 18. maj 2026

Sagsfremstilling

Randers Kommune oplever stor efterspørgsel på ny kommune- og lokalplanlægning. I planloven er der fastlagt procedurer og frister for både kommune- og lokalplanlægning. Denne sag viser, hvilke initiativer og muligheder, som kommunen har for at rationalisere ressourceforbruget for udarbejdelse af ny planlægning.

Med sagen indstilles forslag til effektivisering af processerne i forbindelse med de konkrete sager, så det samlet kan lette sagsbehandlingstiderne for igangsætning og vedtagelse af lokalplaner og frigøre mere tid til udarbejdelsen af ny planlægning som står på ventelisten.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at den nuværende model for udarbejdelse af ny planlægning bygger på politisk prioriterede ønsker til processerne.

Først en kort beskrivelse af proceduren i dag.

Procedurer og processkridt ifm. planlægning i dag

Processen for en ny lokalplan er opdelt i fem faser med politiske behandlinger og offentlige høringer imellem.

Fase 1: Indledende dialog og afklaring af projekt

- Politisk igangsættelse (Lokal politisk beslutning)
- Eventuel forbedat og efterfølgende politisk behandling af forbedat (Lokal politisk beslutning)

Fase 2: Konkretisering og eventuel tilretning af projekt (lovpligtig)

Fase 3: Udarbejdelse af planforslag og miljøvurdering (lovpligtig)

- Politisk behandling af forslag og miljøvurdering (lovpligtig)

Fase 4: Planforslag i høring (lovpligtig)

- Politisk behandling af høringssvar og vedtagelse (delvis lovpligtig)

Fase 5: Offentliggørelse (lovpligtig) og realisering (frivillig)

I bilag 1 er en generel proces for en ny lokalplan beskrevet, som den fremgår på kommunens hjemmeside.

Mulige fremadrettede initiativer for en forenklet kommune- og lokalplanlægning

Fremadrettet er der en række mulige initiativer for at forenkle kommune- og lokalplanprocessen i Randers Kommune. Disse initiativer kan deles op i tre dele - politiske initiativer, administrative initiativer og private initiativer.

Ændringer i de politiske processer

Ikke lovpligtig igangsætning af planlægning

Randers Kommune har i dag en udvidet praksis for at lave sagsfremstillinger til sager om igangsætning af planlægning.

I dag igangsættes alle lokalplaner af erhvervs- og planudvalget. Enkelte lokalplaner forelægges derudover byrådet, hvis de har konkret strategisk eller principiel karakter. Til den politiske igangsætning skal projektet være tilstrækkeligt velbelyst, så det giver et realistisk indtryk af projektet og dets påvirkning af omgivelserne. Efter planlovens § 13, stk. 3 påhviler det kommunalbestyrelsen at tilvejebringe en lokalplan, når det er nødvendigt for at sikre kommuneplanens virkeliggørelse.

Administrativt kan det lette sagsbehandlingen, hvis forvaltningen selv kan igangsætte lokalplanlægning, hvis den er i overensstemmelse med gældende kommuneplan og de politisk vedtagne kommuneplanrammer, uden at der laves en politisk igangsætningssag.

Tilsvarende anbefaler forvaltningen at igangsætning af planlægning, der følger af byrådets beslutninger, sættes i gang uden forelæggelse af en igangsætningssag for erhvervs- og planudvalget. Erhvervs- og planudvalget vil i begge tilfælde stadig blive forelagt forslag til lokalplan inden disse bliver sendt i offentlig høring.

Hvis forvaltningen vurderer, at planlægning kræver politisk stillingtagen, vil igangsætning af planlægning altid blive forelagt udvalget.

Ikke lovpligtig for-debat

For planer, der medfører væsentlig betydning for lokalområdet, kan det besluttes at afholde en fordebat. Fordebatten ligger inden udarbejdelse af planforslaget og inden den offentlige høring af forslaget. Det gælder generelt for projekter med fordebat, at de tager væsentlig længere tid, end andre plansager. I Randers Kommune har det indtil nu været praksis på trods af lovbortfald at afholde fordebat i forbindelse med udarbejdelse af tillæg til kommuneplanen, som medfører større ændringer eller er af principiel betydning for kommunen.

I Randers Kommune er det tidligere defineret, at beslutninger om planlægning, der kan have principiel betydning for kommunen, er, hvis planforslaget giver mulighed for større byggerier eller et byggeri, der har væsentlig betydning for kommunens udvikling, eller projekter, hvor kommunen er involveret som grundejer eller bygherre. Det kan fx være ved planlægning for større tekniske anlæg eller forsyningsanlæg, infrastrukturanlæg i byer eller omdannelse og etablering af nye bydele. Større ændringer til kommuneplanen vil fx være tematillæg eller udlæg af nye rammer samt større ændringer til eksisterende.

Det kan således være tidsbesparende, hvis man holder helt op med at afholde fordebat, da der stadig vil være offentlig høring i forbindelse med planforslaget.

Behandling af forslag til planforslag

I henhold til delegationen i kompetenceplanen for vedtagelse af planforslag og endelige planer, skal bl.a. forslag til lokalplaner og forslag til tillæg til kommuneplanen, som har principiel betydning for kommunen, behandles i byrådet. Principiel betydning er defineret i forhold til store byggerier eller et byggeri, der har væsentlig betydning for kommunens udvikling – eller projekter, hvor kommunen er involveret som grundejer eller bygherre.

Ved kommunale projekter, hvor byrådet allerede har godkendt projektet i forbindelse med bygherrens fremlæggelse af projektet, vil der være tid at spare, hvis behandlingen af planforslaget kan nøjes med at blive forelagt erhvervs- og planudvalget. Det samme gør sig gældende ved den endelige vedtagelse af disse planforslag.

Endelig vedtagelse af planforslag

Et andet processkridt, hvor der kan spares tid, er ved den endelige vedtagelse af kommunetillæg og lokalplaner, at den endelige vedtagelse af mindre kommuneplantillæg og lokalplaner, hvor der ikke er gjort indsigelser til selve planforslaget i høringsperioden kan vedtages endeligt af forvaltningen jf. Planlovens mulighed for delegering af kompetencen.

Såfremt der er gjort indsigelser imod selve planlægningen under høringen, eller hvis forvaltningen vurderer, at planlægning kræver politisk stillingtagen, vil vedtagelsen af planlægningen altid blive forelagt udvalget.

Forenkling i de administrative processer

Startredegørelse

Med ønske om at klæde byrådet bedst muligt på i forhold til stillingtagen om igangsættelse af ny planlægning har forvaltningen for nyligt udarbejdet en startredegørelse, dette er endnu ikke præsenteret i udvalget. Startredegørelsen indeholder relevante fakta, om det projekt der ønskes planlagt for, og beskriver samtidig bl.a. formålet, baggrunden, planmæssige forhold, sammenhæng til arkitekturpolitikken, vigtige opmærksomhedspunkter m.m. i et omfang, som ikke passer til selve sagsfremstillingen. Dette er selvfølgelig et i mindre omfang ekstra arbejde, som dog vurderes at have værdi for byrådets oplysning om sagen.

Startredegørelserne kan fremover bruges ved de plansager der ikke er i overensstemmelse med kommuneplanen eller besluttet af byrådet som bygherre f.eks. en ny institution. Det er de sager som forvaltning foreslår at udvalget fortsat skal igangsætte.

Forvaltningen vil fremlægge en sag for EPU om indhold i sådanne startredegørelser.

Omfang på lokalplanerne

Alle lokalplaner, der udarbejdes i Randers Kommune, følger den samme skabelon. Det kan overvejes, om der skal laves en "light version" af skabelonen, som ikke er så omfangsrig som den nuværende, der kan benyttes til lokalplaner med mindre omfang eller mindre komplekst indhold.

Dette kan medføre, at planerne ikke bliver helt så oplysende, som dem der er udarbejdet efter den "fulde" skabelon, og dermed kan være sværere for bl.a. borgerne at forholde sig til. Alle lokalplaner skal selvfølgelig fortsat opfylde planlovens mindstekrav til indhold. Dette vil medvirke til at minimere ressourceforbruget.

Generelt i forvaltningen

Forvaltningen ser løbende på hvordan de interne processer kan optimeres ift. de forskellige opgaver ifm. kommune- og lokalplanlægningen. Det handler også om hvilke andre opgaver planlæggerne løser. Dette sker også for at styrke fokus på optimering af planprocesserne.

Derudover bruges der langt flere kommuneplanressourcer i hele Udvikling, Miljø og Teknik fordi der arbejdes med rullende kommuneplanlægning gennem tematillæg. Det vil sige, at man tager enkelte temaer ud og reviderer inden den lovpligtige kommuneplanrevision. Hvilket giver bedre mulighed for borgerne og byrådet for at fokusere på et emne fremfor om hel kommuneplan på flere tusinde sider.

Planprocesserne udfordres også af flaskehalse andre steder i organisationen f.eks. i Natur og Miljø samt i Veje og Trafik, hvor ressourcerne til at bidrage til lokalplanarbejdet er meget små, da disse dele af forvaltningen heller ikke har mulighed for at løse alle de opgaver der ønskes.

Eksterne samarbejder om lokalplaner

Overførelse af ressourcer mellem lokalplaner

Ved udarbejdelse af forslag til lokalplaner kan leverancer fra bygherre og dennes rådgivere nogle gange blive flere måneder forsinket. Det kan forsinke planlægningen og forhindre igangsætningen af udarbejdelse af nye forslag til lokalplaner. Forvaltningens erfaring er, at det særligt kan være tilfældet ved små og ikke professionelle udviklere. Disse lokalplanprocesser kan strække sig over flere år. I sådanne situationer kan det være vanskeligt at frigive ressourcerne til andre planopgaver, da der er en forventning hos udvikleren om, at der fortsat arbejdes med den aktuelle planlægning, når udvikleren igen er klar med nyt materiale.

Forvaltningen anbefaler derfor, at forvaltningen får lov at orientere bygherre om, at den aktuelle planlægning sættes i bero, og at projektlederen tildeles nye opgaver, hvis ikke forvaltningen modtager det aftalte og fyldestgørende materiale inden for en aftalt tidsfrist på tre måneder. Dette vil være en del af forventningsafstemningen i den indledende fase af lokalplanlægningen, og forvaltningen vil ligeledes have dialogen med bygherren om det i forbindelse med at sagen sættes i bero. I forbindelse med forventningsafstemningen laves der også en tidsplan sammen med den eksterne part.

Brug af konsulenter til lokalplanlægning

Brug af bygherrebestand til udarbejdelse af lokalplaner er reguleret af Planloven. Randers Kommune har, ligesom de fleste af landets øvrige kommuner, praksis for at bygherre leverer teknisk bistand til lokalplanarbejdet.

Hvis en ønsket planlægning er lokalplanpligtigt og i overensstemmelse med kommuneplanen, skal byrådet arbejde for at der udarbejdes et forslag til lokalplan snarest muligt (indenfor et år). I disse tilfælde kan byrådet ifølge Planlovens § 13, stk. 3, 2. pkt. forlange, at bygherre yder kommunen teknisk bistand til planens udarbejdelse.

Teknisk bistand omfatter ofte de nødvendige rapporter og vurderinger, som for eksempel vandhåndteringsplaner, servitutrederegørelser, støjrederegørelser, vurdering af bilag IV-arter, miljørapporter og andre ting afhængig af den konkrete planlægning. Det er desuden materiale som målfast kortmateriale, illustrationsplaner, kortbilag og det kan være tekst til redegørelse og bestemmelser i lokalplanforslaget eller hele lokalplanforslaget. Dette bruges i vid udstrækning allerede i Randers Kommune.

Teknisk bistand kan også ydes ved, at kommunen lader et konsulentfirma yde den tekniske bistand på bygherrens regning.

Det største arbejde i lokalplanprocessen ligger i det indledende arbejde med dialog, afklaring, høring af berørte myndigheder, tilpasning og forhandling, som forvaltningen skal varetage jf. myndighedsopgaven.

Anvendelse af konsulenter til lokalplaner bør ikke ændre på de politisk besluttede principper for prioritering af lokalplaner, netop fordi forvaltningen fortsat vil have et stort ressourceforbrug på opgaven men af servicering af ekstern part, tilpasning, juridiske processer og kvalitetssikring. Det er særligt kvalitetssikring, tilretning og færdiggørelse af bygherrelokalplanerne, der er ressourcekrævende for både rådgivere, bygherrer og forvaltning.

Hvis udvalget ønsker det, kan forvaltningen igangsætte et par forsøg med repræsentative lokalplaner udarbejdet af konsulenter, og så kan forvaltningen vende tilbage med en evaluering på et senere tidspunkt, når de er færdig behandlet. I den forbindelse anbefaler forvaltningen at der afholdes et møde med en række rådgivere om denne model, for at få input til hvad der kunne være vigtig for forvaltningen at bringe med ind i et eventuelt samarbejde.

Det er vigtigt, at det er rådgivere som har erfaring med lokalplanarbejde, da det er en myndighedsopgave, der sendes ud af huset, hvor der er en lang række processer ift. mange lovområder bl.a. Planlov, Naturbeskyttelseslov, Miljøbeskyttelseslov og Miljøvurderingsloven m.fl., som mange rådgivere ikke nødvendigvis kender til.

Forvaltningens ressourcer til kommune- og lokalplanlægning

Hvis der tilføres flere ressourcer til afdelingen, vil det betyde, at der kan gennemføres flere lokalplaner samtidig og sammen med andre initiativer kan det gøres hurtigere.

Forvaltningens planlæggere bruger derudover en stor del af deres tid på borgerforespørgsler, sags- og aktindsigter og politikerbetjening samspil med andre sektioner og forvaltninger i kommunen om f.eks. Fremtidens Randers, nye byggeprojekter for andre fagforvaltninger, fælles koordinering af områder til offentlige formål og mange andre projekter. Derudover flyttes der ressourcer fra lokalplanlægningen til kommuneplanlægningen med den rullende kommuneplanlægning.

En lokalplan og et kommuneplantillæg har en varierende grad af kompleksitet, der f.eks. kræver miljøvurdering, har særlige bindinger ift. anden lovgivning eller som kræver leverancer og redegørelser. Det er forskelligt fra projekt til projekt, hvor lang tid det tager at udarbejde og vedtage en lokalplan. Sagsbehandlingstiden afhænger bl.a. af planlægningens omfang og indhold, borgerinddragelsen, behovet for miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering, at

bygherre leverer fyldestgørende projektmateriale til den aftalte tid, dialog om evt. tilpasninger, den politiske behandling og planlovens høringsperioder.

Sagsbehandlingstiden efter politisk igangsætning og efterfølgende konkretisering og tilretning af projektet er for mindre komplicerede lokalplaner uden kommuneplantillæg ca. 9-12 måneder. For mere komplicerede lokalplaner med mindre kommuneplantillæg ca. 12-18 måneder. Og for de mest komplicerede lokalplaner og kommuneplantillæg ca. 18-36 måneder.

Én medarbejder i forvaltningen er typisk projektleder for 2-3 lokalplaner ad gangen eller 1 større tematillæg til kommuneplanen. Derudover har alle en række mindre løbende opgaver og forespørgsler. I Planafdelingen er der p.t. 14 medarbejdere, der helt eller delvist arbejder med kommune- og lokalplanlægning.

Hvis der blev tilført flere ressourcer til afdelingen, så vil der være mulighed for at udvide af antallet af planlæggere eller andre nødvendige ressourcer til lokalplanarbejdet f.eks. i natur og miljø eller veje og trafik. Dette vil nok ikke have den store indflydelse på hastigheden, hvormed lokalplanerne produceres, men mere på antallet af planer, der kan udarbejdes. I forhold til hastigheden skal der fokuseres på de politiske og de administrative initiativer. Forvaltningen kan desuden oplyse, at Plan, By og Natur siden 2022 har haft en midlertidig bevilling på 3,3 mio. kr. til plan- og byggesagsbehandling, disse midler udløber i 2027. Hvorefter Plan, By og Natur skal være ca. 7 medarbejdere færre end i dag til at understøtte planlægning og byggesagsbehandling. En midlertidig bevilling gør det desuden vanskeligt at ansætte nye erfarne medarbejdere til f.eks. kommune- og lokalplanlægning og skaber usikkerhed om fastholdelsesmuligheder.

Forvaltningen kan i øvrigt orientere om, at et af de tiltag til effektivisering af lokalplanlægning, som blev besluttet af byrådet på mødet den 25. november 2023, omhandlende forvaltningens mandat til at afvise anmodninger om lokalplanlægning, som ikke overholder kommuneplanen, eller hvor der allerede er lokalplanlagt, forsøges forvaltet bedst muligt. Dette sker bl.a. med henvisning til, at anmodninger, som strider mod kommuneplanen, afvises, og at det i stedet kan blive behandlet i forbindelse med tematillæg til kommuneplanen for by og landsbyudvikling.

Opsamling på hvilke initiativer udvalget kan drøfte at indføre

Udvalget kan drøfte, hvilke initiativer man politisk ønsker at igangsætte. Herunder er de i sagsfremstillingen beskrevne initiativer listet op:

1. At lokalplanlægning kan igangsættes uden en politisk igangsætningssag, hvis den er i overensstemmelse med gældende kommuneplan
2. At lokalplanlægning, som følger af byrådets øvrige beslutninger, kan igangsættes uden en politisk igangsætningssag
3. At der udarbejdes en særskilt sag til udvalget om behovet for startredegerelse og indholdet af denne eller anden information ved igangsætning eller behandling af planforslag
4. At udvalget beslutter, om man fortsat ønsker fordebat på større principielle plansager som f.eks. sager om større forsyningsanlæg og tekniske anlæg, Flodbyprojekterne og større omdannelsesområder i den eksisterende by
5. At der kan differentieres mellem omfanget af indholdet i lokalplanerne, så mindre komplekse planer eller planer med mindre omfang fremover ikke får samme indholdsmæssige omfang som i dag
6. At planlægningen for lokalplaner kan sættes i bero, hvis aftaler om bygherreleverancer ikke efterleves og overskrider tre måneder.
7. At behandling af forslag til hhv. lokalplaner og tillæg til kommuneplanen, der omhandler kommunale projekter, uddelegeres til erhvervs- og planudvalget, hvis byrådet har godkendt projektet i anden sammenhæng
8. At behandling af endelig vedtagelse af hhv. lokalplaner og tillæg til kommuneplanen, der omhandler kommunale projekter, uddelegeres til erhvervs- og planudvalget, hvis byrådet har godkendt projektet i anden sammenhæng
9. At forslag til lokalplaner og forslag til kommuneplantillæg, som ikke er af principiel karakter, kan offentliggøres endeligt af forvaltningen uden politisk beslutning, hvis der ikke er kommet konkrete indsigelser til planlægningen ifm. den offentlige høring.
10. At der laves et forsøg med at rådgivere udarbejder et par repræsentative lokalplaner, og udvalget efterfølgende bliver forelagt en evalueringssag.
11. At forvaltningen fortsætter arbejdet med at løbende at effektivisere arbejdsgangene i forvaltningen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1_Proces for ny lokalplan